

Xəbər
Evlənmək üçün
Rusiyadan
Zaqatalaya
gəldi, nişan
günü
avto-qəzada
öldü
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 fevral 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 28 (6917) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

“Cənab İlham Əliyevin seçkilərdə növbəti dəfə parlaq qələbə qazanmaq imkanı çox yüksəkdir”

Əli Həsənov:
“Növbədənənar seçkilərin keçirilməsi haqqında Sərəncam Konstitusiyanın və ölkə qanunvericiliyinin tələblərinə tam uyğundur”

yazısı səh.6-da

Elçibəyin 80 illiyi ilə bağlı təşkilat komitəsi yaradıldı, müraciət yayıldı

yazısı səh.4-də

Müxalifət prezident seçkisinə pul tapacaqmı

yazısı səh.6-da

Erkən seçkidə Qarabağ faktoru-mövqələr

yazısı səh.12-də

Həmsədrələr Azərbaycanı ATƏT müşahidəçilərinin sayının artırılmasına razı salmağa gəlir

yazısı səh.11-də

Afrin əməliyyatı və türklərin “qızıl alma”sı

yazısı səh.10-da

Bakıda yanğınların çoxalmasının səbəbi qazla bağlıdır

yazısı səh.13-də

Adları qadın alverində hallanan şou-biznes nümayəndələri

yazısı səh.14-də

Qiyməti özündən böyük uşaq geyimləri və əşyaları

yazısı səh.15-də

MİS-lərin ləğvi ilə bağlı qərar niyə icra edilmir...

yazısı səh.13-də

Bayılda sürüşmə zonasının sakinləri hələ də küçələrdə qalıb...

yazısı səh.2-də

ÖLKƏ NÖVBƏDƏNKƏNAR SEÇKİYƏ GEDİR - NİYƏ APREL?

Əlverişli siyasi vəziyyət, daxili sabitlik, nəhayət, beynəlxalq şərtlər prezident İlham Əliyevin xeyrinə olan amillərdir; bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq məsuliyyətini də İlham Əliyev üzərinə götürdü

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.5-də

Bakı İrəvanın seçimini qələzləşdirdi - blokada rejimi sərt sözünü deyir

Avropa Birliyinin ikitərəfli sazişə istinad edərək Metsamor AES-lə bağlı sərtləşən tələbi işğalçının nüvə iddialarının üstündən xətt çəkir; Rusiyanın nüfuzlu nəşrindən hədə kimi xəbərdarlıq... yazısı səh.8-də

Siyavuş Novruzov:
“Kim gəlir-gəlsin, bizim üçün rəqib yoxdur”

yazısı səh.3-də

Pənah Hüseyn:
“Seçkinin 7 ay, yaxud 2 ay sonraya təyin olunması müxalifətin hazırlığı baxımından həlledici əhəmiyyətə malik deyil”

yazısı səh.9-da

İsgəndər Həmidov:
“Ağ corabla qara tufli Rəsul Quliyev özü geyinirdi”

yazısı səh.4-də

Prezident Türkiyə ilə imzalanan bəzi sazişləri təsdiqlədi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının Ali Təhsil Şurası arasında ali təhsil sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi haqqında fərman imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, sözügedən sənəd 2017-ci il oktyabrın 31-də Bakı şəhərində imzalanıb.

Anlaşma Memorandumu qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etməli, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi isə Anlaşma Memorandumunun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Türkiyə hökumətinə bildiriş göndərməlidir.

Dövlət başçısı həmçinin Azərbaycan hökuməti ilə Türkiyə hökuməti arasında preferensial ticarət sazişinin imzalanmasına dair Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi, eləcə də Azərbaycan hökuməti ilə Türkiyə hökuməti arasında yem bitkiləri toxumunun istehsalı və sertifikatlaşdırılması sahəsində əməkdaşlıq haqqında sazişin təsdiq edilməsi barədə fərmanlar imzalayıb.

Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə iki yeni müavin təyin olundu

Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini İltimas Məmmədov vəzifəsindən azad olunub. Musavat.com nazirliyin saytına istinadən xəbər verir ki, İ.Məmmədovun adı nazir müavinləri siyahısından çıxarılıb.

Qeyd edək ki, prezident İlham Əliyevin 02 fevral 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə Əli Əbdülməlikov nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin birinci müavini təyin edilib.

Bundan başqa, prezident İlham Əliyevin 02 fevral 2018-ci il tarixli digər sərəncamı ilə Elmir Vəlizadə nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar nazirinin müavini təyin edilib.

Evlənmək üçün Rusiyadan Zaqatalaya gəldi, nişan günü avtoqəzədə öldü

Zaqatalada ölümlə nəticələnən yol qəzası olub. ARB TV xəbər verir ki, hadisə gecə saatlarında Yevlax-Zaqatala-Gürçustan sərhəd yolunun Zaqatala şəhəri ərazisində keçən hissəsində baş verib.

Zaqatala şəhər sakini, 1983-cü il təvəllüdü Əhməd Həsənov idarə etdiyi "Mercedes" markalı, 10-ZS-062 dövlət nömrə nişanlı minik avtomobili ilə Zaqatala şəhəri istiqamətində hərəkətdə olarkən idarəetməni itirərək avtomobili yol ayrıcındakı beton maneəyə çırpıb.

Qəza nəticəsində Əhməd Həsənov aldığı ağır bədən xəsarətlərindən hadisə yerində dünyasını dəyişib.

Qeyd edək ki, Əhməd Həsənov Rusiyada bizneslə məşğul olub. Bir neçə gün əvvəl ailə qurmaq məqsədi ilə doğulduğu Zaqatala şəhərinə gəlib. Hadisə baş verən gün isə mərhumun nişan mərasimi olub.

Faktla bağlı Zaqatala Rayon Polis Şöbəsinə araşdırma aparılır.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

"Əhəlinin kütləvi müayinəsi yüksək səviyyədə keçiriləcək" - Səhiyyə Nazirliyi

"Yeni Müsavat"ın ötən sayında dərc olunan "Əhali kütləvi müayinədən keçəcək, bəs keyfiyyət..." başlıqlı məqalədə yer alan fikirlərə Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən reaksiya verilib.

Qeyd edək ki, səhiyyə nazirinin müavini Nigar Əliyeva Azərbaycan əhalisinin tibbi müayinələrə keçirilməsi ilə bağlı sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunub ki, prezidentin tapşırığını rəhbər tutaraq fevralın 12-dən mayın 12-dək ölkə əhalisinin tibbi müayinələrə keçirilməsi təşkil ediləcək. Adıçəkilən yazıda isə bu tibbi müayinələrin hansı istiqamətlər üzrə və hansı keyfiyyətdə keçiriləcəyi ilə bağlı suallar yer alırdı.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidməti bu suallara cavab olaraq bildiriş ki, bu müayinələr ənənəvi olaraq ölkə başçısının göstərişi əsasında həyata keçirilir: "Səhiyyə nazirinin müavini Nigar Əliyeva belə bir sərəncam imzalayıb və müayinələrin keçirilməsi ilə bağlı qərar verilib. Bu müayinələrdə hər bir vətəndaşın əhatə olunması nəzərdə tutulub. Bildiyiniz kimi, bizdə poliklinikalar vətəndaşlara ərazi prinsipi üzrə xidmət göstərir. Hər bir vətəndaşın aid olduğu ərazi var və ərazilərin hər biri üzrə saha həkimləri, terapevtlər nəzərdə tutulub. Terapevt vətəndaşa baxış həyata keçirir, onu müayinə edir.

Daha sonra vətəndaşı diqqətlə dinləyir. Vətəndaş səhhətində olan problemləri, narahatlıqlarını danışır. Həkim vətəndaşı dinlədikdən sonra onu əlavə müayinələrə göndərir. Zərurət olduqda qan analizi götürülür, digər zəruri müayinələr həyata keçirilir. Ehtiyac olduqda vətəndaş ixtisaslaşmış səhiyyə müəssisələrinə, məsələn, Ağ ciyər xəstəlikləri institutuna və digərlərinə göndərilə bilər.

Məlumatda o da deyilir ki, bu ixtisaslaşmış müəssisələrdən həkim briqadalarının regionlara ezamiyyə olunması nəzərdə tutulub ki, müxtəlif rayon xəstəxanalarında fəaliyyət göstərsinlər: "Müayinə işləri daha sürətlə həyata keçirilə bilər. Bu müayinələrə olduqca ciddi yanaşılır və yüksək səviyyədə keçirilməsi nəzərdə tutulur. Hər bir səhiyyə müəssisə-

sinin əhatə etdiyi ərazi var və o müəssisənin təchizatı da həmin əraziyə uyğun müəyyən olunur. Sizin dediyiniz avadanlıqlar həmin ixtisaslaşmış müəssisələrdə var. Vətəndaş poliklinika həkimi tərəfindən diqqətlə müayinə olunur, ehtiyac varsa həmin vətəndaş dövlətin səhiyyə müəssisələrində həmin avadanlıqlarda müayinə keçirilməsi üçün göndərilir. Hazırda dövlət səhiyyə müəssisələrində bütün zəruri avadanlıqlar ən müasir variantda quraşdırılıb, əhalinin xidmətinə verilib. Müayinələr zamanı hər bir vətəndaşa fərdi yanaşılır və sifarişlərinə uyğun olaraq vətəndaşın sağlamlığına diqqət olunur. Bu məsələyə çox ciddi yanaşılır. Çünki söhbət kütləvi müayinədən gedir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Musavat.com

Açarı alan jurnalistlər yeni evə köçdümü?

Yanvarın 30-da Bakının Bibiheybət qəsəbəsində jurnalistlər üçün tikilən ikinci binadan mənzil alan KİV əməkdaşlarına açarların təqdimatı oldu. Beləliklə, 254 media əməkdaşı öz yeni mənzili ilə tanış ola bildi. Maraqlıdır, açarı alan jurnalistlərdən kimlər artıq mənzilə köçüb?

Bu sual ilə bir neçə redaktor və jurnalistə müraciət etdik. Musavat.com saytının rəhbəri Xəlil Kazımlı sualımıza bu cür cavab verdi: "Yanvarın 30-da dövlət tərəfindən verilən mənzillərin açarını alan jurnalistlərin bir neçəsi artıq mənzillərinə köçüb yaşayırlar. Bir çoxu zövqlərinə uyğun və lazımı saydıqları tərzdə təmir işləri aparırlar. Hər gün yeni-yeni yük maşınları gəlir, jurnalistlər öz evlərinə daşınırlar. Yeni evlərinə yeni mebel, avadanlıq tədarük edən də var. Övladlarının məktəb problemlərini həll etdikdən sonra köçmək istəyən valideynlər də çoxdur. Mən sonuncu dediyim kateqoriyaya aidəm. Günü bu gün də köçə bilərəm, amma oğlumun köhnə məktəbdən üzvlülməsi, yeni məktəbə qəbul olunması üzündən bir neçə gün ləngiməli oldum. Bu həftənin içində köçəcəyəm. Hazırda 1 həftəlik məzuniyyətdəyəm, Sağlq olsun, növbəti həftədə redaksiyaya başqa prospektlə gəlməyi düşünürəm".

"Yeni Müsavat" qəzetinin redaktoru Zahid Səfəroğlu isə Novruz bayramında yeni mənzilə köçəcəyini dedi: "Yəqin ki, yeni evə köçməyim mart ayında, Novruz bayramı ərəfəsində yekunlaşacaq. Yeni evə köç etmək müəyyən bir proses deməkdir, vaxt alır. Ona görə də müəyyən işləri görməyə başlamışam. İnşallah, Novruz bayramını yeni evimdə keçirməyi planlaşdırıram".

Tanınmış jurnalist Aygün Muradxanlı da yeni evinə mart ayında köçməyi planlaşdıracağını dedi:

"İnşallah, martda köçəcəyəm. Jurnalistlərin binası olan əraziyə avtobus açılması yaxşı oldu. Üst keçid də quraşdırılıb, əla olardı. Çünki uşaqlar

üçün yüksək sürətlə yolda qarşı tərəfə keçmək çox təhlükəlidir".

Jurnalist Kamil Həmidov artıq yeni evinə köçdüyünü bildirdi:

"Bir neçə jurnalist artıq yeni evinə köçüb. Onlardan biri də mənəm. Son iki gündə binada xeyli canlanma var, yeni təxminən 20-30 evin işığı yanır. Allah hamısına hüzzurlu və düşərtli qismət etsin".

Jurnalist Jale Mütəllimova isə yay mövsümündə köçməyi planlaşdıracağını dedi: "Mən köçməmişəm, düz bizdə təmir gedir. Bizlə valideynlər də yaşayacaq deyə, təkrar bölgüləməli olduq. Yaya ancaq köçərəm".

□ Xəlilə GƏRAY
Musavat.com

Bayılda sürüşmə ərazisindəki əhali hələ də küçələrdə qalıb

Bayıl yamacında sürüşmə zonasında yaşayan sakinlər hələ də qohumlarının evlərində, yaradılan sığınacaqda məskunlaşıblar. Fevralın 5-də onlara kirayə pulu veriləcəyi ilə bağlı məlumat dolaşsa da bu, baş vermədi.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin Geoloji planlama ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov "Yeni Müsavat"a bildiriş ki, sürüşmə zonasında vəziyyət sabit olaraq qalır və heç bir dəyişiklik yoxdur. Lakin mütəxəssislərin bu cür açıqlamalarına baxmayaraq, sakinlər icra strukturları tərəfindən evlərinə qayıtmırlar.

Sosial şəbəkələrdə belə bir məlumat da var ki, ərazidə su və işıq xətləri kəsilməklə yanaşı, hətta işıq dirəkləri də çıxarılır. "Yeni Müsavat"a danışan ərazidə yaşayan jurnalist Elməddin Muradlı bildirir:

"Hələ ki, heç bir yenilik yoxdur. Yene də işıq, qaz, suyumuz tam olaraq kəsilib. Kommunal xətlərimizi mərkəzi xətdən ayırırlar. Elektrik dirəklərinə gəlincə isə onlar yerindədir. Kirayə pulu ilə bağlı da heç bir söhbət getmir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin nümayəndələri də neçə gündür ki, gəlib, ərazidə işlər aparırlar. Ötən həftə olduğu kimi bu həftə də rəsmi açıqlama verdilər ki, heç bir irəliləmə yoxdur, sürüşmə sabit olaraq qalıb. Ancaq əhalinin qayıtmasına icra strukturları qərar verməlidir. İcra strukturu isə Səbəl Rayon İcra Hakimiyyətidir. Fövqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov, baş nazirin müavini Abid Şərifov da ötən həftə əraziyə gəldi, baxıb getdilər. Onlardan sonra isə gələn və hökumət səviyyəsində göstəriş, açıqlama verən olmadı. Yalnız Səbəl rayon İcra Hakimiyyəti açıqlama verir, onlar tərəfindən iş aparılır. Ərazidə kommunal xətlərin kəsilməsi göstərişini də icra hakimiyyəti verir. İnsanlar üçün də artıq aydındır ki, bu yamacı Səbəl Rayon İcra Hakimiyyəti sadəcə olaraq köçürmək istəyir. Görünür hökumət də buna ehtiyac görmür. Yaxud da razılıq vermir. Ona görə də insanlar əziyyət çəkirlər. Düşünürəm ki, bu insanlar qışın gündündə çöllərdə necə yaşayırlar".

□ Əli RAİS
"Yeni Müsavat"

YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov "Yeni Müsavat"a prezident seçkilərinin vaxtının dəyişdirilməsi ilə bağlı müsahibə verib.

Siyavuş bəy, növbədənənar prezident seçkiləri ilə bağlı prezident sərəncamı yaqın sizin üçün də gözlənilməz oldu, eləmi?

- Yox, gözlənilməz olmadı. Mən sizə əvvəlki müsahibələrimdə də bildirmişdim ki, biz seçkiyə tam hazırıq. Lap günü

ğul olur. Biz bildirik ki, nəyi, nə vaxt, necə etmək lazımdır. İndi hər şey mətbuat üçün deyil, başa düşürsünüz...

- Deməli, növbədənənar seçkilərin keçiriləcəyini qabaqcadan bildirdiniz?

- (Gülür) Mən bir söz demirəm. Amma bu məsələlər başqa-başqa şeylərdir.

- Azərbaycandakı seçkilərin aprel ayına keçirilməsinin Rusiya və Ermənistandakı seçkilərlə hansısa əlaqəsi varmı? Bəziləri hesab edirlər ki, seçkidən sonra Qarabağla bağlı

lən, Müsavat Partiyası hələ 3 il bundan qabaq qurultayda namizədini müəyyənləşdirib. Digər partiya rəhbərləri elan edib ki, biz namizəd kimi iştirak edəçəyik. Namizəd müəyyənləşdirilibsə, qalır digər məsələlər-işin təşkili. Əgər bu, ciddi partiyadırsa, o işi təşkil etmək o qədər də böyük problem deyil.

- Belə fikirlər var ki, seçkilərin önə çəkilməsi qərarı xarici ölkələrin prezident seçkilərinə hansısa sürprizlər hazırlanmasına əngəlləmək üçün də verilməlidir. Bu arqumentin əsası varmı?

da qeyd etdim ki, bağıslamaq Allaha və cənab prezidentə məxsusdur. O baxımdan bu iki böyük bayramda, həm dövlətçiliyə xidmət edən bayramda, həm cəmiyyətimiz üçün vacib olan, dövlətçilik ənənələrini möhkəmləndirən proseslərdə bir belə hadisənin olması çox gözəl olardı. İnsanlar da gözləyirlər. Hər kəsin ümidi var. Tərətdiyi əməllərdən peşman olan insanlar amnistiyayı ümidlə gözləyirlər. Söhbət burada hüquqdan getmir. Təbii ki, maddələr dü-

Yeni Seçki Məcəlləsi - nələr dəyişib...

Akif Qurbanov: "Seçki prosedurlarının icrası baxımından heç nə dəyişmir, amma..."

11 aprelde növbədənənar prezident seçkisi keçirilməsi ilə bağlı prezident İlham Əliyev sərəncam imzalayıb.

Xatırladaq ki, ötən il Seçki Məcəlləsində də müəyyən dəyişiklik edildi. Bəs mövcud dəyişikliyə əsasən bu il keçirilən prezident seçkilərinin 2013-cü il seçkilərindən fərqi nə olacaq?

Ekspert Akif Qurbanov

"Yeni Müsavat"a bildirib ki, əslində seçki prosesində heç bir

ciddi dəyişiklik olmayacaq: "Sadəcə olaraq seçkilərin vaxtı dəyişir. Əvvəl növbəti seçkilər olurdu, indi isə növbədənənar seçkilər keçiriləcək. Seçki prosedurlarının icrası baxımından heç nə dəyişmir. İki ay qalmış seçkilərə start verilir, namizədlərin irəli sürülməsinin, namizədlərin qeydə alınmasının, təşviqat dövrünün və seçkilərin elan olunmasının hamısının vaxtı var. Növbədənənar seçkilər də konstitusiyaya edilən son dəyişikliklərin nəticəsinə istinadən elan edilib. Konstitusiyada son referendumda 101-ci maddəyə dəyişiklik edilib. Bundan sonra Seçki Məcəlləsinin 179-cu maddəsinə də dəyişiklik edildi. Bu dəyişikliyə görə də növbədənənar seçkilərin təyin olunması prezident tərəfindən istənilən dövrdə həyata keçirilə bilər".

Lakin söylənənlərlə bərabər ötən ilin dekabr ayında Seçki Məcəlləsində Müşahidəçilərin hüquq və vəzifələri, Seçki qutuları və Seçki məntəqəsində səsliyin hesablanması və digər maddələrə dəyişikliklər edilib.

Həmin dəyişikliklər aşağıdakılardır:

Dəyişikliyə əsasən, 42.2.9-cu maddədə "möhürləndiyi" sözü "kilidləndiyi" sözü ilə əvəz edilib.

Dəyişilən 42.2.9-cu maddədə deyilir ki, seçki komissiyalarının sənədlərinin, o cümlədən səsvermənin nəticələri və seçkilərin (referendumun) yekunları haqqında protokolların, səsvermə günü seçki komissiyasının işə başladığı və seçki qutularının kilidləndiyi andan seçki komissiyaları tərəfindən səsvermənin nəticələri haqqında protokolların qəbul edilməsində seçki komissiyaları tərəfindən tərtib edilmiş və ya onlara daxil olmuş qoşma sənədlərin təsdiqlənmiş surətlərinin bir nüsxəsini haqq ödənilmədən çıxarmaq və ya almaq, əlavə nüsxələri Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müəyyən edilən haqq ödənilməklə çıxarmaq və ya almaq (müşahidəçinin tələbi ilə seçki komissiyası adı çəkilən sənədlərin surətlərini təsdiq etməlidir), səsvermədə iştirak edən şəxslərin siyahısı ilə tanış olmaq.

Digər bir dəyişikliklə 103.4-cü maddənin birinci cümləsində "möhürlənir" sözü "kilidlənir" sözü ilə, ikinci cümləsində "Möhürlər" sözü "Kilidlər" sözü ilə əvəz edilib. Dəyişilən variantda deyilir ki, səsvermə günü seçki qutularını məntəqə seçki komissiyasının sədri tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasının müəyyən etdiyi qaydada kilidlənir. Kilidlər plastikdən hazırlanmalıdır və hər birinin öz nömrəsi olmalıdır.

103-cü maddə Seçki qutuların adlanır.

Digər bir dəyişikliklə 104.5-ci maddədə "möhürləyir" sözü "kilidləyir" sözü ilə əvəz edilib.

Bildirilir ki, seçkilər günü saat 7.50-də məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki məntəqəsini açıq elan edir, seçki komissiyasının üzvlərinə, orada olan seçicilərə, müşahidəçilərə boş seçki qutularını göstərib kilidləyir, saat 8.00-da səsvermənin başladığını elan edir.

Digər dəyişikliklə 106.1-ci maddənin beşinci cümləsindən "və zərf" sözləri çıxarılıb, yeddinci cümləsində "möhür və plombların" sözləri "kilidlərinin (daşınan seçki qutusunda isə həmçinin yanğıın üzərindəki möhürün)" sözləri ilə əvəz edilib.

Bildirilir ki, seçki bülleteni almış seçicilərin imzalarının sayı səsvermənin yekun protokolu daxil edilir. Eyni zamanda, səsvermə vəsiqəsi ilə səs verən və ayrıca seçki məntəqəsindən kənar, daşınan seçki qutusunda istifadə etməklə səs verən seçicilərin sayı yekun protokolda göstərilir. Bundan sonra məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki qutularının kilidlərinin (daşınan seçki qutusunda isə həmçinin yanğıın üzərindəki möhürün) salamatlığını yoxlayır, məntəqə seçki komissiyasının üzvlərini və müşahidəçiləri bununla əyani surətdə tanış edərək seçki qutularını açır.

106-cı maddə Seçki məntəqəsində səsliyin hesablanması adlanır.

Dəyişikliklər müzakirə olunan zaman Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirmişdi ki, ümumilikdə məcəlləyə 55 dəyişiklik təklif edilib.

O qeyd etmişdi ki, dəyişikliklərin bir qismi son referendumda Konstitusiyaya edilən dəyişikliklərlə əlaqədardır. Komitə sədri eyni zamanda bildirib ki, məcəllədə 162, 164, 195 və 197-ci maddələrin ləğv edilməsi pulsuz əfr vaxtının ləğv edilməsi demək deyil: "Seçkilərdə namizədlər üçün pulsuz əfr vaxtı qüvvədə qalır".

Sonda onu da qeyd edək ki, ölkədə növbədənənar seçkilərin keçirilmə müddəti Konstitusiyaya ilə tənzimlənir. Bunun üçün 60 gün müəyyən edilib. Bu müddət ərzində seçki keçirilməlidir. Seçki Məcəlləsinə bununla bağlı edilən dəyişiklik isə texniki xarakterlidir.

Əli RAIS

"Yeni Müsavat"

"Kim gəlir-gəlsin, bizim üçün rəqib yoxdur"

Siyavuş Novruzov: "Prezident nəyi, nə vaxt etmək lazımdırsa, çox gözəl bilir"

bu gün də seçki keçirilsə, Yeni Azərbaycan Partiyası tam şəkildə hazırdır. Biz keçən il konfransları keçirdik, yekunlaşdırdıq. Yəni artıq namizədliyin irəli sürülməsi üçün bizim nümayəndələr hazırdır. O cümlədən rayonlarda qərarların texniki təchizat məsələləri və digər məsələlər tam həllini tapıb. Belə bir fikir əvvəllər də var idi ki, referendumdan dərhal sonra prezident seçkiləri keçirilsin. Çünki prezidentlik müddəti də dəyişmişdi, 5 ildən 7 ilə artırılmışdı. Həm də bunun hüquqi əsası var idi deyə, bu proses axıra çatdırıla bilərdi. Amma referendumda səlahiyyət verilməmişdi ki, Azərbaycan Respublikasının prezidenti zərurət hesab etdikdə prezident seçkilərini təyin edə bilər. Cənab prezident də öz səlahiyyətlərindən istifadə edib. Yeni ölkədə keçiriləcək tədbirlərlə, dünyadakı proseslərlə əlaqədar olaraq, seçki vaxtını aprele müəyyənləşdirdi.

- Təbii ki, konstitusiyaya düzəlişlərinə əsasən, bu, dövlət başçısının səlahiyyətlərinə daxil olan məsələdir. Lakin bir müddət öncə məsələ, deputat həmkarınız Zəhid Oruc bu barədə təklif irəli sürəndə sizin kəskin reaksiyanız olmuşdu...

- Bu məsələ qanunla belədir. Biz qanundan kənar çıxıb prezidentin səlahiyyətlərinə qarşı bilməzdik. Mən o məsələni diqqətə çatdırmışdım. Səlahiyyət prezidentindir. Heç kəsə hüquq verilməyib ki, icra strukturunda kiminsə təyin olunması, kiminsə çıxarılması və yaxud kiminsə təftih ya əfv olunmasını götürsün, öz adından istifadə edərək bu barədə məsələ qaldırsın. Mən dəfələrlə Milli Məclisdəki çıxışlarımda da prezidentin səlahiyyətinə kiməsə müdaxilə etmək istəyirsə, ona qarşı fikrimi demişəm. Xatırlayırınsınızsa, biri deyirdi ki, 15 gündən sonra vitse-prezident təyin olunacaq. Yeni prezidentin səlahiyyəti var, prezident nəyi, nə vaxt etmək lazımdırsa, onu çox gözəl bilir. Bir məsələni də deyim. Prezidentin namizədliyi ilə onun partiyası bilavasitə məş-

"İlqar Məmmədov bir bələdiyyəyə seçilə bilməz, qaldı ki, prezident"

hansına ciddi qərarlar verilməkdir. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Ordakı seçkilərlə heç bir əlaqəsi yoxdur. Hakimiyyətin mənbəyi xalqdır. Azərbaycan xalqı seçir, xalq mövqeyini bildirir. Bəzən fikirlər səslənir ki, filan ölkə belə təsir edəcək, filan ölkədən filan namizəd gəlir və s. Bu, ancaq xalqın tələbi və istəyi olan bir şeydir. Xalq kime səs verəcəksə, o, ölkənin rəhbəri olacaq. Digər tərəfdən, mən yenə demək istəyirəm ki, bu, bilavasitə cənab prezidentin səlahiyyətinə aiddir. Ölkədə seçki mühiti var, seçki qanunvericiliyi var, ictimai-siyasi sabitlik mövcuddur və hər bir şəxs öz namizədliyini, hər bir siyasi partiya öz namizədini azad şəkildə, qanunun tələbi ilə irəli sürə bilər. Yeni seçki mühiti tam təmin olunub. Nə bir fəvqəladə vəziyyət var, nə də başqa vəziyyət. Bu baxımdan bu gün istənilən seçki azad şəkildə keçirilə bilər. Söhbət bundan gedir. Kifayət qədər zaman var ki, hər bir partiya, yaxud fərd öz namizədliyini irəli sürsün və seçki kompaniyasını aparsın.

- Hesab olunur ki, seçkilərin vaxtının dəyişdirilməsi müxalifətin seyntot vəziyyətinə düşməsinə səbəb olub. Bu kimi arqumentlərə cavabınız nədir?

- Müxalifətin bir hissəsi namizədini müəyyənləşdirib, mən mətbuatdan oxumuşam. Məsələ

- Qəti şəkildə. Azərbaycanda xalq iqtidar birliyi var. Azərbaycan xalqı prezidentin həyata keçirdiyi siyasəti görür və dəstək verir. Dediğim kimi, lap günü bu gün seçki keçirsək, bizim namizəd ən yüksək səs toplayıb, yenidən ölkə rəhbəri seçiləcək. O baxımdan bizim belə bir problemimiz yoxdur.

- Yeni hakim partiyanın namizədinin dəyişməsi müzakirə mövzusu deyil?

- Bəli. Biz namizədimizi elan etmişik, yaxın günlərdə də rəsmi qaydada namizədimizi irəli sürəcəyik.

"Elçibəyin varisi olmaqdan ötrü sinə cıranlar çoxdur, düşüblər ortaya"

- YAP-ın qurultayın nə vaxt keçiriləcək?

- Yaxın günlərdə olacaq.

- Siyavuş bəy, parlamentin iclasında siz amnistiyaya təklifi ilə çıxış etdiniz. Necə bilirsiniz, təklifiniz nəzərə alınsa, amnistiyaya seçkilərdən əvvəl verilməlidir, yoxsa sonra?

- Mən təxminən may ayını nəzərdə tutmuşam. Bilirsiniz ki, bu il "Cümhuriyyət ili" elan olunub, Cümhuriyyətimizin 100 ili tamam olur. Həm ümummilli liderin 95 illiyi tamam olacaq. Bu baxımdan bu məsələni qaldırmaq və xahiş etmişik ki, cənab prezidentin təşəbbüsü ilə olsun. Mən orda

şür. Ancaq maddələrlə yanaşı, hansısa məsələlərlə bağlı olan fərdlərə də tətbiq olunması vacibdir. Mən hüquqşünasam, amnistiyanın da, əfvində nə olduğunu çox gözəl bilirəm. Amnistiyada bunun hər ikisini tətbiq etmək mümkündür.

- Sizin təklifiniz İlqar Məmmədov və digərlərinin azadlığa buraxılmasına gətirib çıxaracaqmı?

- Mən orda da dedim ki, bəzi insanlardan istifadə edib ölkə haqqında mənfəət imic formalaşdırmağa çalışırlar. Çalışırlar ki, o adamları qabarıq şəkildə versinlər. Keçən seçkilərdə deyirdilər ki, İlqar Məmmədov ona görə tutulub ki, o, prezidentliyə ən real namizəddir. İlqar Məmmədov bir bələdiyyəyə seçilə bilməz, qaldı ki, prezident. Yəni istifadə edirlər. Bu bəhanələrin qarşısını almaq üçün təklif etdim ki, amnistiyaya hamıya tətbiq olunsun!

- Bu il həm də mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin 80 illik yubileyidir. Hakimiyyətin bu barədə addımları olacaqmı?

- Elçibəyin siyasi partiyası, tərəfdarları var. Bir çoxları özlərini onun yolunun davamçıları elan edirlər. Onun varisi olmaqdan ötrü sinə cıranlar çoxdur, düşüblər ortaya. Amma dövlət

tərəfindən müvafiq addımlar atılıb. Yeni eks-prezident statusu verilib, digər təminatlar həyata keçirilib və s.

- Onun adının əbədiləşdirilməsi ilə bağlı qərar verilməli deyilmi?

- Təkliflər verilməlidir. Bundan sonra dövlət tərəfindən baxılacaq, müvafiq hesab olunsun, qərar qəbul olunacaq.

- Artıq bir neçə nəfərin namizəd olacağı bəllidir. Hakimiyyət özünə ən ciddi rəqib kimi görür?

- Kim gəlir-gəlsin, bizim üçün rəqib yoxdur.

Əlsad PAŞASOY

"Yeni Müsavat"

Musavat.com xəbər verir ki, Azərbaycanın mərhum prezidenti Elçibəyin 80 illik yubileyi ilə bağlı təşkilat komitəsi yaradılıb. Komitə müraciətə çıxış edib. Musavat.com saytına göndərilən müraciətdə yazılıb:

- Azərbaycanın bütün siyasi partiyalarına, qeyri-hökumət təşkilatlarına, ictimai qurumlarına, kütləvi informasiya vasitələrinə, aydınlarına və ictimai-siyasi fəallara
MÜRACİƏT

2018-ci il Azərbaycan Respublikasında bir sıra mühüm hadisələrlə zəngin ola-

caq. Heç şübhəsiz, onlardan ən mühümü Məhəmməd Əmin Rəsulzadə və silahdaşlarının qurduğu ilk müstəqil-millət dövlətimiz olan Azərbaycan Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyidir. Müsəlman Şərqi ilk demokratik dövlət quruluşu olan Cümhuriyyətimizin bu şanlı yubileyini hər bir

Elçibəyin 80 illiyi ilə bağlı təşkilat komitəsi yaradıldı, müraciət yayıldı

"Hamını yubileyi keçirəcək vahid Təşkilat Komitəsi yaratmağa və onun işində yaxından iştiraka dəvət edirik"

Azərbaycan vətəndaşının ən əziz bayram kimi fərəhlə və qürurla qeyd edəcəyinə ürək-dən inanırıq. Dövlət başçısının bütövlükdə 2018-ci ili "Cümhuriyyət ili" elan etməsini alqışlayır və bu əlamətdar hadisəyə dövlət səviyyəsində ciddi diqqət yetirilməsindən məmnunluğumuzu ifadə edirik.

2018-ci ildə xalqımız həm də Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin bərpasının memarı, 1988-ci ildən başlamış Xalq Hərəkatının lideri, Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin sədri, dövlətimizin ikinci prezidenti Əbülfəz Elçibəyin (1938-2000) anadan olmasının 80 illiyini qeyd edəcək. 24 iyun 1938-ci ildə Ordubad rayonunun Kələki

kəndində dünyaya göz açmış görkəmli dövlət adamı Əbülfəz Elçibəyin xatirəsini soydaşlarımız daim əziz tutublar və onun 80 illik yubileyinin də layiqincə qeyd olunacağına ürəkdən inanırıq.

Təəssüflə bildirməliyik ki, son onilliklərdə siyasi baxımdan qütbləşmiş cəmiyyətimizdə bütün toplumun eyni tədbiri iqtidarlı-müxalifətli birgə gerçəkləşdirməsi milli arzularımızdan biri olaraq qalır. Əbülfəz bəy siyasi baxımdan ayrı-seçkilik etmədən bütün yurddaşların millətini bir zərrəsi kimi dəyərləndirərək məhəbbətlə yanaşır, bəzən hətta şəxsi nüfuzunun zədələnməyini göz önünə alaraq ən barışmaz tərəfləri bir araya

gətirməyə çalışır və çox vaxt buna nail olurdu.

Əminlik ki, Əbülfəz Elçibəyin yubileyini də bir çox qüvvələr qeyd etməyə çalışacaq. Biz, Təşəbbüs Qrupu olaraq iqtidar, ya da müxalifət düşürgələrinə məsub olmasına baxmadan Vətənimizin bütün siyasi-ictimai qurumlarına, ziyallıqlara, KİV-lərə və başqa Elçibəysevər qüvvələrə üz tutaraq, hamını yubileyi keçirəcək vahid Təşkilat Komitəsi yaratmağa və onun işində yaxından iştiraka dəvət edirik.

Təşkilat Komitəsi ilə bağlı fikir və təkliflərinizi +99470-355-08-07 nömrəli telefonla Təşəbbüs Qrupuna bildirməyinizi xahiş edirik.

Ədalət Tahirzadə - Professor, Əbülfəz Elçibəyin mətbuat katibi;

Mircəlal Yüsifli - Elçibəy İrsini Araşdırma Fondunun Sədri;

Abbas Musayev - Əbülfəz bəyin dostu, Fizika-Riyaziyyat Elmləri Namizədi;

Novella Cəfəroğlu - Dilərə Əliyəvə adına QHMC-nin sədri

Mehriban Vəzir - Yazıçı; Almaz Əliqızı - Professor; Oqtay Məmmədov - Prezidentin mühafizə xidməti rəisinin sabiq 1-ci müavini;

İsfəndiyar İsgəndərov - Sabiq Milli Ləl-Cəvahirat fondunun direktoru.

04 fevral 2018-ci il.

□ Musavat.com

"Ağ corabla qara tuflunu Rəsul Quliyev özü geyinirdi"

Bir neçə gün öncə Rəsul Quliyev Əbülfəz Elçibəy, onun komandası haqqında təhqiramiz, həqiqətə uyğun olmayan ifadələr işlədib. AXC hakimiyyətinin təmsilçiləri isə təbii olaraq onun cavabını verdilər. Bunun ardından R. Quliyev facebook səhifəsində onlara təhqiramiz cavab yazıb. Sitat:

"Mənim Emin Hüseynova verdiyim intervü çox böyük (dünyanın hər yerində) maraqlıdır. Maraqlıdır, bir sıra insanlar tərəfindən ecaib və təbii olmayan nümayiş etdirməklə nəticələnib. Elçibəy hakimiyyətinin yıxılmasının başlıca səbəbi absolyut nadan adamların ən yüksək postlara təyin edilməsi oldu. Hətta yüksək səviyyəli rəsmi görüşlərdə qara tuflı, ağ corab geyənlər ən yüksək vəzifələrə təyin edilmişdi. Həmin insanlar-siyasətdən 25 il bundan öncə getməli olanlar bu gün də meydanaadırlar və beyinlərinin inkişafı həmin dövrdən dayanıb, bu gün də eyni düşüncə ilə yaşayırlar..."

Ağ corab dəbini kim yaradıb - Maykl Cekson, ya hind aktyorları?

Xüsusən də "yüksək səviyyəli rəsmi görüşlərdə qara tuflı, ağ corab geyənlər ən yüksək vəzifələrə təyin edilmişdi" kimi ağağılayıcı sözlər onun ənənəvi leksikonuna uyğundur. "Yeni Musavat" atmacasının miqyasını nəzərə alıb, ümumiyyətlə, "ağ corab məsələsi"nin üstündən öləri keçməyə qərar verdi. Yeni, nədir bu ağ corab ittihamı? Belə bir tərz nə zamansa dəb olubmu? Ümumiyyətlə, ağ corab geymək hansı halda təhqir kimi qəbul edilir?

Internetdə apardığımız kiçik bir araşdırmada məlum oldu ki, 1980-ci illərdə ağ corab geymək geniş bir dəb idi. Həmin vaxtlar Maykl Cekson "Billi Cin" klipini yeni çəkmiş və bu klipə ağ corab dəbini başlatmışdı. Bundan başqa, sözügedən illərdə hind aktyorlarının geyim tərzində də ağ corab ana xətt kimi götürülür və gənclər həm də onları yamsılamağa çalışırdılar.

Amma hazırda hər uniformanın altına ona uyğun rəngdə corablar onun bir parçası olaraq istehsal edilir və geyinilir. Göy rəngdə bir polis geyiminin altına ağ corab geyinildiyində bu, onun ciddiyyətinə və gücünə ciddi zərbə kimi qəbul edilir. Ağ corablar bəzən düzgün şəkildə istifadə olunduğunda şıq görünür.

80-ci illərin sonu və 90-cı illərin əvvəlində xüsusən Maykl Cekson ilə trend olan bu stil hazırda Amerikada Castin Timberlake və Eminem sayəsində davam edir. Bunun xaricində Londonun küçə dəbində ağ corab dalğası öten yay başlamışdı. Belə ki, ağ corab həm şortiklə, həm də dar şalvar və cinslərlə geyinilirdi.

Modaçılar isə deyir ki, ağ corabı hər kəs daşıya bilməz. Geyinən bir az rahat, ameri-

İsgəndər Həmidov: "Rəsul Quliyevə ciddi yanaşmaq lazım deyil"

Saleh Məmmədov: "Görünür, yaş öz işini görür"

kanvari və idman bir stili olması lazımdır. Bundan başqa, 80-90-cı illəri bir qədər sevməsi lazımdır.

Ağ corablar xüsusən idman edərkən, idman salonlarında geyinilir. Bu səbəbdən də ağ corab geyinmiş birini görmək tərlə ayaqları xatırladır. İdman corabı olaraq bilinən corablar çox nadir geyimlərin altına geyinilir. Qısası, ağ corabı idman salonlarının xaricində geyinmək bir işə yaramaz.

Psixoloqlar isə deyirlər ki, ağ corab geyinən insanların sübut edilmiş. Belə ki, geyiminizə uyğun corab seçməyə ərinirsinizsə, ən rahat variant kimi ağ corab seçirsiniz və bu, sizin xarakterinizi ələ verir.

Baxçalının "ağ corab yaşağı" və "ağ corab hərəkatı" ilə bağlı bilinməyənlər

Ağ corab söhbəti Türkiyə siyasətində də zaman-zaman ciddi müzakirə mövzusu olub. Dövlət Bağçalı 18 il öncə MHP-ni fiziki olaraq dizayn edə bilmək adına "Ülkücülər təsbehindən istifadə etməsin, uzun big saxlamasın və ağ corab geyinməsin" deyərək qayda yayımladı. Halbuki o dövərdə ABŞ-da Maykl Cekson belə ağ corab geyinirdi. Anadoluda isə ağ corab geyinmək sünnet və təmizliyin simvolu olaraq qəbul edilir. Cümə namazlarında ağ corab geyinmək geniş yayılıb.

Türkiyədə "Ağ Corab Hərəkatı" da tarixi hadisələrdən biri-dir. Bu hərəkat öz adını Baxçalı-

nın ağ corab qadağasından alıb. Onların dərdi forma yox, məzmunudur. Bu qadağa ilə partiyaların AKP-yə axın olduğunu düşünürdülər. Tələbləri partiya daxili demokratiyanı təmin edərək, Türk inkişafını təmin etməkdir.

Gördüyünüz kimi, "ağ corab" söhbəti hətta Türkiyə siyasətində də mühüm mərhələlərdən birini əks etdirir. Bəs R. Quliyevin Azərbaycan müxalifətinə ünvanladığı bu ittihamın arxasında nələr dayanır? Bu, ümumiyyətlə gerçəkdimi?

Keçmiş daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov "Yeni Musavat"a açıqlamasında bildirdi ki, R. Quliyev hər zaman repertuarındadır. Müsahibimiz xatırladı ki, AXC dövründə ən böyük postlardan biri Rəsul Quliyevə

məxsus idi: "Yəqin ki, özü qara tuflı, ağ corab geyinirdi. Ümumiyyətlə, hakimiyyətdə olanlar ziyalı, savadlı insanlar idi. Dövlət, elmlər namizədi, tarixçi, filosof. Onlar da hər zaman geyimlərini və davranış qaydalarını gözəl bilirdilər. Mən heç vaxt rəsmi görüşlərdə ağ corab, qara tuflı geyinən görmədim".

İ. Həmidov eyni zamanda vurğuladı ki, bacarıqsız, səriş-təsiz R. Quliyevin özüdür. Onun sözlərinə görə, AXCP demokratiya uğrunda mübarizə aparırdı. Mübarizə aparmayanlar isə R. Quliyev kimi ölkəni tərk edib: "Biri deyir, Tofiq Qasımov rusca bilmirdi. Halbuki Tofiq Qasımov Leninra qədər rusca elmi iş müdafiə etmişdi. İsa Qəmbər tarixçi idi. Pənah Hüseyn və Əli Kərimli də həmin elm sahəsində mühüm uğurlar əldə etmişdilər. Onların hər biri səviyyəsi, səriştəsi ilə seçilən olub. İndi Rəsul Quliyevdir də, deyib. Çox ciddi yanaşmaq lazım deyil".

Keçmiş maliyyə naziri Saleh Məmmədov isə bu replika ilə bağlı fərqli yanaşması var: "İnsan evolyusiyası aşağıdan ən yüksəyə, pik nöqtəsinə çatdıqdan sonra yenidən başlanğıc nöqtəsinə qədər düşməyi əhatə edir və bu həm fiziki və həm də əqli vəziyyəti əhatə edir. Görünür, yaş öz işini görür".

Azərbaycanın bütün tarixi boyu bir dənə demokratik seçki keçirilib, o da Əbülfəz Elçibəyin prezident seçilməsi üzrə seçkidir. Bunu hər hansı Azərbaycan vətəndaşı, partiya, qrup, hərəkatın adı ilə deyil, BMT-dən tutmuş demokratik ölkələrə qədər bütün beynəlxalq qurumların, demokratik dövlətlərin hesabatları deyir və təsdiq edir. Bunu inkar etmək bütün dünya düzenini inkar etmək deməkdir".

Keçmiş baş nazir Pənah Hüseyn isə ümumiyyətlə, R. Quliyevlə bağlı heç bir suala cavab verməyəcəyini dedi.

□ Sevinc TELMANQIZI
"Yeni Musavat"

Fevralın 5-də növbədənənar prezident seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı imzalanmış sərəncam ölkə gündəminin yaxın üç ayda əsas mövzunu müəyyən etdi. Qeyd edək ki, bu, müstəqil Azərbaycan tarixində ilk növbədənənar prezident seçkisidir.

Əslində, növbədənənar seçkilərlə bağlı müzakirələr hələ 2016-cı ilin sentyabrında - Azərbaycan Konstitusiyasına düzəlişlərlə bağlı referendumdan dərhal sonra başlamışdı. Çünki referendumda prezidentlik müddətinin uzadılması (7 il) ilə yanaşı, prezidentə növbədənənar seçkilər təyin etmək hüququ da verilməmişdi. Ötən ilin dekabrda Milli Məclis növbədənənar prezident seçkisinin keçirilməsi barədə qaydalara dəyişiklik etdi ki, bu da növbədənənar seçki istiqamətdə müzakirələri yenidən aktuallaşdırdı.

Belə ki, Seçki Məcəlləsinin 179-cu (növbədənənar prezident seçkisinin keçirilməsi) maddəsinin əvvəlki variantına əsasən, növbədənənar prezident seçkisi barədə qərar verilsə, Mərkəzi Seçki Komissiyası bu seçkini elan edildikdən sonrakı 3 ay ərzində keçirməliydi. Lakin yeni qəbul edilən variantda əsasən, bu müddət iki aya (60 gün) endirildi. Yeni indiki halda prezident növbədənənar seçki barədə qərar verərkən həmin dəyişikliyə əsaslanıb.

Bizim üçün gözlənilən qərar

"Yeni Müsavat"ın bu mövzuda müəyyən bilgiləri bir müddət əvvəldən var idi və oxucular yaxşı xatırlayırlar ki,

"Qərbdən təzyiqlərin kritik həddə olacağını iddia etmək tələskənlikdir, çünki indi həm Avropa, həm Amerika çoxsaylı daxili problemlər içərisindədir"

əvvəl deputat Zahid Oruc, daha sonra prezidentliyə müxalifətdən iddiaçı, VIP sədri Əli Əliyev növbədənənar seçkinin gözləndiyini demişdilər. Maraqlıdır ki, YAP funksionerləri seçkinin vaxtından əvvəl keçiriləcəyi barədə iddiaları qətiyyətlə təkzib edirdi. Bunu isə həm də YAP-ın qurultayının yayda keçirəcəyi ilə əsaslandırır. Ötən həftə isə YAP-ın icra katibi Əli Əhmədov seçkidə partiyanın namizədinin İlham Əliyev olduğunu açıqlamaqla növbədənənar seçki müzakirələrini təzələdi. Yeri gəlmişkən, artıq məlumatlar var ki, YAP bir neçə gün sonra növbədənənar qurultaya toplanmaq hazırlığı içərisindədir...

Sərəncamın elan edildiyi gün-fevralın 5-də Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) V Qurultayı keçirilib ki, bu tədbirdə İlham Əliyevin prezidentliyə namizədliyi irəli sürüldü.

Prezidentin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov qurultaydakı çıxışında erkən seçkinin keçirilməsi

Ölkə növbədənənar

seçkiyə gedir-niyə aprel?

Əlverişli siyasi vəziyyət, daxili sabitlik, nəhayət, beynəlxalq şərtlər prezident İlham Əliyevin xeyrinə olan amillərdir; bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq məsuliyyətini də İlham Əliyev üzərinə götürdü

qərarının hakimiyyət daxilindəki gərginliklə izah edilməsi siyasi səbətsizlik kimi qiymətləndirilə bilər. Seçki növbədənənar olsa da, hakimiyyətin namizədinin İlham Əliyev olacağı zətin şübhə doğurmurdu. Hakimiyyət daxilində 2005-ci ildən sonra (səbiq nazirlərin həbsi) xüsusi bir gərginlik olmayıb, üstəlik prezidentin komanda üzərində nəzarəti o vaxtdan nəinki azalmayıb, əksinə artıb. Komandada hər hansı mərkəzdənənar hakimiyyət əvvəlki kimi İlham Əliyevin güclü iradəsinə tabedir. Hakimiyyət daxilində hər hansı bir gərginlik olsaydı, bunu gizlətmək mümkün olmazdı. O baxımdan seçkinin "gərgin hakimiyyətdaxili faktorlarla" izahı boş və mənasız işdir.

Niyə növbədənənar seçki?
"Hakimiyyət niyə erkən seçkiyə qərar verdi" sualına rəsmi cavab verilsə də, şübhəsiz bu mövzu hələ bir müddət həm mediada, həm siyasi həyatda öz aktuallığını saxlayacaq. Bu sual ətrafında başlanmış müzakirələrə tezliklə Qərb mediası, Qərbin digər təsisatlarının da qoşulacağı şübhə doğurur.

Öncəliklə, o arqument üzərinə gələk ki, erkən seçki

dan qaldırıldı, bütçə əvvəlki kimi sosial yönümlü ağırlığını saxladı.

Siyasi sabitliyin əsas təminatçısı olan sosial-iqtisadi vəziyyətdə birbaşa prezidentin nəzarətində "reanimasiya dövrünü" keçdi və təhlükəli həddə çatmadı. İndi isə sosial iqtisadi vəziyyət üç il əvvəlkindən də yaxşıdır, manatın kursu stabilləşib. Neftin qiyməti də kritik düşmə həddindən çox uzaqlaşmış, əksinə üzüyuxarı gedir. Yeni seçkinin ölkədə "ağırlaşmış sosial vəziyyətə" hesablandığını söyləmək ölkədəki vəziyyətdə real təhlili ilə qətiyyətin uyğun gəlir.

Müxalifətin erkən seçki sərəncamı ilə "seytnot" edildiyi ilə bağlı iddialar qismən əsaslı görünə bilər, amma heç kime sirr deyil ki, Azərbaycanın müxalifət kəsimi indi deyil, illərdir ki, bu vəziyyətdədir. Ola bilsin, bu qərar onlar üçün soyuq qış fəslində seçki kimi ağır təbliğatı prosesə qoşulmaq tənbəlliyini artırsın, amma obyektivlik naminə qeyd edək ki, bəlkə də növbədənənar seçki ele onların da illərin "pasını" atmağa qismən yardımçı ola bilər.

Seçkinin müddətinin azaldılmasına gəlincə, bu da sadəcə müxalif düşərgənin bəhanəsi kimi görünür. Zətin parçalanmış müxalifətin indi heç bir həftə seçki təbliğatı

aparacağına nə maliyyəsi, nə insani resursları var. Hər halda görünən mənzərə budur...

Xarici faktorlar

Növbədənənar seçkinin ətrafımızda baş verən proseslərlə, yeni kənar təsirlərlə izahı isə daha məntiqli və soyuq-qanlı görünür. Amma bir əlavə ilə: mümkün qələbə daxili faktorlara hesablanıb, xaricdən isə təhlükələr önəmlidir.

xəçkilməsinin Rusiya faktoru ilə izahı da yeni mövzu deyil. Mümkündür ki, baş martdakı seçkiyə qarışmış və qarışacaq Rusiya siyasi mərkəzlərinin hansınsa müdaxilə planları qurmağa az vaxtı olsun. Amma Kremlin bu seçkidə İlham Əliyevdən başqa bir namizədi dəstəkləyə biləcəyini gözləmək mümkündür.

Əsas olan da budur...

"Seçki təbliğatının müddətinin azaldılması sadəcə müxalif düşərgənin bəhanəsi kimi görünür, çünki onların indi heç bir həftə seçki təbliğatı aparacağına nə maliyyəsi, nə insani resursları var"

Son illər seçki praktikasında xarici müdaxilələr termini xeyli dəyişikliyə məruz qalıb. Əvvəlki illərdə üçüncü dünya ölkələrindəki seçkilərə maraqlı dövlətlər siyasi təzyiqlər yolu ilə təsir edirdilər. Bu işi bir sıra fondlar, qrant təşkilatları, beynəlxalq şərtlər indilikdə İlham Əliyevin xeyrinə olan amillərdir. Qalır, bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq ki, bu işdə də ən böyük məsuliyyət artıq prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş İlham Əliyevin üzərindədir.

Son nəticə

Beləliklə, hakimiyyət seçkini önə çəkməklə ölkədə siyasi həyatı canlandıracaq prosesə start verdi. Əlverişli siyasi vəziyyət, daxili sabitlik, nəhayət, beynəlxalq şərtlər indilikdə İlham Əliyevin xeyrinə olan amillərdir. Qalır, bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq ki, bu işdə də ən böyük məsuliyyət artıq prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş İlham Əliyevin üzərindədir.

Qalır, bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq ki, bu işdə də ən böyük məsuliyyət artıq prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş İlham Əliyevin üzərindədir.

Qalır, bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq ki, bu işdə də ən böyük məsuliyyət artıq prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş İlham Əliyevin üzərindədir.

Qalır, bu çətin prosesdə ölkəni siyasi təlatümlərdən və xarici təhlükələrdən qorumaq ki, bu işdə də ən böyük məsuliyyət artıq prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş İlham Əliyevin üzərindədir.

"Doğrudan xəbərin yoxdur?"

Samir SARI

Son on ildə çox nadir hallarda olub ki, səhər saat 9-da kompüterin arxasına keçməyim. O nadir hallardan birini dəqiq xatırlayıram, 2009-cu ilin fevralın 11-i idi, işə gəlirdim, saat 9-u keçmişdi. "Koroglu" metro-stansiyasının həndəvərində baş redaktordan zəng gəldi ki, general Rail Rzayevi vurublar, təcili gəl. 10 dəqiqədən sonra redaksiyaya çatdım, amma gec idi, qatıl aradan çıxmışdı. Hələ də tapmayıblar.

Fikir vermişəm, nə vaxt bir neçə saat kompüterdən, internetdən aralı olaram, mütləq yekə bir hadisə baş verər. Orda-burda, ictimai yerlərdə bir də görürəm ki, camaat baş vermiş hadisədən, yenilikdən danışır, amma mən, məşhur ifadə ilə desək, söhbətə fransız qalmışam (düzü bilmirəm bu "fransız qalmaq" nə məsələdir, amma hamı elə deyir).

O cür söhbətə "fransız qalmaq" məsələsinin biri də dünən səhər oldu. Bir işlə əlaqədar dövlət təsisatlarında çalışan köhnə iş yoldaşımın onun kabinetində oturub söhbət edirdik. Söz-sözü necə gətirdisə, sabiq həmkarım dedi, bu məsələni prezident seçkilərindən sonra, mayda-iyunda həll edirik. Mən də soruşdum ki, gələn ilmi. Məmur dedi, yox, bu il. Dedim, axı prezident seçkisi oktyabrda olacaq, ondan sonrakı may-iyun isə 2019-a düşür. O, üzümə çəpəki-çəpəki baxaraq dedi: "Xəbərin yoxdur?"

Açıq, bu sözün ardınca "Müharibə başlayıb, səfərbərlik elan edilib", yaxud da "SSRİ bərpa olunub" kimi bir xəbər gələcəyini gözləyirdim. Amma ondan da xəbərim yox idi. Həqiqəti söylədim, dedim, mən evdən çıxanda Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı kimi çıxmışam, bu miqyasda nə hadisə baş veribse, xəbərim yoxdur.

Bizim camaatda geniş yayılmış qənaət var: jurnalist hər şeyi bilməlidir, bütün yeniliklərdən xəbərdar olmalıdır. Əksinə olarsa, adamın xarizması cızıq-cızıq, hətta cırıq-cırıq ola bilər. Həmin duruma düşmüşdüm.

Xüles, məlum oldu ki, sovet dövrünün qəzet dili ilə desək, cari ildə keçirilməsi nəzərdə tutulan əhəmiyyətli tarixi hadisənin - prezident seçkisinin vaxtı qabağa çəkilib, aprelin 11-nə təyin edilib.

Çox yaxşı. Amma bu, "xəbərin yoxdurmu" sualından keçən 35 saniyənin içində gözlədiyim variantların ən sənasionu deyildi. Hələ ötən ilin sonlarında deputat Zahid Oruc belə bir təklif irəli sürmüşdü. Elə o zaman da güman olunurdu ki, deputatın bu təklifi göydəndüşmə deyil, demək, sarayda belə bir layihə müzakirə olunur.

İndi bəzi siyasətçilər deyir, "hazırlıqsız yaxalandıq". Bəlkə də. Amma bu seçki elə şeydir ki, siyasətçi ona heç vaxt hazırlıqsız yaxalanmamalıdır. Siyasi partiya saat mexanizmi kimi işləməlidir - 7/24. Siyasi partiya bir seçki bitən kimi, o birinə hazırlaşmalıdır. Elə olanda adam hazırlıqsız yaxalanmır.

Ümid edək ki, ölkədə siyasətlə məşğul olanların hamısının bu yenilikdən xəbəri var. Yəni seçkinin oktyabrda olacağını düşünüb, "avqustda qayıdıb seçkiyə qatılaram" düşüncəsi ilə şəxsi işinin dalınca Rusiyaya, Amerikaya, Türkiyəyə gedənlər ola bilər. İndi onlar məcburdurlar qayıdalar. Çünki aprel budu ha, qapının ağzındadır.

Jurnalistin hər şeydən xəbərinin olmasına gəlinə, gerçəkdən də elə olmalıdır. Yeni müasir jurnalist səhərin ilk xəbərini xalqa verib, gecə də son xəbəri paylaşmış yətməlidir, yoxsa gözləmədiyi yerdə ona "filan şeydən xəbəri yoxdurmu" deyərler, pörtlik-filan yaranar.

2001-in sentyabrında baş vermiş hadisəni hələ də media camiasında lətifə kimi danışır, yaqın ki, hələ 83 il (bir əsr düzəlməsi üçün) bundan belə də danışacaqlar. Bilməyən varsa, yazaq, bilsin. O vaxt Üsəma bin Ladenin kamikadzeləri ələ keçirdikləri sənişin təyyarəsini gətirib Nyu-Yorkdakı əkiz qüllələrə və Pentaqonun binasına çırpanda bizim hökumət qəzetlərindən (adını çəkib səs-küy yaratmaq istəmirəm) birinin kollektivinin bu hadisədən xəbəri olmamışdı, axşam erkəndən qəzetə bağlayıb dağılımışdılar evlərinə. Bütün dünyanın mediasının həmin gün və ertəsi gün baş xəbəri təxminən beləydi: "Əkiz qüllələr və Pentaqon vuruldu". Yalnız bizim ölkədəki bir qəzet fərqli manşetlə çıxmışdı: "Pentaqonda islahatlar davam edir".

Bilmirəm ABŞ səfirliyindən o vaxt o qəzetə zəng edib dedilərmə: "Bu nə manşetdir? Məzələnirsiz?"

Hər şeydən xəbəri olmaq və heç nəyə hazırlıqsız yaxalanmamaq gözəl şeydir.

Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov "Növbədənəkar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin elan edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı AZƏRTAC-a şərh edib.

görə də "Növbədənəkar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin elan edilməsi haqqında" Sərəncamda nəzərdə tutulmuş məsələlər Konstitusiyanın və ölkə qanunvericiliyinin tələblərinə tam uyğundur.

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğun olaraq 2018-ci il prezident seçkilərinin payızda - oktyabr ayında keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Ancaq bu il may ayından başlayaraq ölkəmizdə çoxlu sayda mühüm yerli və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər keçiriləcək. Onların sırasın-

da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illiyi çərçivəsində silsilə tədbirləri, Beynəlxalq Humanitar Forumu və digərini qeyd etmək olar. Həmin tədbirlərin əksəriyyəti ilin sonuna təsadüf edir və seçkilərlə üst-üstə düşür.

Digər tərəfdən, Azərbaycan da mövcud olan praktikaya əsasən, bütün seçkilər payız aylarında keçirilir. Bu mənada, dünyada

Həmçinin Azərbaycan Prezidentinin 7 il müddətinə seçilməsi prezident səlahiyyətlərinin yerinə yetirilməsinə təsərrüfat ilinin əvvəlindən başlamasını təmin edir. Bu da sosial və iqtisadi sahədə qarşıda duran vəzifələrin daha effektiv icrasına əlavə imkan yaradır.

Əli Həsənov deyib ki, ötən dövr ərzində Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü müstəqil siyasət

"Cənab İlham Əliyevin seçkilərdə növbəti dəfə parlaq qələbə qazanmaq imkanı çox yüksəkdir"

Əli Həsənov: Növbədənəkar seçkilərin keçirilməsi haqqında Sərəncam Konstitusiyanın və ölkə qanunvericiliyinin tələblərinə tam uyğundur

Əli Həsənov bildirib ki, bu gündə Azərbaycanın bütün seçkilər Konstitusiyaya normalarına, Seçki Məcəlləsinə və digər aidiyyəti qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq demokratik, şəffaf və ədalətli şəkildə keçirilib. İstər prezident, istər parlament, istər də bələdiyyə seçkiləri xalqın iradəsini əks etdirib, həmçinin yerli və beynəlxalq müşahidəçilər tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Bilirsiniz ki, Azərbaycanda hər 5 ilin 3 ili seçkilərlə bağlı olduğundan Konstitusiyanın 101-ci maddəsinə dəyişiklik edilib və dövlət başçısının səlahiyyət müddəti 5 ildən 7 ilə uzadıldı. Prezidentin səlahiyyət müddəti 7 il müddətinə uzadıldığına görə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinə seçkilərə etimad votumu üçün müraciət imkanı - növbədənəkar prezident seçkilərini elan etmək hüququ verilib. Buna

riməsi nəzərdə tutulmuşdu. Ancaq bu il may ayından başlayaraq ölkəmizdə çoxlu sayda mühüm yerli və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər keçiriləcək. Onların sırasın-

mövcud olan təcrübəni nəzərə alaraq, müxtəlif səviyyəli seçkilərin ilin ayrı-ayrı fəsilələrində, o cümlədən də əvvəldən keçirilməsi daha məqsəduşğundur.

Azərbaycanın milli maraqlarına xidmət edib, ölkənin hərtərəfli və sürətli inkişafı təmin olunub, cəmiyyət həyatının bütün sahələri yenilənib və müasirləşib, xalqın rifahı yüksəlib. Bu gün Azərbaycan beynəlxalq birləşmiş böyük nüfuzlu malik ölkələrindən biri kimi tanınır. Bütün bunlar Azərbaycan xalqının, vətəndaşlarının, seçkilərin Prezident İlham Əliyevə yüksək etimadını və tam dəstəyini şərtləndirən başlıca amillərdir. Əminliklə demək olar ki, cənab İlham Əliyevin seçkilərdə növbəti dəfə parlaq qələbə qazanmaq və yenidən prezident seçilmək imkanı çox yüksəkdir.

Nəticə etibarilə, seçkilərin oktyabrda və ya apreldə keçirilməsi potensial namizədlərin, o cümlədən də cənab İlham Əliyevin imkanlarını müəyyən etməkdən və onlara əlavə dividend qazandıran hal kimi şərh oluna bilər".

Müxalifət prezident seçkisinə pul tapacaqmı?

Tural Abbash: "Təşkilati təcrübə nə qədər çoxdursa, maliyyə o qədər az lazımdır"

Əli Əliyev: "Ayırmağı düşündüyümüz məbləğ müxtəlif faktorlardan asılıdır"

Xəzər Teyyublu: "Problem tək maliyyə məsələsi deyil"

Prezident İlham Əliyevin aprelin 11-də Azərbaycanda növbədənəkar prezident seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı verdiyi sərəncam ölkə gündəminin əsas mövzusunə çevrilməklə yanaşı, bir çox məsələləri gündəmə gətirdi. Bunlardan biri də, seçkidə iştirak edəcək ölkə müxalifətinin üzvləşə biləcəyi maliyyə problemləri ilə bağlıdır.

Prezident seçkisi hər bir ölkədə olduğu kimi yüksək maliyyə tələb edən prosesdir. İndiyə qədər seçkilərdə iştirak edənlərinin bəyan etdiyi bir neçə qurumun bu problemlə üz-üzə qalıb-qalmayacağı, konkret olaraq seçkilərə hansı məbləğdə vəsait ayıracaqlarını öyrəndik.

AĞ Partiya başkanı Tural Abbash bildirib ki, maliyyə məsələsi müxalifətin ən zəif və ən həssas yeridir: "Bu iqtidarın uzun illər fəaliyyətinin nəticəsi olaraq müxalifət qanunla nəzərdə tutulmuş bütün maliyyə resurslarından məhrum olub. Yeni müxalifət hər zaman adətən seçkilərdə minimum məbləğlə nəse etməyə çalışıb.

Üstəlik nəzərə alsaq ki, biz AĞ partiya olaraq yeni partiyayıq və maliyyə resurslarının tapılması istiqamətində elə bir təcrübə və işlərimiz olmayıb, o zaman belə də seçkinin önə çəkilməsi ən çox bizə zərər oldu. Biz hələ yeni bu istiqamətdə iş görməyi planlayırdıq. Yeni ianə və üzlük haqlar və ya seçki fondu filan yaratmaqla bağlı planlar qururuq. Seçkiyə nə qədər maliyyə ayırmağa gəldikdə isə maliyyə nə qədər çox olsa təbii ki, o qədər yaxşıdır. Ancaq müxalifət olaraq uzun illərdə az maliyyə ilə çox iş görmək təcrübəmiz var. Mən bu məsələyə həmişə belə bir düsturla yanaşmışam - siyasi təşkilati təcrübə nə qədər çoxdursa,

maliyyə o qədər az lazımdır. Tam əksinə təcrübə nə qədər azdırsa, maliyyə o qədər çox lazımdır. Bizim indiki mərhələdə əsas işimiz maliyyə tapmaq yox, imza toplamaq olmalıdır deyə düşünürəm. Hələlik heç bir halda seçkidən geri çəkilmək fikrimiz yoxdur".

VİP sədri Əli Əliyev maliyyə problemləri ilə üzvləşməklərini istisna etmədi: "Seçkilərin vaxtının dəyişməsi bütün tərəflərdən, o cümlədən maliyyə işlərimizə də mənfi mənada təsir göstərmiş oldu. Bütün işlərimizi 6-7 ay sonraya planlaşdırdığımız üçün sözsüz indi müəyyən problemlər yaranacaq. Lakin bu çətinlik seçkidən geri durmağa nədən ola bilməz. Ayırmağı düşündüyümüz məbləğ müxtəlif faktorlardan asılıdır. Onu da yalnız prosesin gedişində tam söyləmək mümkün olur. Biz sadəcə olaraq ehtiyat resurs hazırlayıb ki, yanmışıq dayanmayaq. Ona görə məbləğ söyləmək çətinidir.

2013-cü ildəki seçkilərin 1-ci mərhələsinin işlərinə imzatoqlama, ilkin hazırlıq, təşviqat kampaniyası materiallarının ideya hazırlığına 30 min manatdan bir qədər artıq vəsait xərcləmişdik. O zaman qiymətlər indikindən xeyli aşağı idi. ABŞ dolları ekvivalenti ilə götürsək, 40 minə yaxın vəsait idi".

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu bunları dedi: "Partiyamızın ötən ayın 28-də qərar olub və sədrimiz Mirhəməd Mirəlioğlunun namizədliyi irəli sürüldü. Düşünürəm ki, seçkilərin aprelin 11-ə təyin olunması seçkilərdə iştirak edəcək bütün siyasi qurumlara böyük zərərdir. Prezident seçkisi o qədər ağır bir prosesdir ki, bütün ölkəni əhatə etdiyi üçün yüksək məbləğdə vəsait vacibdir. İqtidar tərəf öz resurslarından istifadə edə bilər, amma müxalifətə belə imkanlar yoxdur. Yarana biləcək hər hansı bir problemə partiyaımızın idarə heyətinin iclasında ayı-aylıqla müzakirə ediləcək. Təkcə bir partiyanın təmsilçisi kimi deyil, həm də bir vətəndaş kimi arzu edərdim ki, bütün siyasi qurumlar tezliklə bir araya gəlsinlər. Buna çox böyük ehtiyac var. Həm də nəzərə almaq lazımdır ki, martın 18-də Rusiyada prezident seçkisi var və ondan sonra bizim seçkilərə "şimal küləyi" daha çox əsə bilər. Yeni bizlər üçün problem tək maliyyə məsələsi olmamalıdır. İstənilən halda seçkiyə maliyyəsiz getmək absurd olardı. Ölkənin 60 da irəsində imza toplamaq və təkcə namizədliyi qeydə aldırmaq üçün çox ciddi maddi vəsait lazımdır. Bundan sonrakı proseslər də maliyyəsiz ötürülmür. Oktyabra qədər bir müddət vaxt var idi və müəyyən qədər nizamlı addımlar atmaq imkanlarımız var idi. Amma indi bunlar yoxdur və bu bizim üçün əlavə çətinliklər yaradır".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Prezident İlham Əliyev 2018-ci ili Cümhuriyyət ili elan edib. Ağsaqal jurnalist Şirməmməd Hüseynov Cümhuriyyət fədailərinə dair tarixi materiallardan biri kimi, Mirzə Bala Məmmədza-dənin "Odlu-Yurd"u dərgisində (həziran (iyun) 1931, № 4(29)) dərc edilən daha bir məqaləsini əski əlifbadan çevirərək, redaksiyamıza təqdim edib. Yazını müəllifin üslub və stilinə toxunmadan dərc edirik.

28 Mayıs 1918 sənəsindən 1920 sənəsi 27 nisanına qədər yaşayan Müstəqil Milli Azərbaycan Cümhuriyyəti, gerek şekli-idarəsi və bu şekli-idarənin mütəvəccəh olduğu istiqamət etibarən ilə, gərəksə xarici siyasəti nöqtəyi-nəzərindən siyasi tariximizdə pək mühüm bir yer işğal edəcəkdir.

Bir dəfə bu böyük siyasi təcrübənin müstəqəl təşkilatı-əsasiiyyəminin təəyyn etməsində mühüm rol olacağı müəhəqqədir. Sonra Azərbaycanda nədən böynlə tam demokratik bir rejim təəssüs etmiş olduğunu araşdıracaq olan istiqbalın alim müdəqqiqlərinə 28 Mayıdan əvvəlində doğru bir əzimet nöqtəsi olacaqdır.

Azərbaycanın 28 Mayıs 1918 İstiqlal Bəyannaməsində şekli idarənin Xalq Cümhuriyyəti olduğu müsərrəh olmaqla bərabər 6-cı maddədə deyilməkdə idi ki:

- "Maddə 6 - Məclisi-Müəssisan toplanıncaya qədər Azərbaycan idarəsinin başında arayı-ümumiyyə ilə intixab olunmuş Şurayi-Milli və Şurayi-Milliyə qarşı məsul hökuməti-müvəqqəte durur".

İştə bu Məclisi-Müəssisan Azərbaycanın şekli-idarə və təşkilatı-əsasiiyyəsinin surəti qətiyyədə təyin və təsbit edəcəkdə. Fəqət Azərbaycanı Xalq Cümhuriyyəti şeklində müstəqil bir dövlət elan edən Şurayi-Milli və ona qarşı məsul bulunan hökuməti-müvəqqəte, istila və anarşi içərisində bulunan məmləkəti qurtarmaq, məmləkətin vəhdətini, daxilən əmniyyət və əsaişini təmin eyləmək kibi pək mühüm vəzifələr qarşısında bulunmaqda idilər.

15 eylül 1918-ə qədər davam edən istiqlal hərbi aylarında və ondan sonra eyni sənənin 16 ikinci təşirininə qədər tətillən Şurayi-Milli 17 həziran 1918-də icra səlahiyyətini kabinetə tərk edərkən Bakının xilas ilə bərabər 6 aydan gec olmamaq şərt ilə Məclisi-Müəssisan dəvətini də hökumətə əmr etmişdi.

Bilaxirə, 16 ikinci təşirdən etibarən iş başına gələn Şurayi-Milli Məclisi-Müəssisan dəvət ilə bizzat məşğul olmağa başlamışdı.

Azərbaycan Cümhuriyyəti hankı sistem üzərinə qurulmuşdu?

Mirzə Bala Məmmədza-də

Fəqət 1920 sənəsi nisənində qızıl rus istilasına qədər bu Müəssislər Məclisinin dəvəti, bəklənilməyən mühüm səbəblər və Azərbaycan istiqlal və hürriyyətilə əlaqədar vüqat və hadisat dolayısı ilə, mümkün olmadı.

Bu dövrdə həyat kəndi məcrasına girmiş, istiqrar peyda etmiş, daxili əsaiş və əmniyyət təmin edilmiş və xarici beynəlmiləl münasibət başlamışdı. Və bütün bu işləri idarə və tənzim edən Şurayi-Milli və ona qarşı məsul hökumət də müstəqir bir rejim və sistem mahiyyətini iqtisab edərək yaşamaqda davam etdi.

İstiqlal Bəyannaməsinin 1-ci maddəsində "Bu gündən etibarən Azərbaycan xalqının hakimiyyətə haqqına malik olduğu" zikr edilməkdədir.

Fəqət haqları hakimiyyətlərinə malik olan müxtəlif millətlərdə hakimiyyətin tərzini icrası müxtəlif surətdə olmuş və bunun nəticəsi olaraq müxtəlif şekildə dövlətlər vücuda gəlmişdir.

Xalqın doğrudan-doğruya və bizzat hakimiyyətini icra etməsinə müqabil bu hakimiyyətin vəkillər vasitəsilə, niyabi və nim niyabi hökumət şeklində icrası daha ümumidir.

Azərbaycan Cümhuriyyətinin arayı-ümumiyyə ilə intixab edilmiş bir şura tərənnfindən idarə edilməsi hökumətin niyabi bir şekil ərz etdiyini göstərməkdədir.

Fəqət təşri, icra və qəzayə icra səlahiyyətini məmurları vasitəsilə degil, parlaman qarşısında məsul bir kabinetə vasitəsilə tətbiq edirdi.

Saniyə: bu kabinet Şurayi-Milli qarşısında məsul olmaqla bərabər parlaman xaricindən dəxi içərisinə nazir ala bilirdi. Və kabinetin təşkil, tam parlamentar hökumətlərdə olduğu kibi, parlaman əzalarından, əksəriyyət firqəsinə və ya parlamanda əksəriyyət təşkil edən firqələrin koalisionuna istinad edən bir zatə müəvəvəl edilmək surətilə vüqu bulurdu.

Fəqət kabinetin təşkil üçün baş vəkil təyin edən məqam, tam parlamentar hökumətlərdə olduğu kibi dövlət reisi və ya reisi-cümhur degil, bizzat parlaman kəndisi idi. Azərbaycan parlamanı (Şurayi-Milli) bu icra səlahiyyətini hər ayrı hallarda parlaman reisi vasitəsilə tətbiq etməkdə idi.

Azərbaycan parlamanı müxtəlif firqələrə səhnə idi. Sağda "İttihadi-islam" və "Əh-rar" firqəsi oturuyordu. Solda müstəqil, ixtilalçı və demokrat olmaq üzrə 3 qrup sosialistlər vardı. Ortada Milliyətçi radikal-demokrat "Müsəvat" firqəsi ilə münnəvver sərbəst məslək ərbabi kibi zəvatdan mü-rəkkəb "Bitərəf demokrat qrup" oturmaqda idi. Bunlardan əlavə əqliyyət millətlərin müməssilləri vardı. Əksəriyyət mərkəzdə idi.

Azərbaycanın iki sənəlik həyatındakı dövlət təcrübələri, onun icra və təşri qüvvələrinin kəffəsini məclisdə toplanmış olmasi həsəbilə İsveçrə tipində bir məclis hökuməti olduğunu göstərməkdədir.

İstiqlal mücadiləsi zamanı təşri və icra səlahiyyətlərini Böyük Millət məclisində toplanmış olan Türkiyə dəxi, bugünkü parlamentarizmə mütəvəccəh Məclis hökumətinə fərqli olaraq tam bir direktorial sistemlə idarə olunuyordu.

Fəqət Azərbaycan digər Məclis hökumətlərindən fərqli çox mühüm bir xüsusiyyət ərz etməkdə idi. Bir dəfə bu sistemdə bütün təşri və icra səlahiyyətlərinin Şurayi-Millidə olması ilə bərabər, Şurayi-Milli icra səlahiyyətini məmurları vasitəsilə degil, parlaman qarşısında məsul bir kabinetə vasitəsilə tətbiq edirdi.

Saniyə: bu kabinet Şurayi-Milli qarşısında məsul olmaqla bərabər parlaman xaricindən dəxi içərisinə nazir ala bilirdi. Və kabinetin təşkil, tam parlamentar hökumətlərdə olduğu kibi, parlaman əzalarından, əksəriyyət firqəsinə və ya parlamanda əksəriyyət təşkil edən firqələrin koalisionuna istinad edən bir zatə müəvəvəl edilmək surətilə vüqu bulurdu.

Fəqət kabinetin təşkil üçün baş vəkil təyin edən məqam, tam parlamentar hökumətlərdə olduğu kibi dövlət reisi və ya reisi-cümhur degil, bizzat parlaman kəndisi idi. Azərbaycan parlamanı (Şurayi-Milli) bu icra səlahiyyətini hər ayrı hallarda parlaman reisi vasitəsilə tətbiq etməkdə idi.

Azərbaycan parlamanı müxtəlif firqələrə səhnə idi. Sağda "İttihadi-islam" və "Əh-rar" firqəsi oturuyordu. Solda müstəqil, ixtilalçı və demokrat olmaq üzrə 3 qrup sosialistlər vardı. Ortada Milliyətçi radikal-demokrat "Müsəvat" firqəsi ilə münnəvver sərbəst məslək ərbabi kibi zəvatdan mü-rəkkəb "Bitərəf demokrat qrup" oturmaqda idi. Bunlardan əlavə əqliyyət millətlərin müməssilləri vardı. Əksəriyyət mərkəzdə idi.

17 həziran 1918 irtica hərəkatı kabinetə sağa doğru əymişdi. Halbuki, elani istiqlal

üzərinə təşəkkül edən ilk kabinetə isə mərkəzdən təşəkkül etmişdi.

1919 və 1920 sənələri ibtidalarına qədər kabinetə sollarında iştirakı ilə mərkəzdən vücuda gəlmişdir. Və hər da im baş vəkil mərkəz fraksiyonuna mənsub olmuşdu.

Görürük ki, Azərbaycan Məclis hökuməti şekli ilə tam parlamentar hökumət sistemini məzc etmişdir. Burada parlamentarizmə mütəvəccəh bir məclis hökuməti görülməkdə idi.

Təşri və icra səlahiyyətləri kəndisində toplamaqla bu sistem məclis hökuməti idi. Fəqət digər tərəfdən məsul kabinetə, kabinet əzasının parlaman xaricindən belə alınması, nazirlərin qanun təklif etmək haqları, sorğular, tənqidlər, nazirlərin müdafiəsi, kabinetin düşməsi, yeni kabinet təşkil üçün parlaman reisinin firqə liderləri ilə müzakirələri, yeni kabinet təşkil üçün birər şekküllü, hökumətin proqramı, sağ cinahın daimi ədəmi etmədi, mərkəz fraksiyonların hərərləti alqışları, parlaman xaricində müxtəlif firqə və zümərələrin qəzetləri arasında münaqişələr, polemiklər və s. və s.

Bütün bunlar reisi-cümhursuz tam parlamentar bir hökumət sisteminin varlığını hiss etdiriyordu.

Azərbaycan xarici diplomatik səlahiyyətlərin icrasında da orta bir sistem yaratmışdı. Bu səlahiyyət nə məclis hökumətlərində olduğu kibi tamamilə Şurayi-Millidə, nə də prezidensiya hökumətlərdə olduğu kibi tamamilə icra qüvvətində, nə də parlamentar sistemdə olduğu kibi Məclisi təmsilən dövlət reisi idi.

Burada səfirləri qəbul etmək hökumətə, xaricə mü-məssil göndərmək isə bezi əhvalda məclisə aid idi.

Paris Sülh Konfransına heyəti-mürəxxəsə bu surətlə göndərilmişdi.

Bu nədən nəşət ediyordu əcəba? Hər şeydən əvvəl bunun səbəbi istiqlal və milli hakimiyyəti hər türlü şəxsi ehtiraslardan qorunmaq, milli iradənin məhsulu olan istiqlal və cümhuriyyəti xalqın daha sıxı mürəqibəsi altında bulundurmaq əndişəsindən doğmuşdu.

na şübhə yoxdur. Hər yerdə bu böylə olmuşdur. Türkiyə təcrübəsi bu inqilab zamanlarına məxsus şeklin aydın bir misalidir. Şübhə yoxdur bu rejim qüvvələrinin təvazünü üzərinə qurulu tam bir parlamentarizmə təkmil olunmuşdu. Bunu cümhuriyyət idarəsinin seyri təkamülü göstərməkdə idi. Azərbaycan Məclisi-Müəssisanı təşkilatı əsasiiyyəyi tənzim etdiyi zaman bu dövrün təcrübəsindən çox böyük qüvvət alacaqdı. Və Azərbaycan ideal və modern tam demokratik bir cümhuriyyət olacaqdı.

Gələcək müstəqil milli dövlət həyatı üçün bu dövrün daha bir çox cəhətdən tədqiq, tənvir və tənqidi lazımdır. O cümlədən olaraq hakimiyyəti-milliyəmizi təmsil edən parlamanın daxili tənzimat və fəaliyyəti, hökumətin, ammə hizmetlərinə görə tərz-təqsimi, qəzayə-qüvvətin surəti-təşəkkülü tədqiq üçün birər mövzu təşkil etməkdədir. Bu kibi fəaliyyət istiqlal mücadiləmizin nəticəsində təəssüs edəcəyi müəhəqqəq olan Milli dövlətin quruluşu üçün faydasız olmuyacaqdır.

Mirzə Bala (Məmmədza-də)

"Odlu-Yurd", həziran (iyun) 1931, № 4(29)

Mütəvəccəh - üz tutan, yö-nələn;

Təəyyün - meydana çıx-ması;

Müstəqbal - gələcək, irəli-də olan;

Müsərrəh - açıq, aydın;

Niyabət - vəkillik, naiblik, əvəzləmə;

Təfriq - fərqləndirmə, ayır-ma;

Quva - qüvvələr;

Təvazün - tarazlıq;

Tövhid - birləşdirmə;

Təşri - izah etmə, şərh et-mə;

Mürəqibə - nəzər salma, baxma;

İsəqat - düşürmə, hüquq-dan məhrum;

Qafilə - dəstə;

Məzc - qarışdırma;

Kəffə - ovuc, əlin içi;

Ammə - camaat, kütlə, xalq.

P.S. Məqaləni redaksiya-ya Şirməmməd Hüseynov təqdim edib.

Növbəti yazı

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

**"Dünyalar vardır düşünməzsiz,
 Çiçəklər gurultuyla açar,
 Gurultuyla çıxar duman torpaqdan"**

(Orxan Vəli)

Köhnə sovet anekdotu yadıma düşüb: " - Yoldaş gizir, timsahlar uçurmu? - Yox. Bir də bunu sənə hansı axmaq söyləyib? - Mayor dedi. - Hə, bu başqa məsələ. Mayor deyibse doğrudur, timsahlar uçur, sadəcə xeyli alçaqdan uçurlar".

İndi bizdə hər hansı qərarların, təkliflərin müzakirəsi də texninen bu cür aparılır. Qəfil bir qərarla, mərkəzdən gələn instruktajla adamlar fikirlərini 180 dərəcə dəyişirlər, qətiyən utanıb eləmir. Axı utananın oğlu olmur. Bizim patriarxal (hələlik) cəmiyyətdə isə oğul yiyəsi olmaq vacibdir. Nəsil davam etməlidir. Guya biz Nadir şahın, Səfəvilərin, nə bilim, lap elə makedoniyalı İsgəndərin davamçıları, nəsil şərcəsinin son umudlarıyıq.

Bir tərəfdən də ümidverici nişanələr vardır. Misal üçün, bizdə indiyə qədər keçirilən prezident seçkilərini saysan ümumən 8 dəfə olmuşdur və bunların cəmi 1-i yaya düşüb. 1992-ci il iyunun 7-də Əblüfəz Elçibəyin seçildiyi seçkilər. Qalan hamısı payızda olmuşdur. Yox, mən yaz-yay seçkilərini payız seçkilərinə nisbətən demokratik saymaq düşüncəsindən Kürdəxanı qədər uzağam. Sadəcə, qatar getməyəndə, relləri oğurlayıbırsa pərdəni yelləmək də qıraqdan baxanlarda hərəkət effekti yarada bilir. İndi kim bilir, bəlkə bizdə seçkilərin yazda çəkilməsi prosese bahar tərəvəti, novruzgüllü ətri, arı vızıltısı, parabüzən sızıltısı qatacaqdır? Oktyabrda müəllimlər daha qalın geyinirdilər, plaşın, paltonun, jaketin altında protokol daşımaq çətinləşirdi. Tərləyirdilər. Apreldə isə sərin olacaqdır. Yaxanı aç, qoy bülləteni hava vursun. Qoynunda var bir cüt nar, Biri heyva, biri nar... Bəh-bəh. Uşaqlarınıza belə şeylərdən oxuyun, ləzzət alsınlar.

Yeganə mənfəət detalı odur ki, müxalifət hazırlaşsın. Çünki bunun üçün uzun vaxt lazımdır. Azı 5 ay. Bunun birinci ayında AXCP üzvləri və Müsavat üzvləri virtual şəbəkədə dalaşmalı, ən çox layk yığan "Məhsul" stadionuna mitinq təyin etməlidir. İkinci ay stadionda keçməlidir. Üçüncü ay kimin tərəfdarı çox qışqırdı bunu aydınlaşdırmaq üçün Hollivuddan bir səs rejissorunu tapıb ümumi namizəd qayımaq məsləhət olurdu. Nəhayət, 4-cü ay səs rejissorunu zor-bəla Azərbaycan sərhədləri yaxınlığına (Dağıstan, Gürcüstan, Simferopol, nə bilim, Pyatiqorsk) sürüyüb gətirməliydik. Bu da alınmasa rejissorun qaradaşını vurub öldürmək lazım gəlirdi ki, bəlkə o zaman üsyan bayrağını əlinə götürərək sərhəddən bəri bir metr keçə. Beləcə, bir də baxırdıq seçki bitib, qapı bağlanıb, qarın da məmnun halda pensiyasının 0,00045 qəpiklik artımını sayır.

Ümumiyyətlə, növbəyə düzülüb, statik, darıxdırıcı sistemlərdən uzaq olmalıyıq. Həyatımıza yeniliklər qatmalıyıq. Qəfil qərarlar verməliyik. Yoxsa nə qədər olar: səhər naxıra, axşam axura? Qüssəli həyatdır. Eyni zamanda bizim Qarabağ dərdimiz də olduğu üçün həmişə düşməni çaş-baş qoymalıyıq. Qoy o bizi hardan, haçan vurmağı anlamasın. Misal üçün, ordunu yığıb Ağcabədiyə getdiyimiz yerdə qəfil Goranboydan çıxmalıyıq. Dişini sürtmək əvəzinə üzünü qırxmalısın. 1-ci qrupa hazırlaşın 10 il repetitor yanına bu istiqamətdə getsən də qəbul vaxtı qəfil sənədləri 4-cü qrupa verməlisən. İşə düzəlmək üçün yığıldığın rüsvətlə turist put-yovkası alıb arvad-uşağı da götürüb bir ay Havay adalarında tur atmalısın. Toy günün boşanmalı, yas günü dirilməlisən. Şair Ramiz müəllimin təxminən bu temada şeiri vardır:

"Mən öləndə, mənə bəlkə

Beşikdə aparar balam.

Başım üstə laylay çalib

Qəbrimi yırgalar anam..."

Ancaq əlbəttə, şair bu misraları yazarkən bizdə ümumi qəbir yerləri haqda dövlət qərarı hələ hazırlanmamışdı. İndi Mübariz müəllimin sözlərinə inansa qərar hazırdır, qalır səsvərməyə qoymaq.

Sonda cümhuriyyətin 100 illiyi ilə bağlı mütərəqqi təklif var. Gəlin onun 200 illiyini də növbədən kənar qeyd edək. Bazburutlu olsun. Hətta 300 illik eləyib Amerikaya çatmaq olar.

"Hacı-paça" Ermənistan üçün açıq səmada "şimşək effekti"

Avropa Birliyinin (AB) son Brüssel sammitində Ermənistan təşkilatla ikitərəfli çərçivə sazişi imzalandı. İrəvanda bəzi iqtidaryönlü ekspertlər və rəsmilər hələ də bunu xarici siyasətin şaxələndirilməsi baxımından mühüm uğur, hətta Moskvanın təsirini zəiflətmək yönündə atılmış addım kimi qələmə verməyə çalışırlar. Halbuki, işğalçı ölkəyə bəzi maliyyə dividendləri vəd edən sənəd hələ qüvvəyə minməyib, onu üzv dövlətlərin parlamentləri ratifikasiya etməlidir.

Belə görünür, buna qədər Sərkisyan rejiminin başı hələ çox ağnıyacaq. O səbəbə ki, imzalanan anlaşma sazişində ələ müddəalar var ki, rəsmi İrəvan onları sözsüz yerinə yetirməlidir. Əks halda, ratifikasiya məsələsi uzana bilər. Onlardan biri və birincisi, Metsamor AES-lə bağlı olan və hakimiyyətin öz xalqından israrla gizlətməyə çalışdığı maddədir.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, keçən həftə AB-nin "Şərq Tərəfdaşlığı" üzrə rəsmisi Lorents Dirk təhlükəsizlik standartlarına cavab vermədiyi üçün həmin AES-in tezliklə bağlanmalı olduğu haqda Ermənistanla növbəti xəbərdarlıq edib. "Metsamor AES-in işini beynəlxalq standartlara və təhlükəsizlik tələblərinə cavab verəcək səviyyədə yaxşılaşdırmaq daha mümkün deyil", - deyərək bildirdi.

Ancaq deyəsən, İrəvanda bu qəbildən tələblərin tezliklə irəli sürülməyini, daha dəqiqi, açıq səmada "şimşək effekti"ni gözləmir-mişlər. Hər halda, prezident Serj Sərkisyan başda olmaqla, rəsmilər ölkənin elektrik enerjisinə olan ehtiyacın 40%-ni təmin edən Metsamor AES-in hələ uzun müddət istismarda olacağı barədə dünyəndək öz xalqını əmin edirdilər. Qeyd edək ki, hazırda AES-in 407,5 MVt gücündə cəmi bir enerji bloku fəaliyyət göstərir.

Məsələ ilə bağlı tanınmış Rusiya portallarından olan Rosbalt.ru-da getmiş dünənki yazı da maraqlıdır və həm də Moskva-İrəvan gələcək münasibətlərini baxımından diqqət çəkir.

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, məqalədə deyilir: "Prezident Serj Sərkisyan dəfələrlə bəyan edib ki, nüvə energetikası strateji istiqamətdir və o, uzunmüddətli, 2036-cı ilədək olan enerji sisteminin inkişafı proqramında əksini tapıb. Bura Metsamor AES-in 2027-ci ilədək işləməsi və mərhələli şəkildə yeni blokların işə salınması da daxildir. Yeri gəlmişkən, Sərkisyan xüsusi olaraq qeyd edib ki, AES tam şəkildə MAQATE-nin standartlarına uyğun fəaliyyət göstərir. İndi isə bəlli olur ki, ya erməni hakimiyyəti öz xalqının və rusiyalı tərəfdaşlarının gözüne kül üfürərək nüvə "strateji kursu" haqda yalan danışır, ya da onun Avropa Birliyi ilə saziş imzalamaq ehtirası o dərəcədə güclü olub ki, Brüsselin bütün şərtlərinə razı olub. AB ilə "Şərq tərəfdaşlığı" çərçivəsində əməkdaşlıq isə faktiki surətdə Rusiya üçün rəqabət layihəsidir - Rusiya üçün olduqca mühüm olan enerji sferası da daxil olmaqla. İstisna deyil ki, bundan sonra Ermənistanın enerji təhlükəsizliyi sahəsində "havani" artıq "Rosatom" yox, "Avroatom" sifəri edəcək".

Bakı İrəvanın seçimini qəlizləşdirdi - blokada rejimi sərt sözünü deyir

Avropa Birliyinin ikitərəfli sazişə istinad edərək Metsamor AES-lə bağlı sərtləşən tələbi işğalçının nüvə iddialarının üstündən xətt çəkir; Rusiyanın nüfuzlu nəşrindən hədə kimi xəbərdarlıq: "Sərkisyan öz xalqını da, Moskvanı da aldadıb, Qarabağ konfliktini isə hələ heç kim "ləğv" etməyib..."

təklif edə bilər? Axı, Qarabağ konfliktini hələ heç kim "ləğv etməyib" və onun hərbi həllinə də faktiki surətdə Rusiya maneədir. Yarım-blokada vəziyyətində olan Ermənistanın iqtisadiyyatı və energetikası da Rusiyaya bağlıdır. İrəvan isə eyni anda böyük bir problemlə - AB-nin real olaraq AES-i bağlamaq tələbi ilə üzleşib. Bu yanda da martdakı prezident və baş nazir seçkiləri..."

Metsamor AES problemi ilə, daha doğrusu, yeni enerji təhlükəsizliyi problemi ilə üzleşən Er-

Məqalədə daha sonra deyilir: "Bu arada "müstəqillik dönməndə" artıq bir dəfə enerji defisiti yaşamış ermənilər AES mövzusu ciddi şəkildə həyəcanlandırıb. AB-nin lütfkarlığına əmin olan ermənilər öz energetika naziri Aşot Manukyana inandılar və o da AB ilə saziş imzalanması ərəfəsi əhaliyə bəyan elədi ki, qorxmağa gerek yox, sənəddə AES-in bağlanmasından söhbət belə getmir və o, təhlükəsizliyi imkan verdiyi qədər işləyəcək, sonra isə yeni enerji bloku inşa ediləcək. Elə isə Avropa Birliyinin AES-i təcili bağlamaqla bağlı tələbləri necə olsun bəs? Ermənistan isə AES-in istismarını Rusiyanın 270 milyon krediti və 30 milyon dollarlıq qrantı hesabına 2026-cı ilədək uzatmaq istəyirdi".

Məqalə müəllifinə görə, Ermənistanı AES-in bağlanmasından indiyə qədər Brüsselin maraqlarının lobbçiliyini edən "Avroatom"la Rusiyanın maraqlarını keşiyində duran "Rosatom" arasında konsensus xilas edə bilər: "Ancaq bunlar fraqmentlərdir. Mahiyyət isə ondan ibarətdir ki, İrəvan xarici siyasətdə çoxşaxəliyyə çalışır. Bu elə

də pis niyyət deyil. Lakin hər şey geosiyasi realitətlərdən asılıdır - hansı realitətlər ki, hazırda Ermənistanın əlinə işləmir... Moskva və Brüssel konfrontasiya vəziyyətindədir. O üzəndə Qərb çox istərdi ki, Ermənistanı Rusiya orbitindən uzaqlaşdırın - həm də Metsamor AES-lə bağlı Kremlin ovqatını təlx edib onun İrəvana təsir rıçağını əlindən almaqla".

Məqalənin sonunda Ermənistanla xəbərdarlıqlar da yer alıb: "Ancaq Avropa Birliyi tək enerji deyil, hərbi təhlükəsizlik kontekstində Ermənistanla na

mənistan və onun əhalisi, xüsusən də ölkənin Qərblə Rusiya arasında "iki stulda oturmaq" siyasəti aparın rəhbərliyi əslinə qalsa, Azərbaycan torpaqlarının işğal siyasətinin altını çəkir; Bakının, Ankaranın sərt blokada rejiminin acı "meyvələri"ni yeyirlər. Halbuki, Dağlıq Qarabağ məsələsində İrəvanın konstruktiv mövqeyə gəlməsi kifayətdir ki, Ermənistan Rusiyanın həm təbii qaz, həm də (atom) elektrik enerjisi asılılığından qurtulsun - qonşu Gürcüstan kimi..."

□ "Yeni Müsavat", Siyasət şöbəsi

Çərçivə: Fevralın 5-də prezident İlham Əliyev 11 aprelə növbədənə prezident seçkilərinin elan edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncam elan olunandan dərhal sonra MSK-nın toplantısı keçirilib. Beləliklə, Azərbaycanda keçiriləcək növbədənə prezident seçkilərində namizədlərin irəli sürülməsi prosesi fevralın 20-də start verilecək. Prezidentliyə namizəd olmaq istəyən şəxslər səsvermə gününə ən çoxu 50 (20 fevral) və ən azı 30 gün qalmış saat 18.00-dək seçki sənədlərini MSK-ya təqdim etməlidirlər.

İrəli sürülmüş namizədlərin qeydə alınması üçün namizəd və ya siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsinin seçki sənədlərini MSK-ya təqdim etməsi üçün ayrılan müddət martın 12-də başa çatacaq.

Prezidentliyə namizədləri siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları, seçki hüququ olan vətəndaşlar irəli sürə bilərlər.

Elə həmin gün Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) V Qurultayında prezident seçkilərində İlham Əliyevin namizədliyi irəli sürüldü.

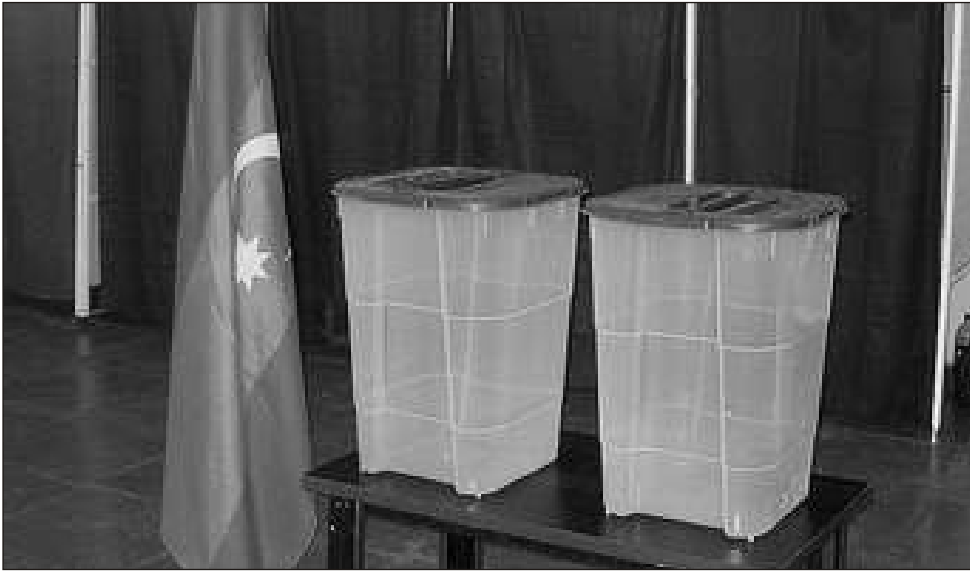
Prezidentin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov qurultayda çıxışında deyib ki, bu il martın 31-də azərbaycanlıların soyqırımını 100 illiyi, mayın 10-da ümummilli lider Heydər Əliyevin 95 illiyi, mayın 28-də isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi qeyd olunacaq. O, bir neçə mühüm tədbirlərin seçkilərin vaxtının önə çəkilməsini zəruri etdiyini vurğulayıb.

Növbədənə seçkiyə deputatlar, partiya sədrleri, prezidentliyə iddiaçılar münasibət bildiriblər. **Deputat Zahid Oruc** "Yeni Müsavat"a bildirib ki, prezident tərəfindən növbədənə seçkinin təyin edilməsi qərarı yüksək qiymətləndirilməlidir: "Bu, tamamilə konstitusiyanın norma və prinsiplərinə uyğundur. Eləcə də bu məsələ ətrafında, bundan sonrakı dönmədə polemika aparacaq bütün qüvvələrin uzun illərdən bəri seçkilər, siyasi hakimiyyət hadisəsi, dövlət institutlarının formalaşması və sair məsələlərinə qərarın müstəvisində irəliləyən sürdükləri mövqelərə də tamamilə cavab verir. Burada hansısa bir fors-majör situasiyasından, ölkədə fövqəladə hadisədən və ya müharibə şəraitindən danışılması düzgün olmazdı. İlk növbədə biz onu qiymətləndirilməli ki, 2016-cı ildə keçirilmiş referendumda Azərbaycan xalqının iradəsi ilə prezidentlik müddəti 7 ilə qaldırılıb. Bundan sonra biz gələcəyə baxaraq hakimiyyət institutlarının formalaşmasındakı zaman ardıcılığını nəzərə alaraq, həmçinin dövlətin ali məqamını və digər hakimiyyət qolları arasındakı vəziyyəti nəzərə alaraq söyləmişdik ki, 2025-ci ildə prezident və parlament seçkiləri yaxın bir zamanda düşür. Seçki maraqların toqquşduğu, kifayət qədər çarpaz mənafələrin meydana çıxdığı şəraitdir. Ona görə də prezident seçkilərinin müəyyən qədər ertələnməsi bütün qüvvələrə normal şəraiti təmin edir. Yeni burada heç bir qəfil yaxalanmadan və kimlərsə arzuolunmaz bir şəraitə məruz qoymaqdan

Hakimiyyətin 11 aprel

qərarı-müzakirələr başladı

Partiyalar, deputatlar, prezidentliyə iddiaçılar və politoloqlardan erkən seçki qərarına reaksiyalar

Pənah Hüseyn: "Seçkinin 7 ay sonra və yaxud 2 ay sonraya təyin olunması müxalifətin hazırlığı baxımından həlledici əhəmiyyətə malik deyil"

söhbət gedə bilməz. Hesab edirəm ki, məsələ ətrafında daxili və beynəlxalq məkanda irəliləyən sürüləcək fikirlər dövlətin güclənməsi ideyasına əsaslanmalıdır, buradan başqa mənfəət nəticələr çıxarılmamalıdır".

AXP sədri Pənah Hüseyn isə bildirdi ki, növbədənə seçkinin təyin edilməsi bu nəticəyə gəlməyə əsas verir ki, iqtidar daxilində və ictimai-siyasi vəziyyətdə durum heç də iqtidar təbliğatçılarının dediyi kimi aydın deyil. Əks təqdirdə növbəti seçkiyə bir neçə ay qalmış növbədənə seçkinin təyin olunmasını başqa cür izah etmək mümkün deyil.

Pənah Hüseyn vurğuladı ki, müxalifətin növbədənə seçkidə iştirak etməsi və buna hazırlıq məsələsi barədə isə onu demək olar ki, onsuz da qeyri-bərabər vəziyyətdir, seçki situasiyası yoxdur. Ona görə də 7 ay sonra və yaxud 2 ay sonraya təyin olunması müxalifətin hazırlığı baxımından həlledici əhəmiyyətə malik deyil: "Müxalifət qarşısında 7 ay yarım ərzində nə edə biləcəkdise, onu qarşıdakı iki ay ərzində edə bilərlər. Əsas məsələ seçkinin nə üçün növbədənə təyin olunmasıdır və iqtidar tərəfindən buna hansı izahatın veriləcəyidir. Baxmayaraq ki, bir neçə gün öncə YAP-ın vəzifəli şəxsləri birmənalı şəkildə YAP-ın namizədinin İlham Əliyev olacağını qeyd ediblər, amma digər iqtidar namizədinin də olacağı istisna deyil. Yəqin ki,

yaxınlarda buna da aydınlıq gələcək".

AĞ Partiyasının prezidentliyə namizədi Tural Abbaslı isə dedi ki, növbədənə prezident seçkiləri elan edilməsinin əsl səbəblərini prezident İlham Əliyev özü yaxşı bilir: "Mən ehtimallar yürütməyəcəm. Ancaq deyə bilərəm ki, belə bir qərar bizlərə, müxalifət partiyalarına zərbə oldu. Hər kəs iş planını oktyabra uyğun hazırlamışdı. AĞ Partiya olaraq və partiyanın namizədi olaraq mən sona qədər mübarizə aparacağım. Seçki prosesinə qoşulacağım və namizəd kimi qeydə alınmağa çalışacağım. Bunu bacarıb bacarmayacağımızı isə zaman göstərəcəkdir".

"Aprel ayına növbədənə prezident seçkilərinin təyin edilməsi müxalifət olaraq bizim hazırlıq işlərimizə təsir edəcəkdir". Bunu isə **VİP-in namizədi Əli Əliyev** bildirdi. O qeyd etdi ki, növbədənə seçkiyə gediləcəyi gözlənilən idi: "Mən bu seçkini gözləyirdim. Eksklüziv olaraq da "Yeni Müsavat" qəzetinə təxminən 2 ay əvvəldən bildirmişdim ki, mart ayında və ya apreldə növbədənə seçkinin ola biləcəyi ehtimalı var. Qəfil növbədənə seçki əlbəttə ki, bütün planlarımızı alt-üst edən qərardir. Məsələnin bir çox aspektlərdə hazırlıq işlərimizə mənfəət təsiri qaçılmazdır. Çünki iş planımız 9 aylıq tərtib olunmuşdu. İndi həmin həcmi 2 aya icra etməliyik. Resurslar da o müddətə hesablan-

mışdı. Lakin heç nə etmək olmaz. Sərəncam imzalanıb, qrafikə uyğunlaşmalıyıq. Hazırkı sız yaxalanmamız faktıdır və vaz keçilməzdir".

Əli Əliyevin fikrincə, bu hadisəyə müxalifət adekvat olmağı bacarmalıdır, təmaslar sürətlənməlidir: "Müxalifətin təmasları zəruridir. Əks halda biz dik-tə olunacaq qaydalarla növbəti məğlubiyyətə doğru iri addımlarla qaçacağıq".

Deputat Tahir Kərimli isə bildirdi ki, bu qərarı vermək prezidentin müstəsna səlahiyyətidir: "Konstitusiyanın 104-cü maddəsinə əsasən, prezidentin səlahiyyətləri müəyyən işlə bağlı vaxtıdan əvvəl başa çatırsa, həmin hallarda seçki təyin olunur. Hazırda məsələni yalnız Konstitusiyaya qanunlarla izah etmək mümkündür".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirdi ki, prezidentin qərarının arxasında 3 amil dayanır. Birinci amil ölkədəki sabitliyin qorunmasıdır. "Seçki oktyabr ayında keçirilsəydi, müxtəlif namizədlər irəli sürüləcək, bloklar yaranacaq, ən azı 7 ay siyasi atmosfer gərginləşəcəkdi. Hakimiyyət bunu istəmir. Bölgədə vəziyyət də stabil deyil. Maraqlı dövlətlərin oktyabr ayına hazırlaşaraq Azərbaycandakı gərgin seçki kampaniyasından öz məqsədləri üçün istifadə edəcəyi istisna deyildi.

İkinci amil xarici təhlükə ilə bağlıdır. Rusiyada və Ermənistanında prezident seçkisi mart ayında. Azərbaycanda seçki

oktyabr ayında keçirilsəydi, Rusiyadakı mərkəzlərin yenə də Azərbaycandakı seçkiyə müdaxilə planları ola bilərdi. Apreldə isə müdaxilə imkanları minimumdur. Çünki Rusiyadakı seçki arasında zaman fərqi çox az olacaq, müdaxilə üçün vaxtları çatmayacaq".

E.Şahinoğlu hesab edir ki, üçüncü amil Azərbaycanda may ayında Cümhuriyyətin quruluşunun 100 illik tədbirləri ilə əlaqəlidir. Prezident bu tədbirləri may ayında daha güvənli şəkildə keçirmək istəyir. Üstəgəl mayın 28-də böyük amnistiya nəzərdə tutulub: "Həmin amnistiya siyasi məhbus kimi qiymətləndirən bir çox şəxsə şamil edilə bilər. Məsələn, prezident seçkilərinin aprel ayında təyin edilməsi Respublikaçı Alternativ Hərəkatının lideri İlqar Məmmədovun may ayında azad olunması ehtimalını artırır. Əks halda İlqar Məmmədov mayda əfvəndə sonra oktyabr ayında prezident seçkilərinə iştirak etməyə hazırlaşmaq istəyirdi. Belə də isə o prezident seçkilərində iştirak etməyəcək. Rusiyanın öz oyunlarını olduğu kimi Qərbdəki mərkəzlərin də seçkiyə hazırlaşan İlqar Məmmədova dəstəyi arta bilərdi. Prezident növbədənə seçki təyin etməklə Qərbdəki mərkəzlərin də seçkiyə müdaxilə imkanlarını minimum endirdi".

Deputat Fazil Mustafa isə qeyd edib ki, prezidentin son referendumda edilən dəyişikliyə görə növbədənə seçki təyin etmək səlahiyyəti var: "Yəqin ki, seçkinin növbədənə təyin edilməsinin izahı olacaq. Bildiyiniz kimi, artıq prezidentlik müddəti 7 ildir. Bundan öncə də belə təkliflər var idi ki, 2025-ci ildə keçiriləcək parlament seçkiləri ilə prezident seçkiləri üst-üstə düşməsin deyərək vaxtının dəyişməsi nəzərdə tutuldu. Ola bilsin ki, gələcəkdə bu məqsədə görə belə bir vaxt təyin olunub".

YAP Siyasi Şurasının üzvü, deputat Aydın Mirzəzadə isə bildirdi ki, növbədənə prezident seçkilərinin elan edilməsi ölkə konstitusiyasına tam uyğun bir məsələdir: "Seçkinin yazda, yaxud payızda keçirilməsi arasında böyük, kəskin fərq yoxdur. Digər tərəfdən yaddan çıxarmayacağı ki, 2018-ci il Azərbaycan üçün şanlı yubiley ildir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illiyidir. Bu, tək res-

publikamızın yaranmasının bir əsrlik tarixi deyil, eyni zamanda parlamentimizin yaranmasının, ordumuzun, dövlət bayrağımızın qəbul edilməsinin yüz illiyidir. Azərbaycan cəmiyyəti bütün il bu tədbirlərin yüksək səviyyədə keçirilməsi, Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixə, müasir dövrə bağlılığını göstərəcək tədbirlərlə məşğul olacaq. Bu baxımdan seçkinin öncədən keçirilməsi cəmiyyətin diqqətinə bu tip tədbirlərə yönəlməsinə şərait yaradacaq. Əks halda cəmiyyət həm prezident seçkilərinə hazırlığa, eyni zamanda yüz illiklə bağlı tədbirlərin keçirilməsinə diqqət ayırmalıdır".

Növbədənə seçki təyin edilən gün müxalifətdən prezidentliyə daha bir namizəd irəli sürüldü. Azərbaycan Liberal Demokrat Partiyasının (ALDP) Rəyasət Heyətinin növbədənə iclası keçirilib. İclasda **ALDP sədri Fuad Əliyev** prezidentliyə namizədliyi rəsmən irəli sürüldü. Bununla bağlı müvafiq sənədlərin toplanması və MSK təqdim olunması qərara alındı.

Müasir Müsavat Partiyası Siyasi Şurasının isə bu həftənin cümə günü növbədənə iclası olacaq və Hafiz Hacıyev namizədliyi rəsmi irəli sürüləcək. Bu barədə H.Hacıyev məlumat verdi. H.Hacıyev qeyd etdi ki, onun partiyası seçkiyə hazırdır: "Bizim partiya başqa müxalifət partiyaları kimi "sezonşük partiya" deyil ki, seçkinin 5 ay əvvəl keçirilməsindən "hazırlığımız üçün vaxt çatmır" bəhanələrini uyduraq". Biz son prezident seçkilərində uduzandan sonra başqa partiyalar kimi əlini-əlinin üstünə qoyub xaricdən nə zaman kömək gələcəyini gözləyən partiya deyilik. Ona görə də bu gün seçki həttə 1 aydan sonra olsa belə seçkiyə hazırıq. Həttə apreldə parlament seçkilərinin də təyin etsələr ona da hazırıq. Cığallıq eləməyə ehtiyac yoxdur".

Qeyd edək ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası bir həftədən gec olmayaraq növbədənə prezident seçkiləri ilə bağlı qərar verəcək. Konstitusiyanın 179.2-ci maddəsinə əsasən, prezident növbədənə prezident seçkilərini elan etdiyi gündən başlayaraq bir həftədən gec olmayan müddətdə seçkilər Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən çərşənbə gününə təyin edilir və 60 gün müddətində keçirilir.

□ Etibar SEYİDAĞA,
□ "Yeni Müsavat"

Türkiyə üçün Afrin aşırımı

Zahid SƏFƏROĞLU
zahid.safaroglu@box.az

Şəhrlərini mötəbər saydığım politoloq Toğrul İsmayıl deyib ki, Türkiyə istəyə, Afrini yarım saata alar. Haqlıdır. Ancaq bunu etmir. Çünki Ankara dinc əhali arasında itki olmasını, günahsız insanların, uşaqların burnunun qanamasını belə, istəmir.

Bunun adı humanizmdir, insanpərvərlikdir. Türkiyə insanpərvər dövlətdir, sosial dövlətdir, şəksiz. İndinin özündə qaradaş ölkə uydurma genosid iddialarına rəğmən, öz qoynunda 100 mindən çox Ermənistan ermənisinə çörək pulu qazanmaq üçün yer, 3 milyon suriyalıya sığınacaq veribse, bu, az şey demir.

Amma gəl ki, Türkiyə parlamentinin erməni əsilli üzvü Karo Paylan dünyaya car çəkər ki, "Qoymayın, Türkiyə Suriyanı işğal elədi, Afrində erməni soyqırımı kimi növbəti soyqırım hazırlanır, bunun qarşısını almaq üçün dünya erməni "soyqırımını" tanımalıdır".

Növbəti erməni həyasızlığı yeni. Türkün çörəyini yeyib, suyunu içən bu zat əslində öz-özünü ifşa edir. Çünki Türkiyə məhz humanist, demokratik dövlət olduğu üçün onun parlamentində bu cür mandatlı yaramazlar təmsil olunur, ağzına gələni danışirlar!

Gör, Türkiyə toplumu nə qədər tolerantdır ki, onun əleyhinə fəaliyyətdə bulunan belə ünsürlərin deputat mandatı gəzdirməsinə də dözm göstərir. Uzağa getməyə, qonşu Rusiyada dözdərdilermi? Orada prezidentliyə namizəd Kseniya Sobçak ağzını açıb bircə bunu demişdi ki, "Kırımın Rusiyaya birləşdirilməsi qanuni olmayıb", az qala, onu "vətən xaini" çıxarsınlar. Halbuki, adam vur-tut bütün dünyanın qəbul elədiyi gerçəyi, olanı söyləmişdi.

Amma Türkiyəyə gələndə dünyanın qarğa-quzğunları o saat qaradaş ölkəyə qarşı beynəlxalq hüquqa zidd hər cür əmələ, davranışa, terrorçu-separatçılara can-başla sponsorluq edir, olmayan cinayətləri, qətlialmaları onun adına yazmağa çalışırlar. "Kim Türkiyə əleyhinədirsə, haqlıdır" - az qala, belə bir əcaib, əsrin yazılmamış qanunu və haqsızlığı ilə üz-besurətdir qaradaş məmləkət. Türkiyənin daşı həqiqətən ağır imiş!..

Doğrudan da, Türkiyə istəyə, Afrində qısa müddətdə NATO üzrə "müttəfiqi" ABŞ-ın belə dəstək verdiyi PYD/YPG/PKK-nın axırına çıxar. Amma bunu zərgər deqiqliyi ilə, tələsmədən, "seçmə üsulu" ilə edir ki, terrorçuların qalxan kimi istifadə elədiyi, qaynayıb-qarıxdıqları dinc insanlar zərər görməsin. Artıq xəbərlər gəlir ki, mülki əhali arasında gizlənən YPG-çilər türk ordusunun guya dinc əhalini qırmağa hazırlaşdığı barədə təbliğata başlayıblar.

Məsələ də bundadır ki, Türkiyə Afrində müharibə aparmır. Antiterror əməliyyatı adı altında da müharibə aparmır. Elə əsl antiterror əməliyyatı həyata keçirir. Hədəf də təbii ki, əhali yox, əhalinin təhlükəsizliyidir. Bu, müharibə deyil. Müharibə ölkələr arasında olur. Türkiyə xalqlarla vuruşmur, vuruşmayıb.

Türkiyə əsrlərdir bölgənin vazkeçilməz, açar ölkəsidir. Onsuz böyük bir coğrafiyada heç bir iri layihə reallaşmaz, geosiyasi arxitektura dəyişməz, regionda uzunmüddətli barış, dinclik təmin edilməz. Qaradaş məmləkətin tarixdən gələn şəriksiz bir missiyası var - yurdda sülh missiyası. Bu gerçəyi zorla dəyişdirmək qeyri-mümkündür! Bu gerçəyi kürd terrorçu qruplaşmaları Türkiyəyə qarşı silahlandırın güclərin, ən əvvəl də ABŞ -in bir an öncə anlaması lazım...

Az yuxarıda Rusiya ilə müqayisə aparıldı. Bu da növbəti müqayisə - qüsurulu olsa da: 1993-94-cü illərdə Putin Rusiyası haqq elədiyi müstəqilliyinə qovuşmağa çalışan Çeçenistanda "antiterror əməliyyatı" adı ilə on minlərlə dinc sakini, uşağı, qadını qətlə yetirdi, faktiki, çeçen xalqına qarşı növbəti soyqırımı törətdi. Amma Türkiyə dövlətinin, türk dövlətlərinin tarixində heç kim belə qanlı, Türk soyuna utanc gətirən rüsvayçı səhifə tapa bilməz.

Erməni iddiaları isə cəfəngiyatdan başqa bir şey deyil. Yoxsa ki, Türkiyəni zəiflətmək üçün yüz illərdə bəhanə axtaran xristian dünyası onu çoxdan, yekdilliklə tanımış, əldə tutarqə eləmişdi. Edə bilmir, ona görə ki, əlahəzrət fakt var, tarix, sənəd-sübut, arxivlər var - hansıların ki, rəsmi Ankara illərdir müstəqil komissiyaların iştirakı ilə açılmasını təklif edir. Bu günlərdə Ərdəcan bir daha bu yöndə dünyaya çağırış etdi.

Ermənilər isə razılaşmır. Çünki həqiqəti hamıdan yaxşı bilirlər. Özünə arxayın olmayan, güvənməyən dövlət buna razılıq verərdimi? Əsla. Özünə güvənən Türkiyə sonuncu - Afrin aşırımını da aşacaq...

Türkiyənin Milliyyətçi Hərəkat Partiyasının sədri Dövlət Baxçəli Afrin əməliyyatı ilə bağlı maraqlı bir açıqlama yayıb. Baxçəli twitter "səhifəsində "Zeytun budağı" əməliyyatı ilə bağlı "Qızıl alma" ibarəsi ilə bağlı izahat yazıb.

alma" mövzusu cəlb edir. Nədir "qızıl alma"?

Qeyd edək ki, "qızıl alma" termin olaraq mifoloji kökləri olan, türk tarixi ilə əlaqədar bir məfhumdur. Türk mifologiyasında "qızıl alma" türklərin, xüsusən də oğuz türklərinin haqqında düşüncəyə uzaqlaşan və uzaqlaşdıqca da cazibəsi artan qayə və xəyalları simvolizə edir. Türk millətçilərinin

ları və itirilmiş qədim yurdu geri qaytarmalarını əks etdirir. Oğuzların Xəzər Xaqanının ipək çadırı üzərindəki hakimiyyətini simvollaşdıran qızıl topu və ya qızıl almanı ələ keçirməyi özlərinə hədəf elan etdikləri qeyd olunur.

Müasir dövrdə "qızıl alma" türk milliyyətçilərinin əsas simvollarından hesab olunur, əsas məqsədi, hədəfi simvollaşdırır.

Digər tərəfdən, Baxçəlinin yazısından həm də o aydın olur ki, Afrin əməliyyatının ideoloji kursu Türk milliyyətçilərinə məxsusdur. Və bu əməliyyat sıradan bir sərhəd əməliyyatı deyil, ciddi ideoloji bazası olan milliyyətçi bir mübarizədir. Digər tərəfdən, Türkiyədə milliyyətçi şüar olan "qızıl alma"nın hədəfə alınması, bəzi dairələrdə bu ideologiyaya

Afrin əməliyyatı və türklərin "qızıl alma"sı

Türk mifologiyasındakı "qızıl alma" Afrin əməliyyatının simvoluna necə çevrildi?

MHP sədri yazıb ki, Afrində irəliləyən Türkiyə ordusu əsgərlərinə "istiqlal haradır" soruşanlara "Qızıl alma" deyə cavab verən əsgərlər dövlət və millətə yaşadınlar. Eyni zamanda Baxçəli "Qəzəl alma"ni sirk olaraq görənləri "mümkünlər" deyə adlandırdı. "Qızıl alma" qayədir, qayəsi olmayanları onu anlamaz. "Qızıl alma" ələmə nizam iradəsinin təzahürüdür. İradəsizlər onu tanıya bilməz. "Qızıl alma" türk millətini cahana hakimiyyət məfkurəsi və simvoldur, türk düşmənləri bunu tanıya bilməz".

Məlum olduğu kimi, Türkiyənin daxilində "Zeytun budağı" əməliyyatını provokasiya edən qruplar var. Artıq Türkiyə polisi Afrin əməliyyatı əleyhinə təbliğat aparan yüzlərlə şəxsi həbs edib. Görünən odur ki, ölkə daxilində provokatorlar çoxdur. MHP sədrinin yazısı da məhz bu provokatorları hədəfə alıb. Ancaq eyni zamanda bu yazıda diqqəti "qızıl

məşhur simvolu olan "qızıl alma" obrazı türk dövlətlərinin hədəf və məqsədlərinin simvoldur. Və əsasən fəth edilməsi lazım olan, arzulanan torpaqlar kimi anlaşılır. Bəzi vaxtlarda bu obraz dünya hakimiyyətini simvollaşdırıb. Osmanlı fəthləri dönməndə "qızıl alma" Avropa yürüşünün simvollarından biri olub. Daha çox yeniyetmələr arasında məşhur olub.

Bu iki sözün özünün xüsusi mənası var. Qızılı rəng türklərdə qiymətli, uğur gətirən rəng sayılır. Alma isə mistik məfhumla sahib olan, bolluq, bərəkət, şəfa mənbəyi hesab edilən bir meyvədir. Ancaq bir başqa yozuma görə, buradakı sarı (qızılı) alma meyvəni deyil, qədim türklərdə Güneş və Ayı simvolizə edir. Bu işarə daha çox qədim türk tayfalarının bayraqlarına yer alıb.

Həmin simvol ilk dəfə Orta Asiya türkləri arasında doğulub, Ergenekon dastanında türkləri qapalı məkandan kənara çıxma-

Bu terminin Afrinə hücum edən Türkiyə əsgərlərinin dilindən səsləndirilməsi bir neçə məqama görə diqqəti çəkir. Birincisi, bu simvolun ortaya çıxması göstərir ki, Afrində savaşa bağlı digər kadrlar da göstərir. Bunu savaşa gedən əsgərlərlə bağlı digər kadrlar da göstərir. Aydın olur ki, cənub-şərq vilayətlərində olduğu kimi, Afrində də döyüşə gedənlər milliyyətçi gənclikdir. Və bu insanlar təsadüfi adamlar deyil, bəlli bir ideoloji fikrə sahib olan şəxslərdir.

qarşı olanların varlığını göstərir. Burada həm də dövlətin içərisində milliyyətçi axının güclənməsinə olan təpki və ona Baxçəlinin reaksiyası da diqqəti çəkir.

Qeyd edək ki, MHP başkanı məhz 2016-cı il olaylarından sonra hakimiyyətdə yaxınlaşmaqla dövlət içərisində milliyyətçi xəttin güclənməsinə və ağırlıq təşkil etməsinə nail olub. Afrin əməliyyatındakı "qızıl alma" simvolu və ona olan reaksiyalar da bunu bir daha göstərdi.

□ Kanan RÖVSƏNOĞLU,
□ "Yeni Müsavat"

Bitkoin bitdimi...

Vüqar Bayramov: "Bitkoin və digər

kriptovalyutaların taleyi birbaşa inkişaf etmiş

ölkələrin və aparıcı şirkətlərin taleyindən asılıdır"

Bitkoin kriptovalyutası yenidən ucuzlaşıb. Kriptovalyuta təkə son bir gündə 11,48% dəyər itirib. Onun qiyməti 7839,1 dollara qədər geriləyib. Qeyd edək ki, iki gün öncə bitkoin 8300 dollara qədər ucuzlaşmışdı. Qısa bir müddət ərzində bu kriptovalyutanın 20 min dollardan 8 min dollar civarına düşməsi artıq bitkoinin mövqeyinin zəifləməsi anlamına gəlir. Görünən odur ki, iqtisadçılarda dediyi kimi, qısa müddətdə yaranan köpük partlayıb və bitkoin real bazar dəyərini qazanmağa başlayıb. Real dəyərinə qədər olacağı ilə bağlı isə ekspertlərin fikirləri müxtəlifdir.

Qeyd edək ki, fevralın 5-nə olan nəticələrə görə, 100 əsas kriptovalyutanın hamısı ucuzlaşıb. Etheriumun qiymətində də ucuzlaşma qeydə alınıb. Belə ki, bu virtual pul son sutka ərzində 105 dollar və ya 11% ucuzlaşaraq 846 dollar olub. Son həftə ərzində isə Ethereum 380 dollar və ya 30% ucuzlaşıb. Kriptovalyutalardan ən çox ucuzlaşma Dent-də (23%) müşahidə olunub.

Bəs görəsən, aparıcı kriptovalyutaların kəskin dəyər itirməsi siyasi yoxsa, iqtisadi səbəblərdən qaynaqlanır?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov bildirdi ki, öncədən proqnozlaşdırılan kimi bitkoin və digər kriptovalyutaların taleyi birbaşa inkişaf etmiş ölkələrin və aparıcı şirkətlərin taleyindən asılıdır: "Bildiyiniz kimi, bir ay öncə Cənubi Koreya bitkoin və digər kriptovalyutalardan məhdudlaşdırılması ilə bağlı qərar qəbul etdi. Bundan öncə Çin belə bir addım atmışdı. Sonradan facebook bitkoinin reklamının məhdudlaşdırılması ilə bağlı qərar qəbul etdi. Bu birbaşa bitkoinin qiymətinə təsir göstərdi və bu kriptovalyutanın qiymətində azalmalar müşahidə olundu".

Iqtisadçı onu da qeyd etdi ki, kriptovalyutalar yenidir, bazarda hələlik onlarla bağlı konkret bir rəy formalaşmayıb: "Ona görə də, aparıcı ölkələrin rəyi önəmlidir. Bitkoin hələ ki, bazar dəyərini tapmayıb. İri şirkətlərin bitkoini qəbul edib-etməməsi də onun dəyərinə təsir göstərir. Son bir ayda da biz bunu müşahidə etdik. Sözsüz ki, bitkoinin 20 min dollara qədər yüksəlməsi həmin dövr üçün bir sabun köpüyü idi. Biz də qeyd etmişdik ki, bitkoinin 8 min dollardan artıq yüksəlməsi köpü effektinin yaranmasına gətirib çıxaracaq. Çünki bu fikir beynəlxalq araşdırmaçılar tərəfindən daimi olaraq gündəmə gətirildi. Nəzərə alsaq ki, bitkoin çox cüzi,

hətta bir sentdən aşağı olan qiymətlə bazara daxil olmuşdu, bugünkü qiymət də onun ilkin qiyməti ilə müqayisədə xeyli çoxdur. 2017-ci ilin əvvəllərində, təxminən 1 il öncə bitkoinlərin qiyməti 1000 dollardan az idi. Həmin dövrlə müqayisədə də bitkoinin qiymətində artımlar var. Amma onun proseslər göstərir ki, bitkoinlərin eləcə də, digər kriptovalyutaların istifadəsi ilə bağlı çətinliklərin yaranması riski daha yüksəkdir. Bitkoin "blockchain" texnologiyası üzərindən ödənişlər həyata keçirdiyinə görə və ənənəvi bank hesabları olmadan bu ödənişlər aparıldığına görə hələlik Mərkəzi Banklar çox da kriptovalyutalara isti münasibət göstərmirlər".

Iqtisadçı ekspertin sözlərinə görə, kriptovalyutaların, eləcə də bitkoinin gələcəyinə qısamüddətli və strateji baxımdan baxmaq lazımdır: "Qısamüddətli dövrdə kriptovalyutaların problemləri olacaq. Çünki aparıcı dövlətlər ondan istifadəyə qarşıdırlar. Hətta şirkətlər onun reklamını qadağan edə bilərlər. Onun istifadəsi və qəbulu ilə bağlı çətinliklər də olacaq. Strateji dövrdə təbii ki, kriptovalyutalar bazara daxil olacaq. Növbəti dövr virtual valyuta dövrüdür. Bitkoinlərin qiymətində kəskin oynamalar da ondan xəbər verdi ki, dünya kriptovalyuta dövrünə hazır deyil. Təbii ki, virtual valyuta dövrü gələcək. Ancaq bitkoinlə bağlı durum onu göstərir ki, hələlik aparıcı şirkətlər və ölkələr buna hazır deyil. Ona görə də yaxın dövrlər üçün kriptovalyutalarda risk daha yüksək görünür".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ
□ "Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin fevralın 6-da Azərbaycana növbəti səfər edəcək, fevralın 7-də isə müvafiq rəsmi görüşlər keçirəcəklər. Artıq qrupun ABŞ-dan olan həmsədri Endrü Şofer ötən həftənin sonlarından Bakıdadır. O, Birləşmiş Ştatların ölkəmizdəki səfiri Robert Sekuta ilə birlikdə Abşeron rayonunun Masazır qəsəbəsində məcburi köçkünlərlə görüşüb.

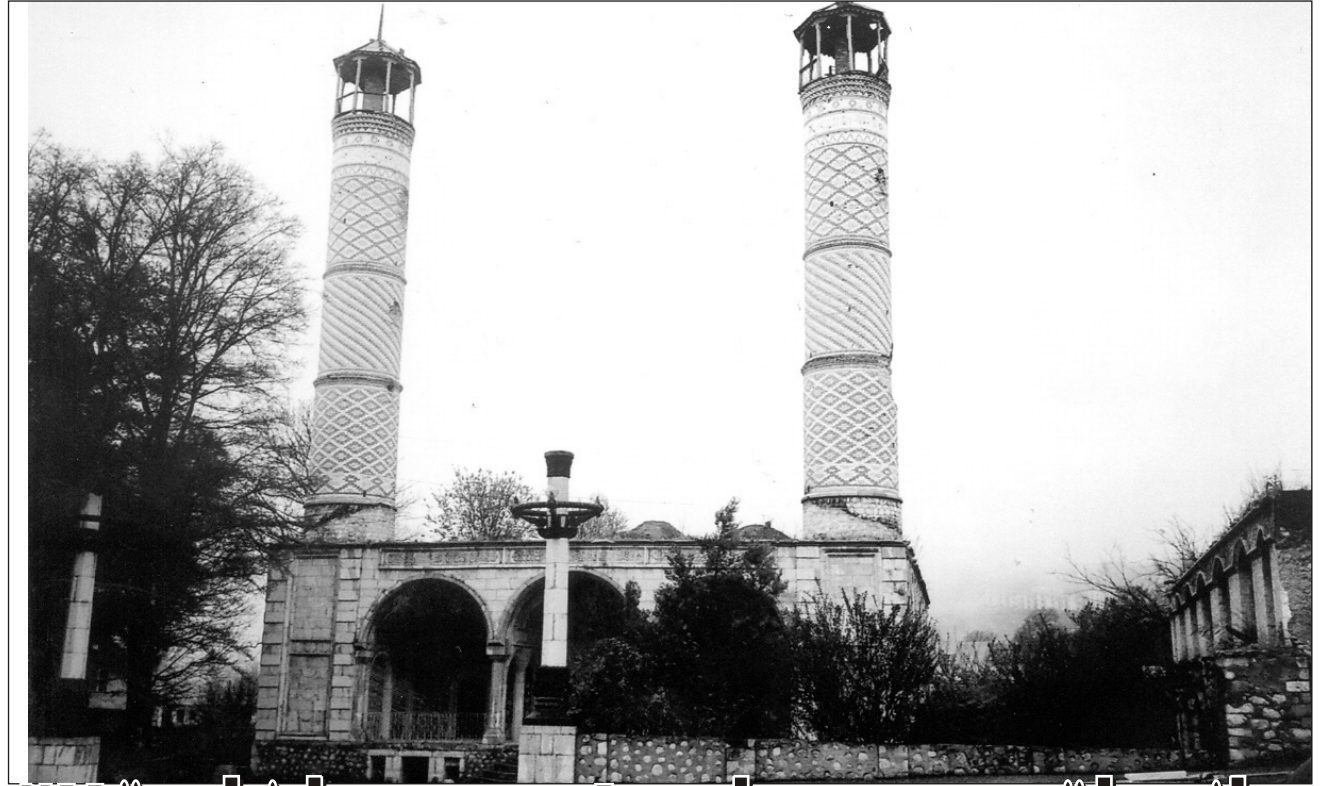
Qarabağ məsələsi ilə bağlı hər hansı irəliləyiş olmadığı halda, həmsədrlərin yenidən bölgəyə səfəri əslində önəmli hadisə kimi qarşılanmır. Düzür, rəsmi açıqlamada deyilir ki, səfər zamanı Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli üzrə hazırda aparılan intensiv və məntiqli əsaslı danışıqlara dair müzakirələr davam etdiriləcək. Lakin bənzər açıqlamalar hər dəfə verilib, amma nəticə bəllidir. Lakin bu dəfəki səfərə diqqəti artıran bir məsələ var. Belə ki, söhbət ATƏT-in müşahidə missiyasının genişləndirilməsi istiqamətində cəhdlərdən gedir. Bu barədə ilk dəfə Minsk Qrupunun rusiyalı həmsədri İqor Popov mətbuata açıqlama verərək bildirdi ki, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Krakovda keçirilən görüşündə əsasən münaqişə zonasında ATƏT-in müşahidə missiyasının genişləndirilməsi məsələsi müzakirə olunub.

"Nazirlər vasitəçilər tərəfindən hazırlanan əlavə yeddi müşahidəçinin fəaliyyətini müəyyən edən sənədlərə prinsipial razılıq verildir", - deyər rusiyalı həmsədr bildirdi. Rusiyalı diplomatın dediyinə görə, amerikalı və fransalı həmkarları, eləcə də ATƏT sədrinin nümayəndəsi səfir Kaspşiklə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ilə seriya məsləhətləşmələr aparıb. Krakovdakı görüşdə isə müşahidə missiyasının tərkibinin genişləndirilməsi də daxil olmaqla, hərbi risklərin azaldılması ilə bağlı məsələlər müzakirə olunub. Nazirlər vasitəçilər tərəfindən hazırlanan əlavə yeddi müşahidəçinin fəaliyyətini müəyyən edən sənədlərə prinsipial razılıq verilib. Lakin Popov deyib ki, müşahidə missiyasının genişləndirilməsi mexanizmi işə düşməzdən öncə bir sıra texniki detalların razılaşdırılması məsələsi hələ qalır. Deməli, həmsədrlərin bu dəfəki səfərində yeganə məqsəd müşahidə missiyası ilə bağlı detalları müzakirə etməkdən ibarətdir. Azərbaycanda isə haqlı olaraq missiyanın genişləndirilməsi narazılıq doğurub. Hesaba olunur ki, bu, daha çox erməni tərəfinin marağına xidmət edən variantdır. Onsuz da ordusunda fəlakətli vəziyyət hökm sürən, əsgər çatışmazlığı ilə üz-üzə qalan Ermənistan status-kvonun qorunmasına xidmət edən belə təşəbbüslər hava və su kimi lazım idi. Reaksiyalardan görünür ki, Bakı da

məsələni asanlıqla qəbul etmək niyyətində deyil. Milli Məclis sədrinin müavini, Təhlükəsizlik, müdafiə və korrupsiyaya qarşı mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərov deyib ki, təmas xəttində ATƏT müşahidəçilərinin sayının artırılması müəyyən şərtə bağlıdır. Həmin şərt isə Ermənistan hakimiyyətinin bu qərardan sui-istifadə etməməsi və status-kvonu uzatmamasıdır. "Müşahidəçilərin sayının artırılması texniki prosedura olsa da, düşünürəm ki, bu məsələni Azərbaycan-Ermənistan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin substantiv həllinə hesablandıqı təqdirdə müzakirə etmək olar. Amma eyni zamanda hesab edirəm ki, həm ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri, həm də Ermənistan öz üzərlərinə belə bir öhdəlik götürməlidirlər ki, rəsmi İrəvan bu məsələdə "status-kvo"nun uzadılması kimi məkrli məqsəd güdməsin. Çünki Ermənistan həmişə münaqişə ilə əlaqədar konkret nəticə hasil olan anda danışıqlardan qaçır, "status-kvo"nu uzadır. Hərçənd mən əminəm ki, Ermənistan bu dəfə də bu fikirdədir. Ona görə də hesab edirəm ki, burada onlar üzərlərinə bu məsələdən "status-kvo"nun uzadılması kimi məqsəddən istifadə edilməsinə imkan verilməyəcəyi kimi öhdəlik götürməlidirlər. Düşünürəm ki, yalnız bu halda müzakirələr aparmağa dəyər", - deyər Z.Əsgərov bildirdi.

XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev isə qeyd edib ki, müşahidəçilərin sayının artırılması məsələsi texniki köməkçi vasitə olaraq, intensiv və substantiv danışıqlar prosesinin tərkib hissəsi olmalıdır.

Qeyd edək ki, müşahidə missiyasının rəhbəri Anjiy Kaspşikə münasibət də birmənalı deyil. Hesab olunur ki, bir sıra hallarda səhra köməkçisi daha çox Azərbaycanın əleyhinə məlumatları Vyanaya - baş ofisə yollayır. Hətta ötən illərdə düşmənin Qarabağdakı mövqelərinə cavab zərbəsi endirdiyinə görə həmsədrlər Azərbaycanı günahlandırmışdı. Bəzi ekspertlərin fikrincə, burada da baş rəhbərlərə gündəlik məlumatları yollayan Kaspşik cənabları oynayıb. Yeri gəlmişkən, bizim bəzi ekspertlərimiz bu adama "Qarabağ canişini" deyir. 20 ildir missiyaya rəhbərlik edir, ancaq bir dəfə də Qarabağ separatçıları və Ermənistanı na-

"Müşahidə qrupu Azərbaycanı müharibə haqqından məhrum edə bilməz"

Həmsədrlər Azərbaycanı ATƏT müşahidəçilərinin sayının artırılmasına razı salmağa gəlir; Azərbaycanın rəsmi şəxslərini qane etməyən bu təklifə ictimaiyyətin mövqeyi də mənfidir...

razı salmayıb. Səbəbi şübhə doğurur. Ermənilər heç Qarabağın işğalında onlara dəstək verənlərdən də sonadək razı qalmırlar. Belə olduğu təqdirdə onlarda Kaspşik sevgisi hardandı?

Deputat, Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiyaya qarşı mübarizə komitəsinin üzvü Zahid Oruc isə bu mövzuda "Yeni Müsavat"a açıqlamasında xatırladı ki, hələ 2 il əvvəl, prezidentlərin Sankt-Peterburq görüşündə monitorinq missiyasının üzvlərinin sayını genişləndirilmək haqqında razılaşma əldə olunduğu onun ətrafında xeyli fərqli təhlillər və spekulativ təbliğatın qurulduğunun şahidi olmuşduq: "Əslində sual oluna bilərdi ki, 1994-cü ildən regionda statusu və mandat çərçivəsi dəyişməyən qüvvələrin tərkibini, fəaliyyət coğrafiyasını və səlahiyyətlərini artırmaq istəyi hansı zərurətdən irəli gəlir? Məsələyə aydınlıq gətirmək üçün münaqişə tərəflərinin qarşılıqlına qoyduqları məqsədləri bir daha xatırlatmağa ehtiyac var. Ermənistan o vaxtlar sülhəratma qüvvələrinin bölgəyə yeridilməsini işğalın nəticələrini tanıtdırmaq və qəbul etməyi siyasətinin bir qismini tərkib hissəsi kimi görürdü. O biri yandan, əgər BMT mandatı əsasında Qafqazda hərbi kontingentin fəaliyyətinə icazə verilsəydi, onda keçmiş sovet məkanı üçün presedent yaranacaqdı. Yəni, sülh danışıqlarını aparən tərəflər eyni zamanda, özlərinin silahlı qüvvələri vasitəsilə də dövlətlərarası savaşı nəzərdə saxlayan re-

al gücə çevriləcəkdilər. Lakin Azərbaycan tərəfi prezident Heydər Əliyevin kəskin siyasi dirənişi əsasında yalnız bir dövlətin bayrağı altında hərbi kontingentlərin yaranmasına qarşı çıxdı və əslində silahlı dəstələrin guya iki vuruşan tərəfləri ayırmaq adı ilə torpaqlarımız üzərində həqiqi hakimiyyət sahiblərinə çevrilməsinə razı olmadı". Z.Oruc qonşu ölkənin misalında bir məqama diqqət çəkdi: "Məhz o illərdə Gürcüstan hakimiyyəti Rusiyanın əsgərləri vasitəsilə Abxaziya-Osetiya savaşından qalan yeni sərhədlərə tam nəzarət imkanı əldə etməsinin qarşısını ala bilməmişdi. Onu da vurğulayaq ki, faktiki olaraq, 2008-ci ilin avqustundakı məlum 5 günlük müharibədə Saakaşvili həlledici döyüşü məhz sülhməramlı qüvvələrin üzərindən həyata keçirilən avantüralara uduzmuşdu".

Deputat ATƏT müşahidəçilərinin sayının artırılmasından doğan narahatlıqlara da reaksiya verdi: "İndi Anjiy Kaspşikin məhdud tərkibli qüvvələrinin sayını artırmaq 2 il əvvəl baş vermiş aprel döyüşlərinin nəticələrini Azərbaycan əlindən almaq cəhdidir? Ola bilsin, ilk baxışda, "bəli" deyənlərin sayı çox olsun. Lakin hədsiz xofun və qorxunun tərəfində olanların qarşısında bir neçə mühüm arqumentimiz var. Əvvəla, ATƏT istəşə belə, Moskvanın maraqları əleyhinə hansısa mandat çərçivəsində gəlib Ağdərədən ta Qazax sərhədlərinə qədər geniş bir zolaqda yerləşəsi deyil. Bu, Rusiyanın

dominantlığını sındıran yeni bir gərginlik ocağı demək olar. Donbasla bağlı Kremlin Amerika və Avropaya təklif etdiyi sülhəratma missiyası ilə burada eyni taktikani tətbiq olunacağına gözləmək sadəlövlükdür. Putin peşəkar çəkist kimi yaxşı bilir ki, Qərb rəsmi Bakıya onların bölgəyə silahla gəlməsi üçün hər cür təzyiq göstərir. Niyyətləri heç də təhlükəsizlik məsələlərinə bağlı olmadığından və ya transmilli layihələri qorumaq bəhanəsi ilə reallıqda Moskvanın nüfuz zonasında başqa bir hərbi blokun təmsilçilərinin yerləşdirilməsi heç qəten regional balansı dəyişdirmək demək olar. Görmədikimiz ki, faktiki olaraq, son toqquşma zamanı Vaşinqton və Parisdən gələn bəyanatlar yenidən qızışan müharibəyə heç cür təsir göstərmədi? Müdafiə nazirliklərinin Hərbi Qərargah rəisləri Rusiyaya dəvət olunan kimi, Ağ Evdən və Yeliseyden özlərini tamamənada hiss edən elitələr hərəkətə keçdilər ki, bəlkə tərəflərə təsir üçün yeni rıçaq qazandırlar. O da Ermənistanın qorxusu və Azərbaycanın əl-qolunu bağlamaq istəyi ilə Kaspşikin idarəsinin üzvlərini artırmaq kimi bir qərara səbəb oldu".

Amma Z.Oruc hesab edir ki, apreldə ermənilərin əldən verməyə məcbur olduqları strateji ərazilərin əvəzini ATƏT-in monitorinq qrupunu genişləndirməklə çıxmaq planı çox absurd bir layihədir: "Ona görə ki, prezident İlham Əliyev bağlı qapılar arxasında ona

yönələn bütün həmlələrə sınaq gərəkək, tərkibin minlərlə, yaxud yüz nəfərlə deyil, yalnız 9 yeni şəxsin gətirilməsi variantı ilə ola biləcək təhlükələri sifra endirib. Təmas xəttinin uzunluğunu nəzərdə alanda Anjiy Kaspşikin yeni formatla əvəzlənən dövrədən fərqli nəyəsə nail olacağı nonsensdir. Müşahidə qrupu gəlib Azərbaycanı müharibə haqqından məhrum edə bilməz. Atəşkəsin pozulmasına səbəb olan hər güllə atışına görə cavabdehlik daşdığı təsəvvürə gətirmək mümkün deyil. Nə qədər Amerika təyinatlı qurğular da gətirib qoşunların ortasına yerləşdirsən, onun kölgəsində tam əmin-amanlıq yarada bilməzsən. Ona görə də mən qoca Kaspşikin ömrünü Qarabağ münaqişəsində başa vuracağına inansam da, erməniləri ATƏT dəbilqəsi ilə qorumaq planının səmərəsinə inanmıram. Hazırda bizim əleyhimizə bu məsələ üzrə hazırlanmış beynəlxalq tələyə düşdüyümüzü dəyənlərin mövqeyinə hörmətə yanaşsam da, düşünürəm ki, ermənilər ahlil bir polyak kişisinin arxasında gizlənməzlər".

Hər halda, daha bir neçə gün gözləmək lazım gəlir. Görək fəaliyyətsizliyi ilə daha çox diqqət çəkən və Qarabağ məsələsinin tənziqlənməsində bir addım belə ata bilməyən diplomatlar müşahidəçilərin sayının artırılmasına razılıq verməsinin əvəzində Azərbaycanın hansı şərtinə əməl olunması üçün işğalçı Ermənistanı təzyiq göstərəcəklər?

Jirinovskini danışdıran nədir?..

Hüseyinbəla SƏLİMOV

İlk baxışda tamamilə zişansız və hətta bir az qeyri-ciddi görünənlər də siyasi lətifələr insanların siyasi gerçəkliyə, siyasi miflərə və tabulara ilk reaksiyasının təzahürüdür.

Hər bir gerçəkliyə qarşı iki reaksiya mümkündür; insanlar ya ironiya edir, bu və ya digər siyasətçini, siyasi qərarı və ya ideoloji "totem"i lağa qoyur, ya da hansısa formada qəzəblərini ifadə edirlər.

Siyasi lətifələr də ilk belə ironik münasibətin bir formasıdır. Hətta qılıncının sağı da, solu da kəsən sovet rejiminin vaxtında nə qədər lətifə vardı!

O lətifələri eşidəndən sonra daha siyasi miflərə əvvəlki kimi sakral yanaşma bilmirdin, çünki lətifələr artıq miflərin seyrini və toxunulmazlıq möhrünü sındırırdı.

Haqqında bəhs edəcəyimiz V.V.Jirinovski də siyasət meydanında görünəndə dərhal lətifələr meydana çıxdı. Bəli, Vladimir Volfoviçdən "Milliyyətiniz nədir?", - deyər, soruşanda qayıdıb deyir ki, anam rus olub, atam isə hüquqşünas...

Bu lətifə ilə də Jirinovskinin (və ya Eydelşteynin!) milli-patriotik, hətta imperialist ritorikasının motivləri müəyyənleşdi: qeyri-millətlər həmişə rusların özündən artıq rus olmağa çalışır...

Özü də tək ruslara aid deyil bu, digər millətlərin də tarixində belə olub- sanki beləcə siyasət adamları öz "çatışmayan tərəflər"ini kompensasiya etməyə can atırlar...

Amma həmin amil V.Jirinovskinin ifrat milliyyətçi - patriotik ritorikasını izah edən motivlərdən yalnız biridir. Bundan başqa da bir neçəsini sadalamaq mümkündür. Birincisi, sovetlərin çöküşü o demək deyildi ki, Rusiyada imperialist ovqata tamamilə son qoyulub, hamıya aydın ki, ən azı revanşist meyllər uzun müddət qalacaq və Vladimir Volfoviç də revanşist ovqatın ifadəçisi kimi meydana atıldı.

İkincisi, hazırda formal, nəticəsi irəlincədən bəlli bir proses təsiri bağışlasa da, Rusiyada seçki dövrüdür və Jirinovski müəyyən mənada millətçi - patriotik ritorika müstəvisində V.Putinlə yarışır: Kırım ilhaq edən Putindən ictimai rəyde önə keçmək üçün prezident olacağı təqdirdə bütün Ukraynanı işğal edəcəyini bildirir!..

Amma bizi daha çox onun Qarabağ və digər münəqişələrle bağlı bəyanatları maraqlandırır. Belə bəyanatlar birinci dəfə səslənmişdir: artıq neçənci dəfədir, Jirinovski Dağlıq Qarabağ probleminin həllinin yalnız bir yolunun olduğunu bildirir-Rusiyaya birləşmək! Düşünürük ki, bununla rusların birinci liberal - demokrati təkəz öz fikrini ifadə etmir, həm də Kremlin münasibətini çatdırır.

Ən əsası odur ki, Jirinovskinin bəyanatları problemin geosiyasi məzmununu, onun geosiyasi kodunu açır: bununla ruslar Qarabağ adlı bir problemin geosiyasi missiyasına aydınlıq gətirirlər. Elə ona görə də həmin bəyanatlara bir sərəmsəm siyasətçinin sayıqlamaları kimi baxmaq və onlara tamam məhəl qoymamaq düzgün deyil: V.Jirinovski sadəcə, neçə ildir, Kremlin açıq deyər bilmədiklərini söyləyir...

"Daha ciddi və sanballı" rusların da ara-sıra "Dağlıq Qarabağ probleminin açarı Rusiyadır" deməsi də həmin missiyaya xidmət edir. Elə ki, Azərbaycan Rusiyadan bir az məsafə götürür, dərhal bunu yada salırlar, amma Bakı yenidən öz əvvəlki orbitinə qayıdanda başlayırlar ki, hətta İsa peyğəmbər İrəvana zəng etsə, ermənilər yenə daşı ətəklərindən tökən deyillər!

O gün baxıram, bir rusiyalı təhlilçi bizi sakitləşdirməyə çalışır ki, ermənilərin "İsgəndəri" və "Kornet"ləri yoxdur. Guya, bütün bu silahlar Rusiyanın Ermənistandakı bazasına aiddir.

Amma suallar yaranır. Birincisi, ruslar niyə bu qədər müasir silahları Ermənistanda cəmləşdirir? İkincisi, təminat varmı ki, bir gün o silahlar hansısa formada ermənilərin istəyinə uyğun istifadə edilməyəcək?..

Axı 366 - cı ildə Rusiyaya məxsus idi və bir gün rusların özlərinin etirafına görə, həmin alaydan bir batalyon ayrılıb Xocalıya hücum etdi və bu kiçik şəhərdə nələr oldu, - artıq bunu xatırlamağa ehtiyac yoxdur!

Bu səbəbdən nə V.Jirinovskinin bəyanatları, nə Gümrüdəki 102-ci hərbi bazaya ən müasir silahların yerləşdirilməsi heç də təsadüfi deyil - ruslar da ermənilər kimi öz sərəmsəm planlarından ayrılmaq istəmirlər, sanki 26 il əbəs yerə keçib, sanki bir sıra keçmiş sovet respublikalarının müstəqillik əldə etməsi bir anlaşılmazlıq olub!..

Fəqət, düşünürük ki, ruslar xəyallardan nə qədər tez əl götürsələr, bir o qədər özləri üçün də yaxşıdır. Başqa ölkələr kimi Rusiyanın da qurtuluşu yeni rus insanının formalaşmasındadır, elə yeni insanın ki, o, çar və sovet imperiyasının insanlarına xas patologiyalardan azad olsun. İnanın, başqa cür mümkün deyil!..

Azərbaycanda növbədənənar seçkilərin elan olunmasının səbəblərindən bəhs edən ayrı-ayrı ekspertlər, siyasət adamları bu xüsusda Qarabağ məsələsindən də bəhs edirlər. Hesab olunur ki, seçkilərin vaxtının önə çəkilməsi həm də Qarabağ məsələsində hakimiyyətin masaya çıxardığı həll planı ilə əlaqədardır.

manlar radikal bəyanatlar verməsi də daha çox daxili auditoriyanı ələ alıb, hakim partiyanın namizədinə səs qoparmaqdan ibarətdir. Bəs, ekspertlər nə düşünür, 2018-ci ildə Azərbaycan və Ermənistandakı seçkilər, həmçinin həmsədr ölkədə - Rusiyadakı seçki Qarabağ məsələsinə nə vəd edir? Bu il irəliyə addımlar atıla bilərmi? Cari ilin ilk ayını Qarabağ məsələsi kontekstində necə dəyərləndirmək olar?

Azərbaycan ordusu daha çox ərazini işğaldan azad edə bilər. Ancaq buna Kreml imkan vermədi, Azərbaycan ordusunun hücumlarını dayandırması istədi. Yəni bu halda da Rusiya məsələni Azərbaycanla Ermənistanın öz arasında həllinə imkan vermədi".

Politoloq 2018-ci ilin ilk ayındakı Qarabağ gəlişmələrindən bəhs edərkən Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Polşanın Krakov şə-

fikri ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri tərəfindən irəli sürülmüşdü. İndi Azərbaycan da bu seçkiləri aprel ayına saldı. Hesab etmirəm ki, bu, Minsk Qrupunun təklifi ilə olub, amma bu belədirsə, demək Qarabağ məsələsi ilə bağlı bu il bizim bilmədiyimiz nəşə planlaşdırılır". Lakin Q.Çaxmaqlı şübhəsini də bölüşdü: "Bu sahədə irəliləyər addım atılacağına əmin deyiləm. Çünki Madrid prinsipləri ilə yanaşma

Erkən seçkidə Qarabağ faktoru-mövqelər

Azərbaycan və Ermənistanda prezident seçkisi Qarabağ məsələsinə birbaşa və dolayısı ilə təsir edir; ekspertlər mövcud situasiyanı şərh etdilər

Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri, deputat Qüdrət Həsənzadə deyir ki, prezident seçkilərinin 6 ay qabağa çəkilməsinin səbəblərdən biri Dağlıq Qarabağ münəqişəsi ətrafında yaranmış son durumdur. "Bilirsiniz ki, münəqişənin həlli istiqamətindəki danışıqlar yenidən intensivləşib və Azərbaycan xalqı da bu problemin nəhayət həllini istəyir. Dağlıq Qarabağ münəqişəsində əsas oyunçular olan Ermənistan və Rusiyada da martda seçkilər keçiriləcək. Yeni hakimiyyətin yenidən formalaşması prosesi baş verəcək. Bizdə isə hökumət hələ payıza qədər gözləmə mövqeyində durmalı idi. Çünki seçki ərafəsi heç bir iqtidar, heç bir lider taleyüklü qərarlar qəbul etməyə risk etməz" deyər, partiya sədri moderator.az-a bildirib.

Qüdrət Həsənzadə, mart ayında həm Rusiyada, həm də Ermənistanda prezident seçkiləri keçiriləcək. Bu mənada Azərbaycan da seçkilərin aprelde keçirilməsi seçki məsələsinə nöqtə qoyulması və diqqətin Qarabağa yönəldilməsi baxımından əhəmiyyətli sayılır. Hər halda bu proqnozların nə dərəcədə doğru olduğunu gələcək göstərəcək.

Ancaq bu da faktdır ki, adətən, müşahidəçilər seçki ilində Qarabağ məsələsində dönüşün əldə olunmasını mümkün sayırlar. Seçkilər ərafəsində demək olar ki, beynəlxalq güclərin və böyük dövlətlərin paytaxtlarının əsas məqsədi gərginliyin qarşısını almaqdan ibarət olur. Elə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin qarşdakı səfəri də keçiriləcək seçkilər ərafəsində növbəti "aprel döyüşləri"nin qarşısını almaq üçün aparılır. Bu ilin 19 yanvarında Azərbaycanla Rusiya Federasiyası arasında hökumətlərarası razılaşmaya əsasən Rusiya istehsalı olan müasir döyüş texnikası, silah-sursat və hərbi avadanlıqlar Azərbaycana tədarük olunması da düşmənlərin rahatlıq edib. Düzdür, böyük savaşı hər an baş verə bilər. Ancaq bu da var ki, seçki ilində tərəflər daha çox status-kvonun saxlanması üçün çalışır. Elə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın son za-

"Rusiya, Ermənistanda və Azərbaycanda prezident seçkilərinin Dağlıq Qarabağ münəqişəsinin həllinə təsir edəcəyini düşünürəm. Yaxın 2-3 ay sakit keçməlidir ki, martda və aprelde hər 3 ölkədə seçki normal keçsin və digər dövlət seçkidən öz məqsədləri üçün istifadə etməsin".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında belə deyir. Ekspert dedi ki, il başlandı Qarabağ danışıqlarında irəliləyiş yoxdur: "Həmsədrələrin bölgəyə səfəri də növbəti turizm səfəridir. Xarici işlər nazirlərinin Krakov görüşü də nəticəsiz qaldı. Rusiya fəal vasitəçidir, Azərbaycanın və Ermənistan prezidentləri, o cümlədən xarici işlər nazirləri tez-tez Moskvada və ya Soçidə görüşürlər. Bu o deməkdir ki, Moskvanın özü də münəqişənin kənar dəstək olmadan həllinə inanmır. Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov ötən il verdiyi açıqlamada demişdi ki, Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil. İndi isə sözlərindən belə çıxır ki, Rusiyanın iştirakı olmadan da Azərbaycan və Ermənistan özləri problemi həll etməlidirlər. Reallıq isə fərqlidir. 2016-cı ilin aprelində Azərbaycan ordusu qarşı tərəfin təxribatına cavab olaraq cəbhə bölgəsində əks-hücum keçdi və Lələtəpə yüksəkliyini azad etdi. Müharibə 4 gün deyil, daha uzun müddət çəkəydi,

hərindəki görüşünə toxundu: "Nazirlər əvvəlcə tək-tək görüşdü, sonra onlara həmsədrələr qoşuldular. Elmar Məmmədov görüşdən sonra dedi ki, həmsədrələr tərəfindən münəqişənin həlli ilə əlaqədar bir sıra kreativ fikirlər irəli sürüldü. 25 ildə hər detalın öyrənilməsi və müzakirə edildiyi danışıqlarda hansı boşluq qalıb ki, yeni və maraqlı təklif üçün də yer qalsın? Məmmədovdan fərqli olaraq Ermənistanın xarici işlər nazirindən həmsədrələrin kreativ təklifləri barədə açıqlama səsləndirilmədi. Tam əksinə, erməni diplomatları görüşdən əvvəl və görüşdən sonra yenə Azərbaycanı itiham etdilər. Danışıqlarda yeganə razılıq ATƏT-in bölgədəki şəxsi nümayəndəsinin missiyasındakı heyətinin artırılmasıdır. Ancaq bunun ümumilikdə danışıqlara təsiri yoxdur. Tam əksinə, bu Ermənistanın xeyrinədir ki, atəşkəsin uzanmasını təmin edə bilsin. Ancaq belə başa düşdüm ki, rəsmi Bakı şifahi razılaşmanı haqlı olaraq yerinə yetirməyəcək".

Ermənşünas alim Qafar Çaxmaqlı isə qəzetimizə dedi ki, Azərbaycan və Ermənistan seçkilərin eyni aylara düşməməsi bu danışıqlarda 6-8 ay itkisinə səbəb olur: "Baxmaya-raq ki, mən belə hesab edirəm ki, bu "itki" bəzən bəhanələr üçün bir vasitəyə çevrilir. Yaxın aylarda Rusiya ilə Ermənistan da keçirilən seçkilərin Azərbaycana da uyğunlaşdırılması

son mərhələdə Dağlıq Qarabağda bir referendum nəzərdə tutulub, onun isə nəticələri əvvəlcədən bəllidir. Ötən illərdə mətbuata belə bir fikir sızmışdı ki, referendumda və ya plebisddə iştirak edəcək Dağlıq Qarabağ əhalisinə belə suallar qoyulacaq:

"1.Siz Azərbaycanın tərkibində qalmağa razısınız? 2. Siz Ermənistanın tərkibinə keçməyə razısınız? 3. Siz Dağlıq Qarabağın müstəqil dövlət olmasına razısınız? 4. Əlbəttə, Azərbaycan qaçqınlarının da dönməsindən sonra burada faiz nisbəti təxminən 85 faiz ermənilər, 15 faiz isə azərbaycanlılardan ibarət olacaq. Bu halda referendum faktiki olaraq Dağlıq Qarabağın artıq de-yure Azərbaycandan ayrılmasını təmin edəcək. Odur ki, bizim dövlətimiz buna imkan verməməlidir".

Ekspert həmsədrələrdən niçat gözləməyin əleyhinədir: "Dəfələrlə qeyd etmişdik ki, Minsk Qrupunun həmsədrləri Dağlıq Qarabağın Azərbaycan qorunmasını təmin etməyə çalışırlar. Ermənistan vaxt uzatdıqca daha çox təcrid olunur, daha çox kasıblayır, gücü azalır. Bu ilin ilk aylarında vasitəçilərin belə fəallığı da bununla əlaqədardır. Bəlkə bir az qərribə səslənər. Onlar erməni lobbisinin sifarişlərini yerinə yetirmək üçün qollarını çırmalayıblar".

□ E.PAŞASOY,

□ "Yeni Müsavat"

2018-ci başlayandan Bakıda ard-arda yanğın hadisələri baş verir. Ötən günlər ərzində paytaxt ərazisində baş verən müxtəlif miqyaslı yanğınlar zamanı ölənlər və yaralanan da olub. Yanğın hadisələri son on gündə demək olar ki, hər gün baş verib. Ötən on gündə baş verən yanğınların statistikasına nəzər salaq:

Yanvarın 25-də Bakının Nəsimi rayonunda ümumi sahəsi 300 kv.m olan ikimərtəbəli yaşayış binasının 2-ci mərtəbəsində ümumi sahəsi 12 kv.m olan 1 otaqlı mənzilin yanar konstruksiyaları və dəhliz 3 kv.m sahədə yandı. Yanğın zamanı 2 nəfər bina sakini yanğınsöndürənlər tərəfindən xilas edildi.

Yenə də yanvarın 25-də Bakı şəhəri, Yasamal rayonunda beşmərtəbəli yaşayış binasının 1-ci mərtəbəsində, pilləkən qəfəsində quraşdırılmış elektrik sayğacı və 5 p.m kabel yandı. Yanğınsöndürənlər tərəfindən 13 nəfər bina sakini təhlükəsiz yerə təxliyə olunub, 1 nəfər xilas edildi.

Yanvarın 27-də Bakının mərkəzində, metronun "28 may" stansiyasının yaxınlığında yerləşən mağazada güclü partlayış baş verdi. Partlayışın qaz sızması səbəbindən baş verdiyi bildirildi. Hadisə nəticəsində yanıq xəsarətləri alan Zahid Mahmudov bir neçə gün sonra xəstəxanada dünyasını dəyişdi.

28 yanvar tarixində Bakıda yenə yanğın hadisəsi baş verdi. Bu dəfə yanğın hadisəsi Qaradağ rayonu, Buta Qəsəbəsində ümumi sahəsi 100 kv.m olan taxta konstruksiyalardan ibarət birmərtəbəli 3 otaqlı evdə yaşandı. Nəticədə evin 1 otağı 40 kv.m sahədə yandı. Evin qalan hissəsi isə yanğından mühafizə olundu.

Yanvarın 29-da Bakının Nəsimi rayonunda ümumi sahəsi 40 kv.m olan birmərtəbəli 2 otaqlı evin yanar konstruksiyaları yandı. Yanğın zamanı 1 nəfər yanıq xəsarəti aldı.

Yanvarın 30-da Bakıda iki yerdə yanğın oldu. Belə ki, Bakının Sabunçu rayonunda birmərtəbəli 3 otaqlı evin 1 otağı-

Bakıda yanğınların çoxalmasının səbəbi qazla bağlıdır

İbrahim Kərbalayev: "Tərəfimizdən mütəmadi şəkildə maarifləndirmə işləri aparılır"
Nüsrət Qasimov: "İnsanlar qayda-qanuna əməl etmədikləri üçün belə hallar yaşanır"

nın tavanı 3 kv.m sahədə yandı. Eyni gündə Nizami rayonunda Qara Qarayev prospektində beşmərtəbəli yaşayış binasının ərazisində məişət tullantıları 5 kv.m sahədə yandı.

Fevral ayı da yanğın hadisələri ilə başlayıb. Belə ki, ayın 1-də Yasamal rayonunda mağaza, 2-də isə Nərimanov rayonunda çoxmərtəbəli yaşayış binasının şaxtasından keçən tüstü borusunun üzərinə çəkilmiş şüşə pambıq üzülük və içərisinə yığılmış yağ qalıqları 60 p.m sahədə yandı. Yanğın zamanı iki nəfər tüstüdən zəhərləndi, 10 nəfər bina sakini, o

cümlədən 4 nəfər azyaşlı isə təhlükəsiz əraziyə təxliyə olundu. Fevralın 3-də Nəsimi rayonu Şamil Əzizbəyov 156 ünvanında yerləşən binanın girişindəki mağazada yanğın hadisəsi zamanı köməksiz qalmış azyaşlıları xilas edən Nəsimi RPL-nin Post Patru Xidmətinin əməkdaşları - polis serjantları Qoşqar İsmayilov və Kamran Əhmədli tüstüdən zəhərləniblər. Fevralın 5-də yenə də Nəsimi rayonu Salatin Əsgərova küçəsində ikimərtəbəli fərdi yaşayış evində də yanğın baş verib.

Bütün bu hadisələrin baş

vermə səbəbləri sırasında ilk yerdə vətəndaşların qazdan istifadə zamanı yol verdikləri ehtiyatsızlıq göstərilir. Həmçinin, müxtəlif ərazilərdə qaz verilişinin xəbərdarlıq edilmədən kəsilməsi və az sonra verilməsi də açıq qalan sobalarda qaz partlayışına səbəb olur. Ekspertlər hesab edirlər ki, ard-arda baş verən yanğınların terror və digər bu kimi məsələlərlə əlaqəsi yoxdur.

"Azəriqaz" İstehsalat Birləşməsinin mətbuat xidmətindən rəhbəri İbrahim Kərbalayev hesab edir ki, kütləvi halda qazla bağlı yanğın hadisələri yoxdur. O, "Yeni Müsavat"a

açıqlamasında aşağıdakıları bildirdi: "Son 10 gündə yanğın hadisələri baş verdiyini söyləyirsiniz. Ancaq qeyd edirəm ki, belə bir kütləvi hal yoxdur. Buna baxmayaraq əməkdaşlarımız tərəfindən aidiyyəti qurumlarla birlikdə, o cümlədən vətəndaşlarla təbii qazın alqı-satqı müqaviləsi bağlanan zaman təhlükəsizlik qaydaları ilə bağlı xəbərdarlıqlar olunur, monitorinqlər keçirilir. Əməkdaşlarımız tərəfindən kütləvi informasiya vasitələri ilə təhlükəsizlik qaydaları çatdırılıb, tərəfimizdən mütəmadi şəkildə maarifləndirmə işləri aparılır".

Ekspert Nüsrət Qasimov isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, bu hadisələr əsasən vətəndaşların məsuliyyətsizliyinin nəticəsidir: "Fikir verin ki, yolda da piyada keçidi olduğu halda insanlar özlərini sürətlə gedən maşının altına atırlar. Bu səhlənkarlıq, qanuna məhəl qoymamağın nəticələridir. Qazdan təhlükəsiz istifadə qaydaları ilə bağlı gözəl qanunlar var. Ancaq buna riayət etmirlər. Zəhərlənmənin də 99 faizi bununla bağlıdır. Yanğına gəlincə isə qeyd edirəm ki, bunun da fərqli səbəbləri var. İnsanlar yeni ev tikən, təmir etdirən və ya elektrik şəbəkəsinə qoşulan zaman müvafiq "n" kəşiyində olan naqilləri seçmirlər. Yaxud da mis deyil, alüminium naqillərdən istifadə edirlər ki, bu da yanğına səbəb olur. Qış aylarında xətlər daha çox yüklənir. Kondisionerlər, paltaryuyan, qabuyuyan maşınlar və digər elektrikli işləyən cihazlardan istifadə olunur nəticədə bu elektrik xətlərinin gücü çatmır və yanğın baş verir. Sovet vaxtı belə hal yox idi. Çox yüklənmə nəticədə qısa qapanmaya da səbəb olur. Yaxud da həddindən çox yüklənir transformatorlar, işıq şitləri yanır. Bunlar da yanğına yol açır. Sovet vaxtı yanğından mühafizə idarəsi vardı ki, onlar 3 aydan bir evləri gəzib, naqilləri yoxlayıb, qazın üstündə paltar qurudanları maarifləndirirdilər. İndi isə belə qurum da mövcud deyil. Yalnız mətbuat, müvafiq qurumlar və ekspertlər çalışırlar. Nəticədə 2016-cı ildə 400-dən çox yanğın, zəhərlənmə hali baş vermişdisə, 2017-ci ildə bu, yanbaryarı azalıb. Yeni demək olmaz ki, maarifləndirmənin nəticəsi yoxdur. Sadəcə olaraq aramızda səhlənkar adamlar qalıblar ki, onlar qayda-qanuna məhəl qoymurlar".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

MİS-lərin ləğvi ilə bağlı qərar niyə icra edilmir...

Ramil Osmanlı: "JEK"lərin fəaliyyətində maraqlı olan qruplar, qüvvələr var"

İllərdir ki, Mənzil İstismar Sahələrinin, yəni "JEK"lərin ləğvi gündəmdədir. Lakin hələ də buna nail olmaq mümkün olmayıb. "JEK"lər əvvəlki qaydada fəaliyyət göstərir. Onlar yeganə qurumdur ki, qanunvericilikdə ləğvi nəzərdə tutulsa da, fəaliyyəti davam edir. Hələ də, sakinlərdən mənzil haqqı və digər kommunal ödənişlər də yığırlar, arayışlar verirlər. Hazırkı Mənzil Məcəlləsi birmənalı olaraq MİS-lərin fəaliyyətini qadağan edir. Belə ki, Məcəllədə MİS-lərin fəaliyyətinə icazə verəcək heç bir müddəə yoxdur.

Bu qurumların ləğvi və onların səlahiyyətlərinin başqa bir quruma verilməsi ilə bağlı isə Nazirlər Kabinetinin sərəncamına ehtiyac var.

İndiki qanunvericiliyə və mövcud quruluşa əsasən MİS-lər izafi bir qurumdur. Hüquqi əsas olmadan hər hansı qurumun özbaşına fəaliyyət göstərməsi isə nonsensdir.

Bəs görəsən bu qurumların ləğv etmək niyə mümkün olmur?

Mənzil məsələləri üzrə ekspert Ramil Osmanlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, 2009-cu ilin oktyabr ayının 1-dən qüvvədə olan yeni Mənzil Məcəlləsində Mənzil İstismar

Sahələrinin, yəni "JEK"lərin ləğv olunması ilə bağlı konkret məqamlar öz əksini tapır: "Yeni mənzil idarəetməsinin formaları və məzmunu da qeyd olunub. Bu məəcəllədə "JEK"lərdən ümumiyyətlə söhbət getmir. Sadəcə son illərdə bu sahədə aparılan kommunal və iqtisadi siyasət onu göstərdi ki, "JEK"lərin fəaliyyətində maraqlı olan qruplar, qüvvələr var. Kənardan nə qədər sadə görünərsə də, sözügedən qurumların fəaliyyətini dayandırmaq bir o qədər mürəkkəb məsələdir. Faktiki olaraq bu gün Azərbaycanda Mənzil Mülkiyyətçiləri Müştərək Cəmiyyətlərinin (MMMM) yaradılması, mənzil idarəetməsinin formala-

rının təkmilləşdirilməsi istiqamətində müxtəlif pilot layihələr həyata keçirilir. Bu layihədə tərəflər hətta müvafiq yerli icra hakimiyyəti orqanları, o cümlədən hətta İqtisadiyyat Nazirliyi olsa belə, bu qurumlar da tam olaraq "JEK"lərin fəaliyyətini ləğv et-

mək iqtidarında deyillər. Hətta mənim MMMC-lərin yaradılması ilə bağlı ərazidə iş apararkən bir neçə dəfə rast gəlmişəm ki, həmin ərazidə fəaliyyət göstərən MİS rəhbəri bizə qarşı kompaniya hazırlayırdı. Sakinləri, xüsusən qadınları bir yerdə toplayıb

bizim üstümüzə qaldırırdı ki, desinlər bu bizə lazım deyil, belə bir idarəetmə istəmirik, "JEK"lərdən razıyıq. Yəqin ki, yaxın 3-4 il ərzində JEK-lərin fəaliyyəti ləğv olunacaq. Çünki artıq bu qurumlar heç kime lazım olmayacaq."

Ekspertin sözlərinə görə, onların əvəzinə mənzil idarəetməsinin müxtəlif formaları təbiiq olunmalıdır: "Azərbaycanda artıq 100-ə yaxın Mənzil Mülkiyyətçiləri Müştərək Cəmiyyətləri yaranıb və formalaşmış. Bu proses davam etdirilir. MMMC-lər sahə mülkiyyətçilərinin birgə yaratdığı kollegial qurumdur. O bilavasitə həmin binanın idarə edilməsinə xidmət göstərir. Burada artıq dövlət tərəfindən binanın saxlanılmasına, təmirinə və sairə vəsait ayrılmırsa, artıq həmin binanın saxlanılması bilavasitə mülkiyyətçilərin üzərinə düşür. Bunun digər formaları da var. Hər halda sakinlər birini seçə bilərlər. Ancaq "JEK"lərin idarəetməsindən ümumiyyətlə söhbət getmir. Bu qurumlar tam olaraq formalaşdıqdan sonra "JEK"lər ləğv olunacaq, onlar hazırda ancaq arayış verən bir qurum kimi fəaliyyət göstərirlər. Vətəndaşlara yaşayış yerindən arayış və sair təqdim edirlər, bundan da vəsait əldə edirlər. Bu xidmətlərə ehtiyac olmadıqda, yaqin ki "JEK"lər də öz fəaliyyətini dayandırmaya məcbur olacaqlar".

□ Nərgiz LİFTİYEVA,
"Yeni Müsavat"

Britaniyanın Ərzaq Standartları Qurumu (FSA), çörək və kartof kimi nişasta tərkibli yeməklərin yüksək temperaturda bişirilərkən akrilamid adlı kimyəvi maddenin ifraz olunduğunu və bu maddenin də xərçəngə yol açma biləcəyi barədə xəbərdarlıq edib. FSA, riskləri azaltmaq üçün bu cür qidaların bişirmə təlimatlarına diqqətlə əməl edilməsini və yeməkləri rəngi tündləşməyəndək bişirməyi tövsiyə edib.

FSA bundan başqa, kartofun soyuducuda saxlanılmasının zəruriliyi barədə xəbərdarlıq edib. Bunun səbəbi isə otaq temperaturunda kartofun tərkibindəki şəkər səviyyəsinin artması və bunun da bişirmə zamanı ifraz edilən akrilamidin miqdarını yüksəltməsidir. Lakin Xərçəng Araşdırmaları Təşkilatının sözcüsü akrilamid ilə xərçəng arasında əlaqənin insanlarda hələ sübut olunmadığını deyib.

Akrilamid adlı maddə çörək, biskvit, keks və qəhvə kimi 120 dərəcənin üzərində bişirilən və yüksək nişasta tərkibli qidalarda var. Bu maddə həmçinin evdə kartof və çörək kimi qidaların yüksək istilikdə bişirilməsi zamanı da ortaya çıxır. Məsələn, çörəyi qızardanda akrilamid maddəsi də üzə çıxır. Akrilamid nişasta tərkibli məhsulların tostlarda, tava və qril aparatlarında uzun müddət və çox yüksək temperaturda qızardılması nəticəsində meydana çıxır. Maddənin səviyyəsi temperatur 120-dərəcədən çox olduqca daha da yüksəlir.

Heyvanlar üzərində aparılan təcrübə göstərib ki, akrilamid DNT-ni korlayır, şişlərin meydana çıxması üçün münbit şərait yaradır. Lakin hələlik insanlarda da maddenin eyni təsiri əməl olub-olmadığı dəqiq bəlli deyil. Buna baxmayaraq agentlik əməkdaşları müasir insanın qida rasionunda bu kim-

yəvi maddenin qəbulunun həddən artıq yüksək olduğunu deyir və sağlam qidalanmaya üstünlük verilməsini məsləhət görürlər. Qeyd edək ki, akrilamid siqaret tüstüsündə də var.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bu arada xərçəng xəstəliyi yaradan maddələr, kimyəvi birləşmələr, viruslar və qidaların siyahısını açıqlayıb. Həmin siyahıda mərgümüş, palladium və asbestlə yanaşı, dietik pəhriz mətbəxinin yeməkləri, kolbasa, salyami, hissə verilmiş donuz eti, hamburgerlər, qazlı sərinləşdirici sular və s. də var.

Ekspertrlər onu da bildirirlər ki, kabab və dəfələrlə qaynadılmış yağda bişirilən təamlar da orqanizmdə xərçəng riskini 50 dəfə artırır.

Amma siyahı bununla da bitmir. Xərçəng xəstəliyinə tutulmaması üçün onkoloqlar xüsusilə aşağıdakı məhsullardan uzaq durmağı məsləhət görürlər:

1. Qənd halına salınmış şəkər və süni şirəndirici maddələr - qənd halına salınmış şəkər yalnız insulinin səviyyəsini yüksəltmir, həm də xərçəng qəfəsləri üçün qidalandırıcıdır. Bu fakt elmə çoxdan məlumdur.

Hələ 1931-ci ildə tibb üzrə Nobel mükafatı laureatı Otto Varburq müəyyən etdi ki, şişlər şəkərlə qidalanır.

2. Emal edilmiş et: emal edilmiş et adı altında fabrik et məhsulları - sosiskalar, kolba-

Xərçəngdən uzaq olmaq üçün

bu qidalardan uzaq olun

Yasaq olunan qidaların siyahısı

salar və s. nəzərdə tutulur. Havay Universiteti tərəfindən keçirilmiş tədqiqat göstərib ki, belə məhsullar mədəaltı vəzinin xərçənginin riskini 67 faiz yüksəldir. Emal edilmiş et özündə çoxlu kimyəvi preparat və konservant saxlayır. Hissə qurudulmuş et xüsusilə zərərli, çünki o canına qətranları çəkir.

3. Süni böyüdülmüş balıq - balığın süni yetişdirilməsi son dərəcə sıx şəraitdə balığın böyük miqdarının yetişdirilməsinə əsaslanır. Belə dəniz qəfəslərində bakterial, virus və parazit epizootiyaların riski çox yüksəkdir, buna görə balığı antibiotiklər, pestisidlər və başqa kanserojen maddələrlə emal edirlər.

4. Turşuya qoyulmuş və hissə qurudulmuş məhsullar - adətən belə məhsullar yararlılıq müddətini uzadan nitrat tipli konservantları özündə saxlayır. Bu əlavələr zamanla insan orqanizmində yığılır. Yekunda onlar hüceyrə səviyyəsində parçalanmalara səbəb olaraq xərçəngə gətirib çıxarırlar.

5. Sintetik yağlar - bu, saxlama müddətini artırmaq üçün tərkibi süni şəkildə dəyişdirilən sintetik məhsuldur. Tədqiqatlara görə, bu cür yağlar döş xərçənginə tutulma riskini iki dəfə artırır.

6. Kartof çipsləri - bu məşhur yemək sintetik yağlarda qızardılır və sonra bol-bol duzlanır. Bundan başqa, çipslər xolesterolinin səviyyəsini yüksəldən trans-piyləri və qan təzyiqini yüksəldən natriumu özündə saxlayır, akrilamidin (həmçinin siqaretlərdə olan kanserojen maddə) maddəsini özündə saxlayır.

7. Mikrodalğalı sobada popkorn - rahat yemək olsa da, xərçəng riskini əhəmiyyətli dərəcədə artırır.

8. Təmizlənmiş ağ un - təmizlənmiş un bütün qidalı xüsusyyətlərindən məhrum olur.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Məsəvat"

Adları qadın alverində hallanan şou-biznes nümayəndələri

DİN Nadir Qafar zadənin qalmaqallı fikirlərinə reaksiya verdi: "Müğənninin konkret faktları varsa..."

Maral Tahirqızı

Aygün Kazımova

Təranə Səmədova

Ötən həftə müğənni Nadir Qafar zadənin sənətçilərinin qadın alveri ilə məşğul olması haqda səsləndirdiyi fikirlər səs-küyə səbəb olub. Müğənni "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında onlarla sənətçinin bu işlə məşğul olduğunu bildirib və hüquq-mühafizə orqanlarına çağırış edərək, bu işin araşdırılmasını tələb edib.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Məsəvat"ın əməkdaşı Daxili İşlər Nazirliyinin mövqeyini öyrənməyə çalışıb. **Qurumun mətbuat xidmətinin şöbə rəisi Orxan Mansurzadə** bildirib: "Ölkədə mətbuat azadlığıdır. Hər bir vətəndaş öz fikrini tam sərbəst şəkildə ifadə edə, müəyyən

məsələlərlə bağlı təklif və tövsiyələrini verə bilər. O ki qaldı müğənninin səsləndirdiyi fikirlərə, onun məsələ ilə bağlı konkret faktları varsa, DİN-in "102" xidməti - zəng mərkəzinə, aidiyyəti orqanlara - DİN-in İnsan Alverinə qarşı Baş İdarəsinə müraciət edə bilər. Bu za-

man məsələ konkret şəkildə araşdırıla və hər hansı hüquqi qiymət verilə bilər"...

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də sosial şəbəkələrdə, mətbuatda bəzi sənətçilərin, aparıcı və ya prodüserlərin qadın alveri ilə məşğul olması ilə bağlı məlumatlar, iddialar yayılmışdı. Ötən ilin sentyabrında əməkdar artist Cavanşir Məmmədov da qonaq olduğu verilişlərin birində bəzi həmkarlarının insan alveri ilə məşğul olduğunu demişdi: "Bu gün on-

larla məşhur müğənni, prodüser, təşkilatçı var ki, insan alveri ilə məşğuldur, ona-buna qız "daşıyır". Şou-biznesdə olan "mama roza" və "papa roza"lar heç bir sahədə yoxdur. İnsan alveri ilə əlaqədar qurumlar şou aləmində reytdə keçirsə, bir gecədə onlarla şəxs həbs edilə bilər. Əminəm ki, bu olandan sonra müğənnilər sakitləşər".

Cavanşir Məmmədov həmin müğənniləri adbaad tanıdığını və adlarını açıqlaya biləcəyini qeyd etmişdi.

Qeyd edək ki, bu məsələdə artıq bir neçə sənətçinin adı hallanıb. Onların arasında həbs olunanlar da var.

Məsələn, bir neçə il bundan əvvəl sosial şəbəkələrdə məşhurlaşmağa başlayan **Maral Tahirqızı** bir qədər sonra Cinayət Məcəlləsinin 244-cü maddəsi ilə, əxlaqsızlıq yuvası təşkil etməkdə günahlandırılaraq 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmişdi. O, ötən ilin oktyabrında azadlığa çıxıb.

2015-ci ildə tanınmış prodüser **Vəfa Vaqifqızı** da qadınları fahişəliyə cəlb etməkdə şübhəli bilinərək həbs edilmişdi. Məhkəmə qərarına əsasən prodüser barəsində iki aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilərək, Bakı İstintaq Təcridxanasına göndərilmişdi. Xatırladaq ki, Vəfa Vaqifqızı Nüşabə Ələsgərli, Nazərin və bir çox məşhur müğənnilərin, o cümlədən də bir neçə telekanalda yayımlanan maqazin verilişlərinin prodüseri olub.

Bir neçə il öncə müğənni **Elçin Hüseynovun** da adı bu cür olayda hallanmışdı. Belə ki, DİN-in İnsan Alverinə Qarşı

Mübarizə Baş İdarəsi əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat nəticəsinə Xaçmaz rayon sakini Heybət Nemətovun Binəqədi rayonu ərazisindəki "New Life" çay evində gəlir əldə etmək məqsədi ilə əxlaqsızlıq yuvası təşkil etdiyi məlum olmuşdu. Sonradan məlum olmuşdu ki, adı çəkilən çay evi müğənni Elçin Hüseynova məxsusdur.

Xatırladaq ki, 2014-cü ildə **xalq artisti Aygün Kazımova**nın da adı qadın alveri ilə bağlı məsələdə hallanmışdı. Belə ki, aparıcı Aytən Səfərova proqramların birində müğənninin Türkiyədəki evində əxlaqsızlıq yuvası açdığı haqda xəbər yayımlamışdı. Xalq artisti olaya bu cür aydınlıq gətirmişdi:

"Aytən Səfərovanın efirdə təqdim etdiyi qəzet, foto, informasiya illər əvvəl çıxıb. Həmin yazı modeler Romazo ilə bağlı idi. Mənim adım burada hallanması yanlışdır. Çünki bu, dezinformasiyadır. Belə bir şey olmayıb, ola da bilməz. Haqqımda bu cür xoşagəlməz xəbərlərin yayılması mənim üçün müsbət hal deyil".

Bu günlərdə isə mətbuatda **prodüser Təranə Səmədova**nın barəsində DİN-in İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində cinayət işi açıldığı haqda məlumatlar yayıldı. Lent.az saytının məlumatına görə ona Cinayət Məcəlləsinin 144-cü (insan alveri, istismar) maddəsi ilə ittiham verilib. İttihama görə, Təranə Səmədova Türkiyəyə qadın apararaq onu istismar edib. Lakin prodüser barəsində istintaq dövründə həbs qətimkan tədbiri seçilməyib, həzrətdə azadlıqdadır.

Qeyd edək ki, prodüser bir müddət öncə müğənni Cavanşir Məmmədovun bəzi həmkarlarının qadın alveri ilə məşğul olması iddialarına sətər reaksiya vermişdi:

"Şou-biznes adına ləkə gətirən insanlar var. Amma Cavanşir Məmmədov niyə mövzuya toxunur, belə danışır? Bu işlə məşğul olan müğənnilər, aktyorlar var, ya da yoxdur, bilmiyəm. Amma Bakı balaca şəhərdir. Elə müğənniləri İnsan Alverinə qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə çağırırlar ki... Mən özlüyümdə deyirəm ki, o yetimi ora niyə çağırıblar? Elə müğənnilərimizi nahaqdan ora çağırıblar ki, mənim tükklərim biz-biz olub. Ayıbdır, bu mövzuya niyə toxunurlar, anlamıram".

Bunun ardınca isə sosial şəbəkələrdə **müğənni Günel Ələkbərovanın** da DİN-in İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə çağırıldığı haqda xəbərlər yayıldı. İddialara görə müğənni insan alveri ilə məşğul olmaqda günahlandırılıb. Lakin müğənni mətbuatda açıqlamasında belə bir hadisənin baş vermədiyini bildirib:

"Bu, düz məlumat deyil. Belə işlərdə mənim adım hallanması düzgün deyil. Məni heç bir yere çağırmaıblar. Mənim Təranə Səmədova ilə keçmişdə iş birliyi olub. Bu, o demək deyil ki, mənim də bu işdə əlim var... Belə çirkab işlərdə kimlərsə mənim adı hallandırması yolverilməzdi. Mən yoldan keçən insan deyiləm, ailəliyəm, mənim övladım var".

□ **Xalidə GƏRAY**
Musavat.com

Bu gün paytaxtda addımbaşı uşaq geyimləri, əşyaları satılan mağazalara rast gəlinir. Türkiyənin, Almaniyanın məşhur uşaq brendləri olan "Bebetto", "Mother care", "Caramell", "Chicco" və sairə brendləri paytaxt mağazalarında asanlıqla tapmaq mümkündür.

Hələ dünyadan bixəbər olan 0-3 yaş arası uşaq üçün brend geyimlərin 50 manatdan başladığını, arabaların 1000-1700 manat olduğunu nəzərə alsaq, əksər ailələrin bu xərcləri qarşılamağa bütçələrinin yetmədiyini görə bilərik. Bir neçə uşaq geyimi satılan mağazaya baş çəkib qiymətlərlə daha yaxından tanış olduq. Müşahidələrimiz bu əşyaların öz dəyərindən dəfələrlə baha satıldığını deməyə əsas verir.

Məsələn, Türkiyə istehsalı olduğu deyilən və keyfiyyəti ilə bağlı insanın düşüncəsində heç bir mənfi fikir yaratmayacaq uşaq yataqları 300-1000 manat arası uşaq arabaları 150-1000 manat arasından başlayaraq qalxırdı. Hətta 2000 manata belə uşaq arabaları satışda var. Türkiyə istehsalı olan Bebbetto firmasına məxsus uşağı içər daşımaq üçün nəzərdə tutulan çantanın qiyməti 70 manatdan, manejlərin qiyməti isə 125 manatdan başlayır. Ən kiçik əşyalardan hesab olunan əmziklərin qiyməti isə 4-15 manat arasında, əmzikli butulkalar 8-20 manat arası, keçi tükündən hazırlanmış deyilən və uşağın dərisini incitməyəcək daraq 15 manata, plastik qaşığı 12 manat 90 qəpiyə, qaçığı dəsti 15 manata təklif edilirdi. Uşaq geyimlərinə gəlincə isə 15 predmetdən ibarət olduğu deyilən tulum dəsti endirimlə 120 manatdan 96 manata düşmüşdü. Daha az predmetlərin qiyməti 25 manatdan, tək tulumlar isə 5 manatdan başlayırdı. 0-3 yaş arası uşaq ayaqqabıları 20 manatdan, uşaqlar üçün üst geyimləri olan donlar, kostyumlar, jiletlərin qiyməti isə 15-100 manat arası dəyişirdi. Papaqlı uşaq dəsmalları 30 manata, şampunları 10 manatdan başlayaraq artırdı.

Uşaq evin ən vacib tələbatı olan uşaq bezlərinin qiyməti isə firmadan asılı olaraq dəyişirdi. Belə ki, müxtəlif şirkətlərin 60-70 ədədlik bağlamalarının qiyməti 17-28 manat arasında dəyişirdi. Bir uşağın ayda minimum 3 ədəd bu bağlamalardan istifadə etdiyini nəzərə alsaq, bir ailənin aylıq 60-80 manat arası pulu yalnız uşaq bezlərinə xərclənir. Hələ uşaq qidalanından danışmırıq. Uşaq anadan olanda dövlət tərəfindən verilən müavinətə nəzər salsaq, bu məbləğin heç uşağın bir aylıq bezlərinin pulunu qarşılamadığını görürük. Düzü, uşaq geyimlərini, əşyalarını daha ucuz qiymətə də tapmaq mümkündür. Ancaq ucuz məhsulların əksəriyyəti saxta mallar olduğu üçün bu sizin cibinizə xeyir etsə də, övladınızın sağlamlığını təhlükəyə ata bilər.

Maraqlıdır, uşaq geyimlərinin, əşyalarının öz qiymətindən dəfələrlə baha satılmasının sirri nədir? İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, iş adamları malını istədiyi qiymətə sata bilər və biz buna etiraz edə bilmərik: "Dəyərindən baha satılması məsələsi bir az doğru yanaşma deyil. O mənada ki, əgər rəqabətli mühit olsaydı, ölkəyə gətirilən məhsulların inhisarçılıq məqamları olmasaydı və iş adamları rahat biznes fəaliyyəti göstərə bilsəydi, rəqabətli mühitdə qiymətlər başqa cür formalaşardı. Yeni iş adamına dövlətin hansısa bir müdaxilə etməsi doğru deyil. Ölkədə formal da olsa, bazar iqtisadiyyatı qanunları işləməlidir. Amma bazar iqtisadi qanunları qiymət qoymaqla işləyir, təməlinə isə işləmir. Yeni rəqabətli mühitin çoxalması işləmir. Xarici brendlərin bir başa Azərbaycana daxil olmasında maneələr var. Yeni bütün bu məqamlar aradan qaldırıl-

Qiyməti özündən böyük uşaq geyimləri və əşyaları

Bəs Azərbaycandakı bahalıqın sirri nədədir? İqtisadçı: "Xarici ölkələrdə də uşaq geyimlərinin qiyməti baha olur, amma ..."

saydı, ciddi rəqabətli mühit yaranardı. Məsələn, niyə insanlarımız yolu düşən kimi ən çox Türkiyədən alış-veriş etməyə üstünlük verir. Çünki orada rəqabətli mühit var və şirkətlər qiymətləri çox da yüksəldə bilmirlər. Əgər yüksəltməsələr, digər şirkətlər qiymətləri dərhal aşağı salıb müştəri cəlb edirlər. Azərbaycanda əsaslı təməldə bu problem var. Rəqabətli mühit olmadığı üçün istənilən iş adamları qiymətləri alınan səviyyəyə qədər qaldıra bilərlər. Bir də iş adamlarının izafi xərcləri var. Azərbaycanda, əsasən də mərkəzdə kirayə haqları, kommunal xərclər çox bahadır. Bundan başqa, bezi dövlət və hökumət orqanlarının müdaxiləsi nəticəsində korrupsiya halları meydana çıxır,

əlavə xərclər yaranır. Buna görə də iş adamları məcburən əlavə bütün xərcləri qiymətin üzünə gəlirlər. Bütün bu proseslərin nəticəsi olaraq da qiymətlərin yüksəlməsini görürük".

N.Cəfəri bildirdi ki, digər ölkələrdə də uşaq geyimləri böyük qiymətlərdən baha olur. Amma orada səbəb başqadır. Səbəb odur ki, uşaq geyimlərinin keyfiyyətinə çox yüksək dərəcədə fikir verirlər. Daha keyfiyyətli məhsuldan, xammaldan hazırlanmasına tələbat var. Yeni dövlətin nəzarəti orada sağlamlığa yönəlib, qiymətə yox. Daha keyfiyyətli məhsuldan, daha keyfiyyətli xammaldan hazırlanan uşaq geyimləri də bəzən görsən ki, böyük geyimlərdən də baha satılır. Amma Azərbaycanda rəqabətli mühit yaranarsa, düşünürəm ki, qiymətlərin kəskin bahalaşmasını qarşısını almaq mümkün olardı".

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Azərbaycan Dünya Çempionatı-2018-də hansı ölkəyə azarkeşlik edəcək

Tanınmışların fərqli rəyləri...

Bu il Rusiyada keçiriləcək Futbol üzrə Dünya Çempionatına 4 aydan bir qədər artıq vaxt qalır. Bizi bu çempionata doğru aparan günlər, aylar ötdükcə, hər zaman olduğu kimi futbolsevərlərin həyəcanı artır.

Öncəliklə bu çempionatda iştirak edəcək ölkələrin adlarını onların mübarizə aparacaqları qrupları təqdim edirik:

A qrupu

1. Rusiya
2. Səudiyyə Ərəbistanı
3. Misir
4. Uruqvay

B qrupu

1. Portuqaliya
2. İspaniya
3. Mərakeş
4. İran

C qrupu

1. Fransa
2. Avstraliya
3. Peru
4. Danimarka

D qrupu

1. Argentina
2. İslandiya
3. Xorvatiya
4. Nigeriya

E qrupu

1. Braziliya
2. İsveçrə

3. Kosta-Rika
4. Serbiya

F qrupu

1. Almaniya
2. Meksika
3. İsveç
4. Cənubi Koreya

G qrupu

1. Belçika
2. Panama
3. Tunis
4. İngiltərə

H qrupu

1. Polşa
2. Seneqal
3. Kolumbiya
4. Yaponiya

Göründüyü kimi, Azərbaycan və qardaş Türkiyə bu çempionatda iştirak etməyəcək. Amma bununla belə şimal qonşumuz Rusi-

ya və cənub qonşumuz İran çempionatda mübarizə aparacaqlar. Bütün bunlar Azərbaycan sandan çempionata olan marağı artırır.

Maraqlıdır ölkəmizdə hansı ölkələrə azarkeşlik ediləcək. Bununla bağlı bir neçə tanınmış şəxslərin mövqelərini aldıq.

BQP sədri, deputat Fazil Mustafa daha peşəkər və yüksək səviyyədə oyun nümayiş etdirən millilərin oyununu izlədiklərini söylədi: "Təbii ki, Türkiyə olanda ona azarkeşlik edirik. Bu çempionatda üslub olaraq seçə biləcəyimiz bir komanda yoxdur. Amma indiki vəziyyətdə Almaniyanın oyun üslubu daha çox xoşuma gəlir, qismən də İspaniya. Amma sürprizlər də ola bilər. Hər halda mənim üçün daha maraqlı İran

yiğmasının necə oynaması olacaq. Çünki bu ölkə bizə qonşudur. Bu baxımdan bu ölkənin oyununa daha çox marağ göstərəcəm. Orada Azərbaycan əsilli futbolçular da olacaq. Yaxınlıq baxımından İrana daha çox baxacam. Lakin peşəkərlik baxımından Almaniyanı baxacam. Onsuzda iştirakçı olan ölkələrin hər birinə baxırıq. Lakin burada əsas söhbət hansı ölkənin oyununa baxmaqdan zövq almaqdan gedir. O zövqü başqalar da yaşada bilər. Almaniya sona qədər hər zaman stabil oyun nümayiş etdirir".

AVP sədri, deputat Fəzail Ağamalı bunları dedi: "Birmənalı şəkildə hər zaman Azərbaycan və Türkiyə idmançılarına, futbolçularına istənilən oyunda azarkeşlik edərim. Hətta uduzsalar belə münasibətim dəyişmir. Təəssüflər olsun ki, bu çempionatda da iştirak edə bilməyəcəyik, həmçinin Türkiyə də. Qalan ölkələr açığı mənim üçün rol oynamır. O ölkənin oyunçularını yüksək peşəkərlik özündə daşıyırlar. Etiraf edirəm ki, bu baxımdan bir neçə futbol yığması var. Bunlar ilk növbədə İspaniya, ardınca Braziliya və özünəməxsusluğu ilə seçilən Almaniya. Oyun səviyyəsinə görə bu üç ölkəni izləyirəm. Bir etiraf da edirəm ki, hazırda İspaniya yığmasına və bu ölkənin klublarına etdiyim azarkeşlik qədər heç bir

ölkəyə və klublara baxmıram".

AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslı nisbətən Almaniya yığmasına baxacağını qeyd etdi: "Mən istənilən çempionatda təbii ki, öz ölkəmi görmək və ona azarkeşlik etmək istədim. Ancaq təəssüflər olsun ki, idmançılarımız hələlik bizə belə sevincləri az yaşadırlar. Azərbaycanın təmsil olunmadığı mundiallarda isə ilk növbədə qardaş Türkiyəmizə və onun milli komandasına azarkeşlik edərim. Nəzərə alsaq ki, bu mundialda Türkiyəmiz də yoxdur. O zaman bizim azarkeşlik arzumuz da təmin olunmamış qalacaq. Ancaq yaqin ki mövcud komandalardan içərisində nisbətən Almaniya milli komandasına azarkeşlik edəcəm. Çünki bu komandanın oyunları mənə hər zaman zövq verir. Ancaq futbol barədə məşhur deyimi də unutmamaq lazımdır ki, meydan düz, top isə dəyirmdir. Yeni nəticələr heç də hər zaman gözlənilirdi kimi olmaya da bilər".

Qol.az sayının baş redaktoru Aydın Bağırov bildirdi ki, əvvəlki yarışda olduğu kimi, heç bir komandaya azarkeşlik etməyəcəm: "Bir jurnalist kimi oyunları daha yaxından izləyib yazılar yazacam. Oyunları azarkeş deyil, bir jurnalist kimi izləmək mənə xüsusi zövq verir. Bu zaman istədiyim komandanı, futbolçunu daha çox öyrənə bilirsən, hər hansı bir həyəcan filan keçirmirsən. Futbola

sakit başla baxırsan və bundan ləzzət alırsan".

Komanda.az sayının redaktoru Natiq Muxtarlı belə çempionatlarda adətən epizodik, az tanınmış ölkələrin komandalarına azarkeşlik etdiyini söylədi: "O komandalara baxıram ki, onlar belə çempionatlarda parlayır, özlərini dünyaya sübut edir, futbol oynağı bacardıklarını nümayiş etdirirlər. Mən çox istədim ki, Azərbaycan da belə yarışlarda iştirakçı olsun, gücünü nümayiş etdirdirsin. Kiçik ölkələrə ona görə azarkeşlik edərim ki, özümə inam formalaşsın, Azərbaycanın dünya çempionatında iştirak etməsinin mümkünsüz olmadığına inanım. Bu çempionatda İrani də fərqləndirə bilərik. Çünki bu ölkə bizə çox yaxındır və o komandanın heyətində Cənubi Azərbaycandan olan futbolçular da iştirak edir. Yaxın qonşunun çempionatda qazana biləcəyi uğur birbaşa bizə də təsir edə bilər. Çempionatın gedişində məndə istək formalaşır. Vaxtı ilə Kamerun yığmasını adından söz etdirdi, mən o ölkəyə azarkeşlik etdim. Bu çempionatda Misir komandasının daha maraqlı oyun nümayiş etdirə biləcəyini düşünürəm. Bu millinin heyətində kifayət qədər yaxşı oyunçular var və çempionatın gedişində bu ölkəyə azarkeşlik edə bilərim. Amma hələ ki konkretləşdirməmişəm ki, hansı ölkəyə azarkeşlik edəcəm. Açığı Rusiyanın uğur qazanacağını düşünürəm. Bu ölkənin uğur qazanmasını belə istəmirəm. Mən hər zaman Rusiyanın ətrafındakı ölkələrə üstünlük verdim, baxdığını görmüşəm".

□ Cavanshir ABBASLI
"Yeni Məsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 28 (6917) 6 fevral 2018

Qağayı öz xilaskarını dişlədi və öldü

Yeni zelandiyalı bir kişi qanadı qırılmış bir qağayı taparaq onu xilas etmək istəyib. Onun xilas edilməsi ilə bağlı çəkilən videonu sosial şəbəkədə paylaşan kişinin başına gəlməyən qalmayıb. Belə ki, yaralı qağayı bir neçə dəfə iri dimdiyi ilə kişini dişləyib və son nəticədə isə ölüb. Robert Taxau adlı kişi quşu yolun kənarında tapıb. Amma qağayı çəkiliş zamanı sakitcə onun əllərində dayanmağı rədd edib. Quş bir neçə dəfə yeni zelandiyalıyı dişləyib, kişi buna söyüşlə cavab verib. Amma sonuncu dəfə necə vəhşicəsinə dişləyibse, kişi çaykanı əlindən yerə salıb və çəkiliş də dayandı.

Quşu xilas etmək mümkün olmayıb. Taxau evə qayıdanda bütün veterinar klinikalar bağlı olub. Bu səbəbdən də o, quşu öz evinə aparıb, gecə də ona içində ədyal olan bir qutu hazırlayıb. "Mən ona bir qədər isladılmış çörək verdim. Çünki o, istidən əziyyət çəkmiş kimi görünürdü" deyən kişinin sözlərinə görə, səhər açılarda quşun öldüyünü görüb. Əvvəlcə kişi çaykanı bayıra atmaqla kifayətlənib. Amma sonradan videorolika nə qədər çox adamın baxdığını görərək, layiqli bir dəfn mərasimi keçirilib. Videonu bir milyona yaxın insan izləyib.

Belə bacarıqsız oğru görülmədi

Böyük Britaniyada bir oğru qarət etdiyi evin pəncərəsinə ilişib. Bu barədə BBC News xəbər verir. İnsident Böyük Mançester qraflığındakı Redkliff şəhərində baş verib. Mağazadan qayıdan yaşlı qadın fərq edib ki, onun ikinci mərtəbədə yerləşən mənzilindəki ayaqyolunun pəncərəsi açıqdır və ordan tanımadığı bir kişi sallanır. Hadisə yerinə çağırılan polislər görüblər ki, hündürlüyü 4.5 metr olan balkondan köməksiz bir oğru sallanır: "Biz xeyli güldük. Amma evin sahibəsi bu olay qarşısında şok olmuşdu". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında serjant Riçard Qarlend bildirdi.

Yanğınsöndürənlərə kişini pəncərədən düşürüb, asayış

keşikçilərinə təhvil vermək üçün 20 dəqiqə bəs etdi. Yerə düşəndə 47 yaşlı Şon Kroşou etiraf etdi ki, sözügedən mənzilə qarət meqsədilə daxil olmuşdu. Məhkəmə onu 2 il 5 ay müddətinə həbs cəzasına məhkum etdi. Hadisə Rekliff polisinin rəsmi twitter səhifəsində sözügedən fotonu paylaşmasından sonra mətbuatda geniş səs-küy yaradıb.

Pitonlara küçük yedizdirdilər, qalmaqal qopdu

Çin zooparkının əməkdaşları pitona yem olaraq balaca iti veriblər. Bu da zoopark izləyicilərini şoka salıb. Bu haqda "The Daily Mail" qəzeti xəbər verib. İnsident Çinin Pindinşan şəhərində baş verib. Şahidlər baş vermiş bu vəhşiliyin foto və videolarını çəkiblər və sosial şəbəkə Weibo-da yayıblar. Baş vermiş olay cəmiyyətdə hiddət doğurub. Ziyarətçilərin gözü qarşısında yaşanan bu vəhşilik eyni zamanda heyvanları müdafiə cəmiyyətinin də diqqətini cəlb edib. "Bu insident təsdiqləyir ki, heyvanlarla bağlı qanun vacibdir və Çində bunun üzərində düşünmək lazımdır" - bunu da sözügedən cəmiyyətdən bildiriblər.

Eyni bəyanatda həmçinin bildirilib ki, ölkədə vəhşi heyvanların qorunması ilə bağlı qanun olsa da, yerli qurumlar ev heyvanlarının qayğısına qalmırlar. Zooparkın administrasiyası isə açıqlayıb ki, ilanların qidalanmasına "üçüncü şəxslər" nəzarət edir. Bununla yanaşı, zooparkın təmsilçiləri bildiriblər ki, qalmaqaldan sonra pitonlara yem qisminə küçük verməyi dayandırılıblar.

Beşayaqlı quzu hamını heyratə gətirdi

İngiltərənin şimalındakı Darem qraflığında bir fermerin beşayaqlı quzusu doğulub. Bu haqda "Daily Mail" saytı xəbər verib. Heyvan sahibinin onun sağ qalacağına ümidi yox idi. Buna baxmayaraq, heyvana "Ümid" adını verdi. Hazırda quzu iki həftəlikdir. Qadın heyvanı özünə saxlamağa qərar verib. Quzunun beşinci ayağı sağ böyründən sallanır. Bu ayaq da digər dörd sağlam ayaq kimi öz yerində, yəni lazım olan yerdədir. Adətən anomaliyalarla doğulan heyvanlar uzun yaşayırlar. Amma quzunu müayinə edən veterinar deyib ki, hətta ona beşinci ayaqdan qurtulmaq üçün hər hansı əməliyyat da lazım deyil. Belə ki, heyvan beşinci ayağı ilə də sağlam və uzun ömür sürə bilər.

Yanvar ayında isə məlum oldu ki, İndoneziyada iki ayağı olmayan quzu dünyaya gəlib. Bu quzu da insanlar kimi iki ayaq üstündə gəzməyi öyrəndi.

QOÇ - Kifayət

qədər uğurlu bir gün yaşayacaqsınız. İştirakçısı olduğunuz hər bir proses yalnız zövqünüzle uyğunluq təşkil edəcək. Özünüze inamı artırmaqla uğurları yaxınlaşdırın.

BUGA - Səhər saatlarını gərgin şəraitdə keçirərsəniz də, özünüzü təmkinli aparmaqla gözlənilən xoşagəlməzliyi dəf edə biləcəksiniz. Nahardan sonra isə sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Astroloji göstəricilər ümumi ovqatınızın yüksək olacağını bildirir. Maraqlı insanlarla rastlaşma ehtimalınız da böyükdür. Ulduzlar ziyarətə getməyi məsləhət görse də, uzaq yola çıxmaq olmaz.

XƏRÇƏNG - Göy qübbəsi pulla bağlı məsələlərdə ehtiyatlı olmağı tövsiyə edir. Bir qədər qənaətcil olmağınız vacibdir. Kiməsə borc vermək və ya maliyyə sövdələşmələrinə girişmək yolverilməzdir.

ŞİR - Fəaliyyət dairənizi genişləndirmək üçün durmadan işə başlayın. Nəzərə alın ki, bu addım karyeranız üçün böyük əhəmiyyət daşıya bilər. Bu gün qazanmaq ehtimalınız böyükdür.

QIZ - Qarşılıqlı münasibətlərdə güzəştli mövqe seçin. Risk tələb edən işlərə isə girişməyin. Yaxşı olar ki, soyuq və spirtli içkilərdən, duzlu qidalardan mümkün qədər uzaq olasınız.

TƏRƏZİ - Səhhətinizlə bağlı nəsazlığı nəzərə alıb hansısa qeyri-adi və yeni işlərə başlamayın. Yaxşısı budur ki, əsas vaxtınızı mənzil şəraitində keçirərsiniz. Axşama yaxınsa qonaq getmək olar.

ƏQRƏB - Həftənin ən uğurlu gününü yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən ailə-sevgi münasibətlərində, digər tərəfdənsə işgüzar sövdələşmələrdə vəziyyət xeyrinizə cərəyan edəcək. Səfər də mümkündür.

OXATAN - Əsas enerjinizi sevgi amilinə yönəldin. Çalışın ki, hər bir kəlmənizdə, hər bir ifadənizdə özünüze qarşı rəğbət oyadasınız. İndiki sərt cəmiyyətdə kiminsə qəlbine dəymək savab iş deyil.

OĞLAQ - Ümumi çəlaflarına görə gərgin gün olsa da, özünüze ələ almağı bacarmalısınız. Çünki qarşınızda duran perspektivlərə yetişmək üçün hansısa dedi-qoduya əhəmiyyət verməməlisiniz.

SUTÖKƏN - Həddindən ziyadə uğurlu təqvimdir. Ələlxüsus da saat 12-16 arası bəxtiniz gətirə bilər. Həmkarlarınızla aranızda yaranmış soyuqluq səngiməyə başlayacaq. Hətta varlanmaq ehtimalınız da var.

BALİQLAR - Hiss olunur ki, sizi sevməyənlər artmaqdadır. Lakin ruh düşkünlüyünə mübtəla olmaqdan əvvəl, deyildiyi kimi olmağınızı sübut etməlisiniz. Bu gün maraqlı görüşlərdə iştirakiniz gözlənilir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Evdə bəslədiyi quzuya pampers bağlayır

Türkiyənin Manisa şəhərində heyvansevər cütlük anası ölən bir quzuya evdə baxmağa başlayıb. Əmzikli bəslənən, altına pampers qoyulmuş quzunun şəkilləri sosial şəbəkədə paylaşılınca böyük marağa səbəb oldu. Quzu hətta evin içində balaca körpə geyimləri də geyinir. Quzunu evdə saxlayan cütlüyün uşaqları da altına pampers bağlanan, oyuncaq dovşan ilə oynayıb, evdə gözən quzunun şəkillərini çəkib sosial media vasitəsilə paylaşır. Evdə saxlanan quzunun şəkli bir çox insanın diqqətini çəkdi. Heyvansevər cütlük əmzikli butulka ilə bəslədikləri quzuya "Xallı" adını verdilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100